Milliyet
YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

39

Jack
LONDON

CAMBAZHANE KÖPEĞİ

Milliyet
YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

CAMBAZHANE KÖPEĞİ

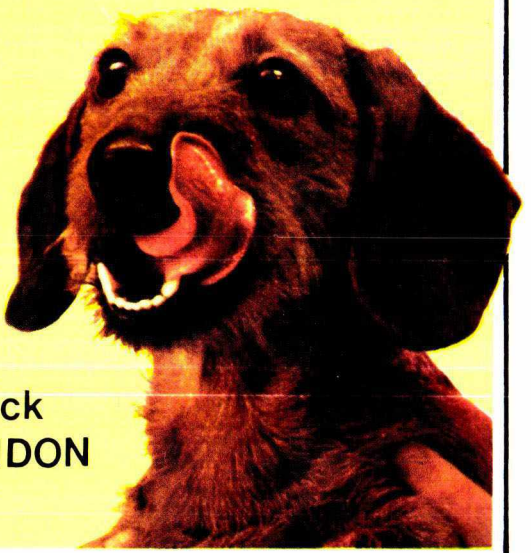

Jack
LONDON

BİRİNCİ BÖLÜM

MİCHAEL (MİŞEL) DAG DAUGHTRY İLE TANIŞIYOR

MAKAMBO, buharla işleyen bir gemiydi. Avustralya'ya kadar uzanan yük yolculuğu boyunca Salomon ve Yeni Gine adalarına uğrardı. Uzunca bir süre de Tulagi adasında kalırdı.

Makambo'nun Tulagi'den ayrılıp tekrar yola koyulaacğı akşam, zenci işçileri taşıyan **Eugenie**'nin (Öjeni) kaptan Kellar, ada komiserini görmeye gitmişti. Gemiye dönerken de Michael (Mişel)'i sahilde unutmuştu.

Kellar gece yarısından sonra Michael' in görünürde olmadığını fark etmişti. Yanına birkaç adamını alarak kıyıya inmiş, her köşede bucakta Michael'i aramıştı. Boşuna telaş, boşuna arama... Küçük köpeği hiç bir yerde bulamamışlardı.

Michael kaybolmuştu. **Eugenie**'den **Makambo**'ya geçerek kaybolmuştu. Bu garip macera nasıl başına gelmişti köpekçiğin, gelin dinleyin:

Dag Daughtry, **Makambo**'nun ufak tefek işlerini gören önemsiz bir gemiciydi. Zeki ve becerikli bir adamdı. Bu haliyle şimdi olduğundan daha iyi bir işe sahip olabilirdi aslında. Sıhhatliydi, iyi yürekliydi ve güçlüydü Dag Daughtry. Fakat tanıdıklarının söylediklerine bakılırsa yirmi yıldır ne çalışmadan, ne de içmeden geçirdiği tek günü olmamıştı. Her gün altı litre birayı indirirdi mideye, hem de hiç gözünü kırpmadan... Bu onun san-

ki hayat parolasıydı. Hiç bir sefer şaşmamıştı bu paroladan.

Şimdiye kadar birçok gemide çalışmıştı. Hepsi de Burns Philip Deniz Şirketi'nindi... **Moresby, Massena, Sir Edward Grace**... Emrinde çalıştığı bütün kaptanlar onun bu huyunu bilirlerdi. Gemiye binen yolculara özel olarak söz ederlerdi Dag Daughtry'den... Şimdiye kadar görülmemiş, işitilmemiş bir denizci diye tanıtırlardı onu...

Şöyle derlerdi: «Dag Daughtry işte şu adamdır, fıçı adam... Yirmi yıldır bira içmeden bir tek gün geçirmemiştir. Onun sarhoş olduğunu ya da ona buna çattığını görmemiştir kimse şimdiye kadar... Her geçen gün daha güçlü, daha çalışkandır Dag Daughtry...»

Dag Daughtry de kaptanının kendisi hakkında neler söylediğini bilirdi. Bildikçe de büsbütün gayrete gelir, daha çok çalışır, daha çok göze girerdi. Ondan kor-

kardı âdeta işler. Bir anda hepsi dağılırdı sanki çil yavrusu gibi... Dag ise coştukça coşar, övgülerin şerefine bir yedinci litre birayı da mideye indirirdi...

İşte bütün ünü buydu Dag'ın. Onun için yaşamanın nedeni, neşesi ve değeri buydu yalnızca. Bütün düşüncesi ve enerjisi bu ününü korumaya yönelmişti sanki...

Daha çok para kazanabilmek için, boş zamanlarında deniz kabuklarından taraklar ve süs eşyaları yapar, tatlı sözlerle bunları satmaya çalışırdı. Fakat aslında bunun getirdiği kazanç da yetmiyordu. O zaman garip davranışlara baş vururdu Dag... Sözgelişi, başkalarının köpeklerini çalmak gibi...

Onun gündelik bira parasını bir başkasının ödemesi gerekliydi. Aylık miktar öyle küçümsenir cinsten değildi hani... Yüz seksen litre bu, dile kolay, içmekle bitmez âdeta.

İşte Kellar'ın ada komiserini görmeye gittiği gece, Dag bu nedenle Michael'i, **Eugenie**'den **Makambo**'ya geçivermişti.

Michael, Tulagi adasının sessizliğinde kıyı boyunca geziniyordu. Bir yandan da Kaptan Kellar ile geldikleri büyük kayığın nerede olduğunu düşünüyordu. Köpekçik böyle kendine göre düşüncelere dalmışken, Dag ile karşılaştı. Gemicinin saçları artık ağarmaya başlamıştı. Hemen arkadaş oldular. Michael ağabeysi Jerry'den daha sokulgan, daha cana yakındı. Şimdiye kadar pek az beyaz adam görmüştü, bu kadarı da yetmişti onu adam etmeye...

Dag da ilk gördüğünde Michael'e çok yakınlık göstermişti, bütün beyaz adamlar gibi, o da yumuşak yürekliydi belki.

— Güzel beyaz köpek, gel bakayım biraz bana... Ne işin var senin bu kara derililerin arasında.

Michael hiç keyfini bozmamış, biraz

gerileyerek sevgiyle kuyruğunu oynatmıştı, gözleri ışıl ışıldı.

Onun bu sevimli hali Dag'ın gözünden kaçmamıştı, köpekten iyi anlardı Dag. Kıyıdaki gaz lambalarının aydınlığında Michael'e alıcı gözüyle baktı. Zeki ve cana yakın bakışlarıyle Michael sadece sevimli değil, oldukça da değerli bir köpeğe benziyordu.

Dag, şöyle bir etrafına bakındı. Kimsenin kendisiyle ilgilendiği yoktu. Biraz ilerisinde ayakta duran zenciler gaz lambalarıyle kıyıyı aydınlatmaya çalışıyorlar, eşya taşıyanlara yardım ediyorlardı, Eugenie'nin adaya getirdiği mallar boşaltılıyordu. Herkesin yüzü denize dönüktü. Sahile vuran dalgalar henüz görünmeyen bir geminin limana yaklaştığını haber verir gibiydi...

Dag, tekrar dikkatle Michael'e baktı. Kararını vermişti.

Yavaş yavaş lambaların ışığından

uzaklaşmaya başladı. Sonra kıyıda dolaşırmış gibi yaptı. Biraz ileride kuma çöktü, ayaklarını uzatıp oturdu. Bekliyordu.

Kendi kendine konuşuyordu:

— Hayvan, diyordu, bu haliyle en az yüz dolar eder. Eğer ben bunu kibar bir bayana yüz dolara satamazsam, Tazı ile Teriye'yi birbirinden ayıramayan pis bir sarhoştan başka bir şey değilim demektir...

Küçük taşlar üstünde zıplayıp seken adımları Dag'ı gerçeğe döndürdü. Onun umduğu gibi olmuştu her şey. Köpek onu sevmişti galiba, âdeta koşarak geliyordu.

Dag, kendini köpeklere sevdirmesini bilirdi. Michael'i ensesinden dikkatle yakalayarak kendine doğru çekti. Canını acıtmamaya bakıyordu. Dag, her haliyle güvenilir ve yürekli bir kişi olarak görünüyordu Michael'e. Ensesini kavrayan eli güçlüydü ama şefkatliydi.

Dag, onu kucağına almış okşuyordu.

— Burada rahatsın değil mi sevgili minik köpek?.. Benimle kal, benim ol... Sana çok parlak, çok zengin bir hayat vaat ediyorum. Bir gün gelecek, küçük ekose bir palton olacak, ceketinin düğmeleri pırıl pırıl elmaslarla süslenecek...

Michael, çok iyi hatırlıyordu. Şimdiye kadar ilk anda, böylesine içten bir yakınlık gösteren adama hiç rastlamamıştı. Bir köpeğe karşı nasıl davranılacağını herkesten iyi biliyordu Dag. Michael'i biraz sevip okşadıktan sonra bıraktı. Onunla hiç ilgilenmez gibi davrandı.

Dag, piposunu yakmak için çok dikkatle uğraşır gibi görünüyordu. Kibritleri birkaç sefer kutunun kenarına sürtüyor, sonra sanki yanmıyormuş gibi fırlatıp atıyordu. Boş piposundan derin nefesler çekerken bir yandan da köpeğe bakıyordu. Michael de bu parlak, gri, yerinde durmak bilmeyen gözlere gözünü dikmişti.

Hiç yadırgamadığı, çok eskiden beri tanıyormuş gibi hissettiği bu adamın artık kendisiyle ilgilenmediğini sanıp için için üzülüyordu.

Michael dikkat çekmesi gerektiğini düşündü. Adamla oynayacaktı. Hem böylece onun hakkında bir şeyler de öğrenebilirdi. Önce iki ayağının üstüne kalktı, sonra birden karın üstüne kendini yere bırakıverdi. Ön ayaklarını ileri uzatmış, hafifçe poposunu kaldırmış, kuyruğunu sallıyordu. Sonra birden tatlı tatlı havlamaya başladı. Çok sevimli bir hali vardı.

Fakat adamın ona aldırdığı filan yoktu. Piposundan derin nefesler çekiyordu.

Böylesine bir ilgisizlik üzmüştü Michael'i. Dönüp gitmeyi düşündü. O sırada adamın sesi duyuldu:

— Gel minik kuçu kuçu, gel sevimli yaratık... Yaklaş bakayım... diyordu...

Michael'in zıplayarak yanına gelmesi adamı güldürdü. Köpeğin koşarken kulakları bir aşağı, bir yukarı gidip geliyor-

du.

Dag köpeği yakından göz ucuyla süzdü:

«Güzel hayvan, çok iyi huyları da var gibi görünüyor!» diye söylendi içinden. Biliyor musun köpekçik, bir yarışmaya girsen bütün köpekleri geride bırakırsın? Yalnız kulakların garip. Onları düzeltmek gerek. Bir veterinere rastlarsak sorarız.

Sonra yumuşak hareketlerle Michael' in kulaklarını okşadı. Bu, hayvanı çok keyiflendirmişti. Kuyruğunu salladı, elini uzatmak ister gibi bir hareket yaptı.

Adam kulaklarını okşamaya devam ediyordu. Bir yandan da hafif bir sesle tatlı tatlı bir şeyler söylüyordu. Michael duyduklarından hiç bir şey anlamıyordu, ama bunların kendisi için söylendiğini hissediyordu.

Sonra Dag döndü, piposundan arka arkaya birkaç nefes çekti. Köpekle ilgilendiğini belli etmek istemiyordu. Michael'in ona koşmasını bekliyordu, oturup ona

yalvaracak hali yoktu ya... Bir süre sonra Michael, Dag'ın dizlerine sokuldu. Başını onun eline dayadı. Yine deminki gibi kulağını okşamasını ister gibi bir hali vardı.

Dag, onun başını elleri arasına aldı, sevgiyle okşadı:

— Seni gidi küçük inatçı, gördün mü, işte en sonunda bana geldin. Kim bilir seni kim nereden aşırdı? Sen muhakkak iyi bir yerden çalınmışsın... O herifi bir yakalasam, kemiklerini kırardım. Şimdi artık benim oldun, benimle geleceksin..

Dag yerinden doğruldu, ayağa kalktı, sahil boyunca yürümeye başladı. Arkasından bakakalmıştı Michael. Kendisine neden gel dememişti?

Üzüntüyle düşünürken Michael, Dag'ın hafifçe başını çevirerek belli belirsiz dudaklarını kıpırdattığını gördü. Ses duyulmamıştı ama, anlamıştı Michael onun dediğini. Sevinçle Dag'a doğru koştu...

İKİNCİ BÖLÜM

MİCHAEL MAKAMBO'YA NASIL BİNDİ?

DAG Daughtry, sahil boyunca hiç konuşmadan yürüyordu. Michael de onun bu sessizliğini bozmak istemez gibi, gürültü etmeden onu izlemeye çalışıyordu.

Zenciler gemilerdeki yükleri boşaltmaya devam ediyordu. Michael, geçtiği yerleri dikkatle kokluyordu.

Dag, yürürken ışıklardan uzakta kalmaya çalışıyordu. Köpekle gittiğini gören olsun istemiyordu her halde.

Çok yakın bulunan zenci köyüne ka-

dar gizlenerek gitti. Kuvveti yerinde olan genç ihtiyar bütün zenci erkekler rıhtımdaydı. Kulübeler bomboştu âdeta.

Dag, ışıktan oldukça uzakta kalan bir kulübenin kapısını tıklattı. İçeriden titrek bir ses «kimsin?» diye, sordu.

Dag, önemsemeyen bir eda ile:

— İsmimin ne gereği var? diye cevap verdi. İleride duran büyük gemiden geliyorum. Beni kayığınla gemiye götürürsen sana iki içimlik tütün veririm.

— On içimlik ver, bu iş olsun, dedi içerideki ses.

— Beş tanelik veririm, fazlası fazla. Haydi nazlanıp durma, işim acele.

— Keyfin bilir, on taneyi çok görüyorsan çekil git kapımdan. Seni kayığıma almam.

Dag cevap vermedi. Bir an sessizlik oldu.

Sonra Dag ısrarlı bir tonla tekrar etti.

Alaca karanlıkta beliren gölge:

— Kabul mü? dedi.

Dag, bir kibrit çaktı.

Karşısındaki zencinin yüzü kuru ve buruş buruştu. Gözleri çökmüş gibiydi. Bir bacağı yoktu. Elindeki kalın sopaya bütün gücüyle dayanıyordu.

— Ne oldu? dedi Dag, bir kaza mı geçirdin?

Adamın hiç keyfi kaçmamıştı.

— Bir köpekbalığı azmanı kendine güzel bir ziyafet çekmek istedi.

Sonra tek bacağının üstünde hafifçe sallanarak devam etti:

— Böyle olduğuma bakma, ben eski kurtlardanım. Çoktandır tütün içtiğim yok. Bana on taneyi fazla görme. Haydi ikimizin de işi görülsün sahip. Seni gemine kadar götürürüm...

— Ya kabul etmezsem?..

İhtiyar zenci hiç cevap vermedi. Tek bacağının üstünde döndü. Yengeç gibi yü-

rüyordu. İki adımda sanki nefes nefese kalmıştı. Bazen zıplıyor, bazen düz yürüyordu.

— Tamam, istediğin gibi olsun, diye bağırdı Dag, zencinin arkasından. Sana ayrıca para da veririm.

Sonra elini pantolonunun cebine daldırarak büyükçe bir tütün kutusu çıkardı. Zenci iki sıçrayışta yanına gelmişti. Sağ kulağının arkasına kıstırdığı küçük piposunu çıkardı. Sonra kendini yere bırakıverdi. Sağlam bacağını bağdaş kurar gibi altına almıştı. Boynunda asılı duran kara torbadan bir çakmak taşı ile bir parça da kav çıkardı. Gemicinin uzattığı kibrite bakmıyordu bile. Çakmak taşını belinden çıkardığı maden parçasına hızla sürttükten sonra alevi söndürmeden elindeki kavı tutuşturdu? Dag, durduğu yerde sabırsızlanıyordu. Yaşlı adamın ona aldırdığı yoktu. Yaptığı işin keyfini çıkarmak ister gibi bir hali vardı. Piposunun

içine yerleştirdiği tütünü yakarak derin bir nefes çekti.

Bir iki çekişten sonra elleri titremez olmuştu ihtiyarın. Dudakları seri hareketlerle oynarken gözleri büyük bir mutlulukla parlıyordu.

Biraz sonra pipodaki tütün bitmişti. Yaşlı zenci kendinden beklenmeyen bir çeviklikle bastonuna dayanarak ayağa kalktı. Arkasına bakmadan sahile doğru yürüdü. Dag, ona demiri çekmek için yardım etti. Kayık da en az sahibi kadar eskiydi. Devirmeden binmek için Dag, dizine kadar denize girdi. Yaşlı zenci de onun gibi denize birkaç adım attıktan sonra kayığına binebildi.

Michael, sahilde merakla, çağrılmayı bekliyordu. Bu doğru dürüst tanımadığı adamla birlikte gidip gitmemeye tam karar verememişti henüz. Fakat gözünü de Dag'dan hiç ayırmıyordu. Onun küçük bir işaretine dayanamayacaktı besbelli.

Dag, bir önceki gibi belli belirsiz dudaklarını kıpırdattı. Belki bir ses de çıkarmıştı. Bunu ancak Michael duyabilirdi. Bir atlayışta hiç bir yerini ıslatmadan kayığın kuytu bir yerine sığındı. Dag, eğilip onu kucağına aldı, önce öptü, sonra kulağını okşamaya başladı. Kendini çok mutlu hissediyordu Michael.

Dag ise kendi kendine mırıldanıyordu:

— Yemin etsem başım ağrımaz, diyordu. Ben köpeği zorla almadım. O benim peşimden geldi, kayığa kendi kendine bindi.

Sonra zenciye dönerek yüksek sesle:

— Biraz daha çabuk gidelim, kürekleri daha hızlı çek.

Zenci ses etmeden küreklere asıldı. Sessizce ileride ışıkları görülen **Makambo'** ya doğru süzülerek ilerliyorlardı. Birkaç kuvvetli çekişten sonra yaşlı adam zorlukla nefes alır olmuştu. Bir ara durakladı.

Dag, onun çok yorulduğunu anlamıştı. Kürekleri aldı. Kayığı o götürüyordu şimdi.

Zenci biraz sonra kendini toparladı. Elini uzatarak Michael'in çenesini okşadı.

— Bu köpek, büyük sahip beyaz adamın mı? diye sordu.

Sonra sustu. Bir süre geçince:

— Sen bana on içimlik tütün vereceksin, değil mi sahip? dedi.

Dag'ın birden canı sıkılmıştı:

— Sana tütün yerine elimin tersiyle bir tokat patlatacağım, aklın başına gelecek, diye söylendi. Hem de öyle ki, ömrünün sonuna kadar tadını unutmayacaksın. Büyük sahip benim çok iyi dostumdur. O şimdi gemide, ben de ona köpeğini götürüyorum.

Yaşlıca zenci susmuştu. Hayatı boyunca da bu gemiciyle köpeği gemiye götürdüğünü unutmaya yemin etmişti. Kıyıya döndükten sonra kaptan Kellar'ın köpeğini bulmak için her yeri altüst edişi-

ni sessizce seyretti. Dilini yutmuş gibi ağzından tek kelime çıkmıyordu. Kimseyle başını derde sokmaya niyeti yoktu. Gemilerle gelip giden, bazen iyi, bazen kötü olan bu beyaz adamlar ne halleri varsa görsünlerdi...

Dag, **Makambo**'nun ön tarafındaki merdiveni görmezlikten gelerek kayığı arka tarafa yanaştırdı. Sonra alçak sesle:

— Kwaque, hişt Kwaque dedi.

Biraz sonra alaca karanlıkta bir gölge belirdi.

— Geldiniz mi sahip, ben buradayım, dedi.

— Şu köpeği al dedi Dag, dikkat et kimseye görünme, emniyetli bir yere koy.

Michael'i kucağına alarak gölgeye doğru uzattı. Michael hiç tanımadığı ellerin belini kavradığını hissedince hafifçe ürperdi. Pişman mıydı yoksa?

Dag geminin arkasından uzaklaşarak

ön tarafa doğru kürek çekti. Merdivenin önüne gelince cebindeki tütün kutusunu çıkararak yaşlı zenciye verdi. Ayağını ilk basamağa atarak kayığı itip uzaklaştırdı.

Michael kendini biraz toparladıktan sonra etrafına bakındı, kardeşi Jerry'yi arıyordu.

Aynı anda Jerry **Ariel** (Jerri Ariyel)' in hafifçe öne doğru eğilmiş güvertesinde uzanmış, gözleri kapalı, etrafı dinliyordu. **Makambo**'nun arka güvertesinde karanlıkta bir şeyler görebilmeye çabalayan Michael, Jerry yerine zenci Kwaque'yi gördü.

Kwaque, on yedi yaşında genç bir zenciydi. Fakat buruşmuş ve kupkuru yüzü, çökük yanakları ve sönük bakışlarıyla yüzyıllardır yaşıyormuş gibi yorgun ve yaşlıydı. Sıska ve çarpık bacakları sanki bir tutuşta kırılacakmış gibiydi. Bir kemik torbasından farksız olan vücudunu güçlükle taşıyordu. Üstünde bol ve kirli

bir pantolonla rengi belli olmayan buruşuk bir gömlek vardı. Sol elinin iki parmağı bükük duruyordu. İlk bakışta, anlayan bir görse Kwaque'nin cüzzamlı olduğunu hemen söylerdi. Dag, birkaç yıldır genç zenciyi hizmetinde kullanıyordu. Fakat ne garip ki onun görünüşünden hiç tiksinmiyor, her gün biraz daha bozulan şeklinden ve sıhhatinden hiç şüphelenmiyordu.

Kwaque, Michael'i Dag'ın kamarasına götürmüştü. Michael her tarafı kokladı. Sonra tekrar etrafına bakınarak Jerry'yi aradı. Gördüğü her şey onun yabancı bir yerde olduğunu belirtiyordu. Kwaque, Michael'e hoş görünmeye çabalıyor, garip sesler çıkarıyordu. Michael, zencinin beklemediği bir anda birden dişlerini göstererek hırlamaya başladı. Kwaque, odanın bir kenarına çekildi.

Kwaque, olduğu yerde önce şaşkın bakakaldı, sonra kapının yanına giderek çirkin bir sesle ince kahkahalar atmaya baş-

ladı. Bir yandan da efendisinin ayak sesinin gelip gelmediğini dinliyordu. O sırada hafifçe ayağını kıpırdattı. Michael, zenciyi hiç gözden kaçırmıyordu. Bir anda üstüne atladı. Kwaque, olduğu yerde kıpırdamadan kaldı. Michael de gözünü zenciden ayırmadan olduğu yere çöktü. Kısa bir süre sonra Kwaque tekrar kıpırdamayı denedi. Michael'in kulakları dikildi, böyle numaraları çok görmüştü. Tüylerini dikerek hırlamaya başladı. Bu sırada Dag geldi. Michael'e hayranlıkla bakıyordu. Birden ortada neyin döndüğünü anladı. Hafifçe güldü.

Zenci ile köpeğin çekiştiğini anlamıştı. Gözleriyle de görmek istedi.

— Kwaque uzat ayağını, dedi.

Zenci korkulu bakışlarla Michael'i işaret ediyordu. Dag ısrar etti. Kwaque, daha ayağını kımıldatmaya vakit bulamadan Michael sıçradı. Kwaque birden taş kesildi. Michael'se hafif homurtular çıkararak

düşmanının etrafında geziniyordu.

— Bu küçük yaratık seni olduğun yere çivilemiş, desene... Bu hayvan müthiş bir zenci avcısı olmalı...

Köpeğin bu hali Dag'ı çok eğlendiriyordu.

— Kwaque, dedi, bana şu dolaptan, giderken buza koyduğum biramı ver... Her halde iyice soğumuştur. Şöyle bir güzel keyif çatayım...

Kwaque ne kıpırdıyordu, ne de sesi çıkıyordu. Yalnızca yalvaran gözlerle Dag'a bakıyordu. Dag ise gözünü kırpmadan emrini tekrar etti.

— Tepemi attırma, pis zenci... Biramı getir diyorum. Eğer lafımı dinlemezsen, dünya kaç bucak gösteririm sana... Köpeği üstüne saldırtırım hiç gözünün yaşına bakmadan...

— Ne olur sahip, acıyın diye inledi Kwaque. Köpek gözünü benden ayırmıyor. Bu hayvan beni sevmedi, beni ısırmak is-

tiyor. Halbuki ben ona hiç dokunmadım bile...

— Kwaque, sahiden sen köpekten korkuyor musun?

— Korkuyorum, hem de çok korkuyorum...

Dag, artık eğlencenin yettiğini anlamıştı. Epeydir ağzına bir lokma bir şey koymamıştı, gırtlağı da kupkuruydu.

Michael'e sevgiyle bakarak:

— Sevimli köpek dedi, bu zenci iyi çocuktur. Anladın değil mi, iyi çocuk?...

Michael, kulaklarını indirdi, kuyruğunu sallamaya başladı. Bu haliyle söyleneni anladığını belirtiyordu. Dag, yerinden kalktı, Kwaque'nin omzunu okşadı. Michael de zenciye yaklaştı. Çok dost olmayan bir eda ile ayaklarını ve pantolonunu kokladı.

— Kwaque birkaç adım at dedi Dag, ama dikkatli ol.

Kwaque korkudan kaskatı kesilmiş,

bacağını kıpırdatmaya çalıştı.

Michael yine tüylerini kabartmıştı. İlk adımın atılmasına ses etmedi. Sonra Dag'a dönerek onun memnun olup olmadığına baktı.

— Dag, aferin, diyerek Michael'i okşadı. Bu çocuğu ben severim, sen de sevmelisin. Biz artık iki dostuz, öyle değil mi?

Michael'in sanki gözlerinin içi gülüyordu. Dag'a inandığı belliydi. Kwaque' den uzaklaştı. Biraz ileride yerde açık duran bir kutunun yanına gitti. Kutuda deniz böceği kabuklarıyle birkaç garip alet vardı. Kenara da bir iki tabaka cam kâğıt sıkıştırılmıştı.

Dag, koltuğunun altında bira şişesiyle köşedeki yırtık pırtık koltuğa çöktü. Kwaque de önünde diz çökerek ayakkabılarını çıkarmaya başladı.

Dag, kendi kendine konuşuyordu:

— Şimdi sayın bay köpek, senin şanına lâyık bir ad bulmam gerek... Güzelliğine ve asaletine uygun bir ad olmalı... Şöyle bir düşünmeye koyulalım bakalım.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİCHAEL'E YENİ BİR AD BULUNUYOR

İRLANDALI teriyerlerin efendilerine olan bağlılıkları ve sevgileri yanında en büyük özellikleri, zekâları ve sabırlarıdır. Hiç bir zaman kendilerini hiddete kaptırdıkları görülmemiştir. Çok sert ve amansız mücadelelerde bile sahibinin sesini duyar ve ona itaat eder.

Michael, işte böyle kendini tutmasını bilen, çabuk kızıp etrafı yıkıp kırmayan cinsten akıllı uslu bir köpekti. Jerry'ye göre daha canlı ve daha hareketliydi

Michael. Annesiyle babası gün görmüş, çok yaşamış, sakin birer ihtiyardılar. Michael, kardeşi Jerry'den daha neşeliydi. Artık kocaman bir köpek olduğu halde keyfi gelince minik yavrulara taş çıkaracak yaramazlıklar yapardı. Tek kelimeyle eğlenceli bir köpekti Michael.

Michael sevdiğine bir insan kadar yakınlık ve bağlılık gösterirdi. Kaptan Kellar'ı, belki de hayatından çok seviyordu. Onun için kendini tehlikeye atmaya bir an bile tereddüt etmezdi. Fakat şimdi Kaptan Kellar onun için uzak bir hatıradan farksızdı. Tıpkı çok gerilerde kalan Salomon adaları gibi. Şimdi, bu dudaklarını tatlı tatlı şapırdatarak bütün gün boyunca birasını yudumlayan yumuşak bakışlı gemiciyi seviyordu.

Kwaque'ye gelince, onun için, ne yazık ki aynı şeyleri düşünemiyordu, Michael. Kwaque'nin talihsizliği zenci olmasındaydı. Ona göz yummaya çalışıyordu.

Dag'ın hayatında bir eşyaydı Michael için. Dag'la beraber onu da benimsemesi gerekiyordu.

Kwaque, efendisine «sahip» diyordu. Öteki zencilerin de başka beyaz adamlara böyle dediklerini çok duymuştu Michael. Gemide herkes Kaptan Kellar'a böyle derdi, Michael'in bir süre sonra tanışacağı Kaptan Duncan ise Dag'a «kamarot» diyordu. Gemi subaylarıyle gemiye binen yolcular da Dag'a aynı şekilde hitap ediyorlardı. Yeni efendisinin kamarot olduğunu anlamıştı Michael. Artık onu o adla hatırlayacak, o adla anacaktı.

Dag da öte yandan Michael'e durmadan bir ad arıyordu. Adı ne olmalıydı Michael'in? Gemi hareket etmişti. Ertesi akşam Dag, yine koltuğuna çökmüş, birasını yudumlarken Kwaque'de efendisinin ayakkabılarının bağını çözüyordu.

Michael de yere uzanmış, başını Dag'ın dizine dayamıştı. Kulakları dik, gözleri

pırıl pırıl, etrafı dinliyordu. Kuyruğuyla tempo tutar gibi hafif hafif yere vuruyordu.

— Söyle bakalım, dedi Dag, senin annenle baban İrlandalı, değil mi? İnkâr edecek değilsin her halde...

Dag'ın keyifli sesi, için için neşelendiriyordu Michael'i. Sevincinden bütün vücudu hafifçe titriyor, kulakları oynuyor, kuyruğu daha çok sallanıyordu. Söylenenlerden bir şey anladığı yoktu Michael'in. Ama bu kulağına çok tatlı gelen sesin kendisi için muhakkak iyi şeyler söylediğini biliyordu.

— Bunda utanıp sıkalacak bir şey yok, diye devam etti Dag. Ataların senin yüzünü kızartmasın. Tersine, övünmen gerek onlarla. Hem Tanrı bütün İrlandalıları sever... Kwaque, git benim bugünkü hakkım olan son iki şişeyi de getir?... Soğuğa koymuştum. Sevgili köpek, burnun, senin ne cins olduğunu çok iyi anlatıyor...

Sonra Dag, uzanıp Kwaque'nin verdiği şişeyi aldı. Dudaklarına götürdü. Nefes almadan yarısına kadar içtikten sonra elinin tersiyle ağzını sildi. Derin bir iç çekti:

— Bu benim bira merakım da delilik gibi bir şey... Bazen kendi kendime şaşıyorum. Kwaque, şu gördüğün maymun surat bana ait. Ben de bira şişelerinin esiriyim. Rüyalarım, hülyalarım hep bira şişeleriyle dolu. Ömrümce içtiklerimle küçük bir bira denizi olurdu sanırım...

Dag, ikinci dikişte bitirdi. Şişeyi Kwaque'ye doğru attı.

Sonra Michael'e döndü:

— Bana bak dostum, dedi. Senin ad işin öyle hafife alınacak bir konu değil. Tabiî sana en yakışanı bir İrlandalı adı olacaktır. Ama hangi ad sözgelişi, **Ballymena**'ya ne dersin? Bence hiç fena değil. Fakat bu bir erkekten çok bir dişiye yakışır. Oysa sen bir hanım değil, bir er-

keksin. Arayalım, öyle kolay değil elbette...

Sonra birden âdeta yerinden sıçrayarak:

— Tamam buldum, harika... **Killeny** (Killeni) tam sana göre bir ad. Senin adını bulduk... **Killeny-boy** ...Bilmem majestelerinin hoşuna gitti mi? Kulağa çok hoş gelen bir ad, değil mi?

Yanında duran ikinci şişeyi de dikti. Sonra anî bir hareketle Michael'i kucakladı. Burnunu burnuna sürttü. Yine aldığı gibi anî bir hareketle yere bıraktı. Gözlerini Dag'ın gözlerine dikmişti Michael. Yeni efendisinin hareketine bir anlam vermek ister gibiydi. Sanki onun kafasından geçenleri, ruhunda olanları okumak istiyordu.

Dag, oturduğu yerden:

— Hey, Kwaque!! diye seslendi.

Kwaque, efendisinin daha önce çizip

kestiği büyük sedef tarağı parlatırken bir hayli yorulmuştu. Bir kenarda hareketsiz, dizleri üstüne çökmüş oturuyordu. Dag'ın sesini duyunca doğruldu.

— Kwaque, dedi Dag, sen de bu köpeğin adını belle... **Killeny-boy**... Bu adı iyice kafana sok, unutayım deme. Hayvana bir şey söyleyecek olursan önce adını söyle. Anladın değil mi? **Killeny-boy. Killeny-boy**...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DAG DAUGHTRY, MİCHAEL'İ EĞİTMEYE BAŞLIYOR

GÜNLER boyu Michael, gemide Dag ile Kwaque'den başka kimseyi göremedi. Dag'ın kamarasında kapalı kalmıştı hep. Kimsenin onun varlığından haberi yoktu. Dag başkasına ait olan bir hayvanı almış olduğunu biliyordu. Kimsenin işin farkına varmasını da istemiyordu bu nedenle. Sidney'e yanaşınca iyi fiyatla birine satmayı düşünüyordu.

Dag, hayvanın çok akıllı olduğunu hemen farkına varmıştı. Öğrenmeye yat-

kın bir hali olduğunu da hissediyordu. Daha çok para kazanabilmek umuduyla Michael'i yetiştirmeye girişti.

Dag, bazen Michael'e yemesi için tavuk kemikleri veriyordu. Bu kemikleri kapının arkasındaki köşede yemesini bir kere söylemişti. Bu da Michael'in öğrenmesi için yetmişti. Dag, bir daha hiç tekrar etmeye lüzum görmedi.

Dag'ın bir dediğini iki etmemeye çalışıyordu Michael. Kendisini sevdiğini her hareketiyle belli eden, tatlı sesle konuşan, kulağını, boynunu okşayan bu adamı memnun etmek için âdeta çırpınıyordu. Onun dediklerini yapmaktan mutluluk duyuyordu Michael. Sevgi her şeyin temeli, özü değil midir?

Dag'la karşılaşmadan önce, **evet, hayır, otur, kalk** gibi sözleri çok iyi anlıyordu Michael. Bu sözlere göre isteneni hemen yapıyordu. Dag onun kelime hazinesini zenginleştirmeye başlamıştı: **Yatağına**

git, yat. Yatağının altına gir, ayakkabımın telini getir, ayakkabılarımı getir... Çok uğraşmadan Dag çeşitli şeyler öğretmişti Michael'e. Michael bir dizini kırarak dua eder gibi duruyor, başında şapkasıyla oturup piposunu tüttürüyor, bir gaz bidonu gibi yönünü şaşırmadan, yerde fırıl fırıl yuvarlanıyordu.

Sonraki derslerde neyin müsaade edildiğini, neyin yasak olduğunu öğrenmeye çalıştı. Dag, nefis kokulu bir et parçasını ya da kocaman bir peynir dilimini Michael'in önüne koyuyor ve «bu senin değil, sen bunu yiyemezsin diyordu». Başını çeviriyordu Michael, bir daha da hiç bakmıyordu ne ete, ne peynire. Sonra Dag «yiyebilirsin» diyordu. Ancak o zaman Michael arsızlık etmeden terbiyeli ve sakin, önünde duranı yiyordu. Bazen Dag Michael'in önüne yiyeceğini koyuyor ve «yiyemezsin» diyerek dışarı çıkıyordu. Gündelik işlerini bitirip kamarasına dön-

düğü zaman, yiyeceğe hiç el sürülmemiş olduğunu görüyordu. Çoğu zaman da bir kenarda uyur buluyordu Michael'i.

Bir sefer Dag yine yiyeceği koymuş ve Michael'e «yemeyeceksin» diyerek dışarı çıkmıştı. Kwaque de oyun olsun diye, Dag gittikten sonra yemeye elini uzatmaya kalkışmıştı. Michael, gözünü kırpmadan zencinin eline yapışıvermişti.

Kwaque'nin yalnızca yemek verip tasına su koymasına ses çıkarmıyordu. Michael. Bunu efendisinin tembih ettiğini biliyordu.

Kwaque ise Michael'i çok seviyordu. Köpeğin onu kötü görmesine hiç aldırdığı yoktu. Aslında efendisinin köpeği olduğu için onu efendisinin bir parçasıymış gibi seviyordu.

Bir süre sonra biraz güçlükle de olsa Michael beşe kadar saymasını öğrendi. Çok zeki olmasına rağmen öğrenebilmek için çaba harcamıştı. İlk bakışta sa-

yıların söylenişine kulağını alıştırmaya çalışmıştı. Dag'ın hangi sayıyı söylediğini dikkatle dinliyor, onun ağzından çıkan sesi âdeta hissetmeye çalışıyordu. Daha sonraları, sayılar ile gösterilen eşya arasında bir ilişki kurarak zihnini göz hafızasıyle de desteklemeye başladı.

Dag sayılarla ilgili ders için sicimlerle bağlanmış kâğıt toplardan yararlanıyordu. Elindeki beş topu yatağın altına atarak Michael'e üç tanesini getirmesini söylüyordu. Michael de her seferinde şaşırmadan istenen sayıdaki topu efendisine getiriyordu. Bazen de Dag, üç top fırlatıp dört top getirmesini söylüyordu Michael'e. Michael de yatağın altından üç taneyi getirdikten sonra sağda solda dördüncüyü aramaya koyuluyordu. Bulamayınca kuyruğunu sallayarak Dag'ın etrafında dolaşıyor, şikâyet dolu bir sesle ona soruyordu. Sonra birden aklına gelmiş gibi Dag'ın yatağına sıçrıyor, örtüyü kal-

dırarak gemicinin sakladığı topu buluyordu. O zaman sevincine diyecek yoktu. Beş taneye kadar her şeyi istenildiği zaman bulup getirmesini iyice öğrenmişti Michael.

Kwaque'nin de sayılar konusunda Michael'den hiç farkı yoktu. O da tütün çubuklarını ancak beşe kadar sayabiliyordu. Yalnız Kwaque'nin Michael'den üstün olan bir tarafı vardı. Genç zenci, Makambo'nun günlük havasından bunaldığı zaman, koynundan çıkardığı garip müzik aletiyle doğduğu adanın hasretiyle yanan şarkılar çalardı.

Bir zaman sonra Michael, Kwaque'nin çalgısına tatlı, hafif bir uluma ile katılmaya başladı. Kardeşi Jerry'yle bir müzik sesi duyunca kendilerine göre böyle şarkı söylerlerdi birlikte.

Kwaque, köpeğin sesinin kamaranın dışından duyulmadığını biliyordu. Bazen Michael iyice coşuyordu. O zaman Kwa-

que dışarıdan duyulacak, diye korkuyordu. Hemen çalgısını koynuna saklayıp güverteye çıkıyor, tenha bir köşeye çekilerek hasretini çektiği yerlerin şarkılarıyle avunmaya çalışıyordu. Fakat günlerden bir gün, Dag'ın, Kwaque'nin ve Michael'in kaderini değiştiren garip ve beklenmedik bir olay yaşandı.

Kabahatin çokçası Kwaque'nindi. Kwaque o gün kamaradan çıkarken kapıyı sıkıca kapamamıştı. **Makambo** çok sakin bir yolculuk yapıyordu. Kapı kendiliğinden gidip geliyor, fakat bir türlü tam olarak kapanmıyordu.

Michael, hiç bir kötülük düşünmeksizin dışarı çıkıp şöyle bir ne var ne yok, diye görmeye niyet etmişti. O sırada kapı daha hızlı bir darbeyle kapandı. Michael çıktığına pişman olmuştu. Dag'ın onun kabinede kalmasını istediğini biliyordu. Canı sıkılmıştı. Bir süre kapalı kapıya baktı kaldı. Cansız şeylerin konuşup hare-

ket etmediklerini çok iyi biliyordu. Elinden bir şey gelmediği için beklemekten başka çaresi yoktu.

Bir saat boyunca bu açılmayan kapının önünde bir aşağı, bir yukarı gitti, geldi. Sonra birden bir karara vardı. Kapı kapanmıştı. Ne Dag, ne de Kwaque'nin geldiği yoktu. O halde onları Michael'in gidip bulması gerekirdi, kapının kapandığını onlara söyleyip haber vermek görevviydi. Böyle düşündükten sonra koridoru geçti, sağdaki dar merdivenden inmeye başladı. Yerleri dikkatle koklayarak ilerliyordu. Birden Dag ile Kwaque'nin kokusunu aldı. Demek ki onlar buradan geçmişlerdi.

Biraz sonra güvertedeydi. Birçok adam aşağı yukarı gidip geliyordu. Kendisine seslenenlere hiç aldırmadan ilerledi. Birçok kimsenin rahat koltuklara gömülerek konuşup gülüştüğü bir yere gelmişti.

Fakat etrafta ne Kwaque, ne de Dag vardı. Sanki yer yarılmış içine girmişlerdi mübarekler.

Biraz daha ilerledi. Önüne bir iki basamaklı bir merdiven çıktı. Aslında burası Michael'in kaderinin basamaklarıydı. Kaptan Duncan hayvanları çok severdi. İki iri köpeğinden başka bir de çok kıymetli bir İran kedisi vardı. Kedinin birkaç tane de yavrusu vardı. Minikler için küçük bir kutuya bir minder koymuş, kutuyu da nöbetçi kaptan kamarasına yerleştirmişti.

Michael'in bütün bunlardan hiç haberi yoktu. Kedi hemen Michael'in kokusunu alarak harekete geçmişti. Etrafına bakınarak giden Michael'in anîden üstüne atladı. İlk anda Michael tehlikenin nereden geldiğini pek kestirememişti. Ne cins bir şeyle karşılaştığını anlayabilmek için çevik bir hareketle geriye doğru atıldı.

Michael'in muhakkak ki, bu kavgada

günahı yoktu. Tüyleri dikildi. Birden karşısındakinin ne olduunu gördü. Fakat kedi durmaksızın ikinci kez Michael'in üstüne atladı. Kuyruğu kabarmış, tırnakları kartal gagası gibi çıkmıştı. Hiddetinden ne yapacağını bilmez haldeydi.

Fakat haysiyeti olan bir İrlandalı köpek, bu kadar hakarete dayanmazdı. Üstüne atılan kediyi havada yakalayarak yere çaldı. Fakat mücadelenin henüz başlangıcıydı. Birden arkasından havlama ile uluma arası garip sesler duydu. Fakat geç kalmıştı. Birden kendini yerde buldu. Kaptanın iki köpeği, dostları kedinin imdadına gelmişlerdi. Bunları çok yavruyken yuvalarından çalan Dag, terbiye ettikten sonra Sidney'de Kaptan Duncan'a satmıştı.

Michael'in de kafası kızmıştı. Üstüne durmadan kediler, köpekler hücum ediyor, yüzünü gözünü tırmalamaya çalışıyorlardı. Michael'inse kimseyle kavga et-

meye niyeti yoktu. Üstelik düşmanlarını da hiç tanımıyordu. Köpekler her yanından hücum ediyorlar, biri bacağını ısırırken, öbürü kulağından yakalıyordu. Boğuşmanın en kızgın olduğu anda, hiç beklenmeyen birisi koridorun ucunda göründü. Gelen Kaptan Duncan'dı. Sevgili kedisinin yerde süründüğünü görmek onu hiddetlendirmeye yetmişti.

Kaptan, koca ayakkabısıyle hiç acımadan Michael'in karnına bir tekme savurdu. Michael nefesinin kesildiğini hissetti. Sonra yere uzandı. İki köpek bunu fırsat bilerek üzerine çullandılar. Michael, canını kurtarması gerektiğini anlamıştı. Anî bir hareketle köpeklerden birinin ön ayağını kuvvetle ısırdı. O, bir kenarda canının acısıyle uğraşırken Michael, ötekilerini kovalamaya başladı. İki adım sonra yakalayarak omzundan ısırdı. Bu sırada Kaptan Duncan'ın ikinci tekmesini de böğrüne yedi.

Michael'in canı çok yanmıştı. O böyle şeye aldırmazdı, ama şimdiye kadar kimse ona tekme atmamıştı. Kaptan Duncan'a karşı şiddetli bir kin duyduğunu hissetti.

Önce, olduğu yerde hareketsiz kaldı. Kendisine üçüncü kez vurmak için kalkan bacağı havada yakaladı. Pantolonu öyle kuvvetle çekti ki, Kaptan Duncan dengesini kaybetti. Kendini toparlayamadan güm, diye yere oturuverdi.

Bir süre öylece, şaşkın, oturduğu yerde kalacaktı şüphesiz. Ama Michael çok hiddetliydi. Bir sıçrayışta kaptanın omzunu hınçla ısırdı. Kaptan Duncan, koca göbeğine rağmen hızla yerinden kalktı. Ama kendini toparlamaya vakit bulamadan Michael'in dişleri bileğini yakalamıştı. Can acısıyle bir tekme savurdu. Michael biraz ileriye düşmüştü.

Fakat Michael'in ne gözü korkmuştu, ne de yılmaya niyeti vardı. Hiddeti ve

kini gittikçe artıyordu. Bu kez kaptanın boynuna doğru atladı. Fazla yükseğe sıçrayamadığı için ancak kaptanın boynundaki fuları alabilmişti.

Kaptan, birden büyük bir korkuya kapıldı. Kuvvetinin kesildiğini hissediyordu. Ömründe böyle bir hayvana rastlamamıştı. Michael, gürültüsüzce, havlayıp ulumadan saldırıyor, boğuşuyordu. O sırada elinde bir süpürgeyle geçmekte olan bir gemici olayı gördü. Tam zamanında yetişmişti. Bir an ne yapacağını bilmez halde durduktan sonra, elindeki uzun saplı süpürgeyi Michael'in açık duran ağzına dayayıverdi. Michael, ilkönce hiddetle ısırdı, sonra ne olduğunu anlayınca başıyla iterek uzaklaştırdı.

Kaptan Duncan, bu birkaç saniyeyi fırsat bilerek derin bir nefes aldı. Mendiliyle yüzünde biriken teri sildi. Birden küçük koridor kalabalıklaştı. Olayı duyarak gelenler arasında Dag da vardı. Kap-

tanı kan revan içinde, Michael'i ağzı hiddetle köpürmüş halde, İran kedisini de yerde kıvranır görünce ilk bakışta pek bir şey anlayamadı.

— Killeny-boy! diye bağırdı.

Bütün hiddetine ve kinine rağmen Michael, efendisinin sesini duymuştu. Birden sakinleşti. Kulaklarını indirdi. Tüyleri düzeldi. Ağzını kapadı. Sonra dönüp Dag'a baktı.

— Killeny, buraya gel, dedi Dag.

Michael hemen yerinden kalkıp sevinçle zıplayarak efendisinin yanına gitti.

— Otur!

Michael terbiyeli bir köpekten beklendiği gibi efendisinin sözünü dinledi. Onun ayakları dibine çöktü.

Hiddetten nefesi kesilen kaptan boğuk bir sesle:

— Bu köpek senin mi kamarot? dedi.

— Evet kaptanım, benim köpeğim. Ne var, bir şey mi yaptı?

— Bir şey mi yaptı?

Kaptan daha çok hiddetlenmişti, sesi büsbütün kısıldı.

Bir şey söyleyecek hali kalmamıştı, sesi çıkmıyordu. İşaretleriyle anlatmaya çalıştı. Yırtılan pantolonunu, bir köşede inleyen kediyi ve her taraflarından kan sızan köpeklerini gösteriyordu.

— Çok üzgünüm sayın kaptanım, çok üzgünüm, dedi Dag.

— Üzülmek, boş şey, diye söylendi Kaptan. Tayfa, çabuk bu köpeği denize atın.

Tayfa tereddütlüydü.

— Köpeği atmak mı Kaptan? Denize mi?...

Dag'ın yüzü solmuştu. Âdeta nefesini tutuyordu.

— Köpeği denize mi attırıyorsunuz Kaptan? dedi. Bu hayvanın şimdiye ka-

dar kimseye zarar verdiği görülmemiştir. Bu olanların nedenini bir türlü anlayamıyorum. Her halde onu çok kızdırmış olacaklar...

Olay yerine gelmiş olan yolculardan biri:

— Muhakkak ki hayvanı bir kızdıran olmuş, dedi.

Dag, adama dönerek başıyla teşekkür etti.

— Kaptanım bu bulunmaz bir köpektir. Hem çok terbiyeli, hem çok akıllı, hem de çok marifetlidir. Demin kendi gözlerinizle gördünüz. Boğuşmanın en şiddetli anında ben çağırınca sözümü dinleyip geldi. Ben ne dersem onu yapar. Bakın, bir daha görün...

Dag, inleyerek kaptanın ayakları dibinde yatan köpeklere doğru ilerledi. Sonra Michael'i yanına çağırdı.

— Bak, Killeny! dedi. Ne tatlı köpek.

Böyle derken bir yandan da köpeklerden birini okşuyordu.

Michael de köpeklere yaklaştı. Sevgi dolu bakışlarla efendisini seyrediyordu. Sonra onun dediği gibi düşmanını kokladı ve dostça yüzünü yaladı. Bir yandan da keyifle kuyruğunu sallıyordu.

— Gördünüz mü Kaptan? dedi Dag. Ben size söylemedim mi Killeny, terbiyeli ve söz dinleyen bir hayvandır. Çok yakında emin olun, sizin de en büyük dostunuz olacaktır.

Kaptanın yumuşamaya niyeti yoktu. Sanki gittikçe hiddeti artıyordu.

— Bu köpeği bir dakika bile görecek halim yok. Çabuk, doğru denize atılacak.

Dag, birkaç adım ilerledi. Etraftan hoşnutsuzluk belirten sözler geliyordu. Kaptan sıkılmıştı.

— Baylar, dedi, üstüme başıma bakın, bir de şurada yatan zavallı kedime. Haksız mıyım?

Kaptan'dan emir alan tayfa, Michael'e doğru yaklaşıyordu. Dag, ona hiddet dolu bir bakış fırlattı.

— Haydi, dedi Kaptan, ne duruyorsun? Söylediğimi yapsana...

Kalabalıktan biri ilerledi.

— Bir dakika beyler, diyen bir ses işitildi.

Adanın en zengin çiftçisiydi bu...

— Olup biteni gördüm. Köpeğin suçu yok, önce kedi saldırdı. Kedi kendini alamayıp iki defa saldırdı. Köpek de ondan sonra kendini korumaya girişti. Kedi hayvanın her yanını tırmaladı. Sonra köpekler saldırdı. Kaptan, siz de köpeğe saldırdınız. O sırada eli süpürgeli tayfa yetişti. Şimdi de haksız olarak zavallı köpeği denize attırmak istiyorsunuz... Siz köpeğe birkaç okkalı tekme de yapıştırdınız... Bunu her halde inkâr etmezsiniz.

Kaptan Duncan, kanayan omzundan

elini geçirdi, yırtılan pantolonunu yokladı. Sonra homurdanır gibi bir sesle:

— Köpeklere tekme atmak ne zamandan beri yasak oldu? dedi... Pekâlâ, sizin dediğiniz olsun. Kamarot, beş dakikaya kadar bu köpek benimle anlaşırsa gemide kalabilir... Yalnız senin bana bir pantolon borcun var...

Dag'ın gözleri parlamıştı, çok sevinçliydi.

— Siz hiç merak etmeyin Kaptan, bu köpeği eminim benden çok seveceksiniz. Size kedinizin karşılığında onun kadar güzel bir başka İran kedisi bulup hediye edeceğim, söz... Killeny-boy, gel bakayım... Bizim kaptanımız çok iyi bir insandır. Gel onunla şöyle bir merhabalaş bakalım...

Michael, söylenenleri dinliyordu. Biraz önceki korkunç kavganın hatırasını unutmaya çalışır gibi bir hali vardı. Kedinin tırmık yerleri sızlıyor, köpeklerin

ısırdığı bacakları zonkluyor, hele kaptanın attığı tekmeleri hâlâ bütün şiddetiyle hissediyordu. Ama efendisinin sözünü dinlemek onun için, her şeyden daha önemliydi. Yattığı yerden kalkarak ilerledi. Fakat kaptanın pantolonunun kokusunu alınca yine tüyleri dikildi. Tereddüt ediyordu Michael...

Dag:

— Kaptan, köpeği okşayın, dedi.

Kaptan Duncan, aslında yufka yürekli bir insandı. Hiç bir şey olmamış gibi yavaşça elini Michael'in başına koydu, kulaklarını okşadı, sırtını birkaç kere sevdi.

Şüphesiz uslu ve terbiyeliydi Michael. Düşmanının kendisiyle barışıp dost olmak istediğini anlıyordu. Kin gütmekle hiç bir şey kazanılmayacağını bilirdi Michael. Kaptan'ın dostluğunu kabul etti. Kuyruğunu salladı, sevgi dolu gözlerle Kaptan'a

baktı ve başını okşayan eli hafifçe yaladı.

Michael, herkesin sevgilisi olmuştu. Artık bütün gün Kwaque'yle kamarada saklanıp oturmasına lüzum yoktu. Serbestçe güvertede geziniyordu. Kwaque'yle müzik derslerine devam ediyordu. Kwaque daha çalgısını ağzına götürürken, şarkısına başlıyordu Michael. Garip bir ulumaydı bu şarkı. Kwaque de bir süre sonra çaldığı melodiyi Michael'in şarkısına uydurmaya başladı.

Michael, bu müzik derslerini aslında hiç sevmiyordu. Kwaque'nin emri altında olmaktan hoşlanmıyordu. Nihayet bir gün Dag, Michael'in şarkı söylediğini fark etti. Kwaque'nin yerini artık Dag almıştı. Michael'in sevincine diyecek yoktu. Dag, bir gün eşyalarını altüst ederek armonikasını buldu çıkardı. Karada olduğu zamanlar hislendikçe armonikasıyla teselli

bulmaya çalışırdı. Michael, Dag'ı hiç yalnız bırakmaz olmuştu.

Bir süre sonra Dag, müziksiz şarkı söylemeyi öğretti Michael'e, Dag, önce derin bir iç çekiş gibi uzun bir aahh... çekiyor, sonra eski birkaç şarkının melodisini mırıldanıyordu. Michael de hemen şarkısına başlıyordu. Yolcular da bu garip ikiliyi zaman zaman dinliyorlar, bitince de bir alkıştır kopuyordu.

Yolculuğun sonuna yaklaşıldığı bir gün, Dag, Michael'e şunları söyledi:

— Sevgili köpek, beni dinle... Seni bir akşam deniz kıyısında gezerken çalıp gemiye getirdim. İlk bakışta senin değerli bir hayvan olduğunu anlamıştım... Niyetim seni ilk durduğumuz limanda elli dolara satmaktı... Eh, elli dolar az para sayılmaz. Bana kaç yıllık bira parası olur... Ama şimdi görüiyorum ki sen sandığımdan da değerli bir köpeksin... Seni elli dolara elden çıkarmak enayilik olur...

Michael, söylenenleri hiç anlamıyordu. Başını Dag'ın dizlerine koymuş, hayran hayran efendisini dinliyordu. Kuyruğunu sallıyor, arada bir tatlı homurtular çıkarıyordu. Onun için efendisinin söylediği her şey çok hoştu.

Dag, devam etti:

— Yüz dolara ne dersin? Yüz dolar fena değil ama, sen daha fazla edersin. Peki iki yüz elli dolara ne buyurulur?... Hiç fena sayılmaz tabiî? Ama beş yüz dolların yanında lafı bile olmaz. Beş yüz dolarlık bira. Düşünebiliyor musun, Killenyboy? Makambo'nun yaşlı gövdesi bile, bu kadar biranın içinde yüzer. Bana senin için bu kadar parayı verecek babayiğit neredeyse, çıksın karşıma, göreyim...

Michael'le olan bu konuşmadan sonra Dag aynı gün öğleden sonra Kaptan Duncan'la konuşuyordu.

— Emin olun Kaptanım, ben de bir şey anlamadım... Bu köpeği sahilde gör-

müştüm. Ertesi gün gemi hareket ettikten sonra kamarama girdim, şaşırıp kaldım, köpek benim yatağımın yanında yatıyordu... Nasıl oldu, nasıl geldi, hiç anlamadım?... Ama ne olursa olsun bu harikulâde bir şey...

Kaptan Duncan'ın duyduklarına inanmamış bir hali vardı.

— Sen beni çocuk sandın galiba Dag, dedi gülerek, bu masalı kimse yutmaz. Bu olayda inanılmayacak hiç bir şey yok. Sen bal gibi bu köpeği birinden çalmışsın. Bu köpek senin dediğin gibi, tıpış tıpış yürüyüp gemiye binmedi. Senin zenci de sana bu iş için yardım etmiştir elbet. Neyse lafı fazla uzatmayalım... Köpeği bana ver, kediden vazgeçeyim.

Dag'ın kaşları çatılmıştı.

— Kaptan, demek siz benim bu köpeği çalmış olduğumu sanıyor ve bana suç ortaklığı teklif ediyorsunuz? Tanrım, şu işe bak sen... Ben zavallı bir kamarotum.

Eğer çalsaydım ve bu anlaşılsaydı, gözümün yaşına bakmadan beni kolumdan tutup deliğe atarlardı. Fakat siz Kaptan, siz bu kocaman geminin kaptanısınız. Sizin başınıza böyle bir şeyin gelmesi ne demektir, hiç düşündünüz mü? Hayır Kaptan, sizin böyle bir tehlikeye atılmanızı kabul edemem, asla...

Bir öğleden sonra güvertede Dag, bir mühendis ve adanın en zengin çiftçisiyle konuşuyordu.

— Baylar, farz edelim, sizler benim peşime düşmüş iki polis olun, ben de azılı bir katil. Köpeğimi yakalamışsınız. Onun beni tanıyarak muhakkak ele vereceğini biliyorsunuz. Ama yanılıyorsunuz beyler, hem de nasıl? Bir denemek istemez miydiniz?

Bu Dag'ın, Michael'e son öğrettiği bir oyundu. Artık iyice öğrendiğinden emin olduğu için, herkesin ortasında gösteri yapabileceğini düşünüyordu.

Mühendisle çiftçi, Michael'in tasmasından tuttular, sonra onu güvertenin arka tarafına götürdüler. Biraz sonra tekrar gelecekler ve Dag ile karşılaştıracaklardı.

Michael efendisinin yanından geçerken hiç bakmadı, kuyruğu bile oynamıyordu. Dag onlara doğru yürüdü.

— Bu köpek kimin? diye sordu.

Mühendis cevap verdi.

— Bilmiyoruz, kaybolmuş bir hayvan. Biz de sahibini arıyoruz.

— Benim değil, dedi Dag? Acaba bana satar mısınız? Isırır mı?

Dag, Michael'i okşamak için elini uzatırken hayvan hırlayarak dişlerini çıkardı.

— Korkmayın, dedi çiftçi, hırlar ama bir şey yapmaz.

Dag, tekrar elini uzatmak istedi, ama geri çekmeye zor yetişti. Michael adamla-

rın elinden kurtulup Dag'ın üstüne atlamak için âdeta sabırsızlanıyordu.

— Pis köpek, dedi Dag, götürün, cehenneme kadar yolu var. Bedava verseler almam mendeburu...

Sonra belli belirsiz bir dudak hareketi yaptı. Michael, sevinçle efendisine koştu.

Dag da çok memnundu.

— İngiltere'deki hırsızlar köpeklerini böyle yetiştirirler, dedi. Bu onların polise karşı aldıkları bir tedbirdir. Köpek, polislerin yanında sahibini tanımazlıktan gelir. Görüyorsunuz, Killeny-boy da da hemen öğrendi.

Seyredenler alkışladılar Michael'i. Dag'ın koltukları kabarıyordu. Konuşmasına devam etti:

— Köpeğim bütün eşyaların adlarını bilir. Kamaramın kapısını açık bırakırım. Sonra Killeny'ye, bana içeriden getirmesini istediğim şeyin adını söylerim:

Ayakkabı, terlik, tütün kutusu, Tane tane söylemem yeter. Bir koşu gider, getirir. İsterseniz sizleri inandırmak için bir deneyelim.

O sırada Kaptan Duncan da gelmişti.

— Terliği getir, dedi.

— Tekini mi yoksa çiftini mi? diye sordu Dag.

— Çiftini.

— Killeny-boy, buraya gel. Git bana içeriden iki terliğimi getir.

Michael kulaklarını dikmişti.

— İki terlik diye Dag tekrar etti, haydi koş.

Michael hızla gözden kayboldu. O kadar acele ediyordu ki giderken, karnı âdeta yerde sürünüyordu.

Bir dakika sonra ağzında Dag'ın terlikleriyle geri döndü. Getirip Dag'ın ayakları dibine bıraktı.

Dag'ın göğsü kabarmıştı:

— Size kaç kere söyledim, dedi? Bu hayvan yalnız konuşmuyor. Böyle köpeğe her zaman rastlanmaz. Tabiî onu birisinden çaldım. Bu kadar değerli bir köpeği yüz kere de çalarım.

BEŞİNCİ BÖLÜM

GARİP BİR DÖRTLÜ

MAKAMBO'nun Sidney'e yanaşacağı sabah, Kaptan Duncan, Michael'e sahip olabilmek için tekrar bir teklifte bulundu.

— Dag, dedi, size yüz dolar vereyim.

— Teşekkür ederim Kaptan, dedi kamarot, ben bu hayvanı satmıyorum.

— Yüz elliye ne dersin? Fena para değil... Zaten daha fazlasını verebilecek durumda değilim. Hem nasıl istersen, dünyada başka İrlandalı teriye kalmadı mı?

— Haklısınız Kaptan, bu köpekten

sürüyle var. Size isterseniz Sidney'den hemen bir tane bulayım. Hem de bedavadan...

Kaptan Duncan, ısrar ediyordu:

— Ama ben Killeny-boy'u istiyorum.

— Ben de onu istiyorum Kaptan, dedi Dag. Biz bu konuda hiç anlaşamayacağız galiba. Şimdi asıl sahibi benim.

— Sen yüz elli doları bir köpek için az mı buluyorsun? Bu bir servettir...

— Ama Killeny-boy, tek başına kaç köpek eder? Elinizi vicdanınıza koyun Kaptan, bu hayvan az şey mi biliyor? Bir oyunu yüz dolar eder yalnızca... Şarkı söyleyip sayı saymasını da öğrendi üstelik. Benim onu nasıl ele geçirdiğim önemli değil. Benimle beraberken çok şey kazandı. Çalınmış olsa bile artık yarı yarıya benim malım sayılır. Onu satmak biraz da kendimi satmak olmaz mı?

— Yüz yetmiş beş dolar... Son sözüm...

— Hayır Kaptan, boş yere ısrar etmeyin, bu iş olmayacak.

Kaptana dönüp gitmekten başka yapacak şey kalmamıştı.

Sağlık kontrolünden sonra, **Makambo'** nun malları Sidney limanına boşaltılıyordu. Uzakta demirleyen bir İngiliz savaş gemisinden ayrılan bir motor, **Makambo'** ya yanaştı. Genç bir deniz subayı çevik bir hareketle gemiye atladı. Kaptan Duncan'ı selâmladı. Bir iki kelimeyle ziyaretinin nedenini açıkladı. Süvarisi bulunduğu İngiliz kruvazörü **Albatros,** Tulagi'ye uğramıştı. Kaptan Kellar, **Albatros'**un kaptanına kaybolan köpeğinden söz etmiş ve **Makambo'**nun adadan hareket ettiği akşam hayvanın yok olduğunu söylemişti. Michael'in yanlışlıkla **Makambo'**ya binmiş olacağını tahmin ediyordu. Süvari, Kaptan Duncan'dan bilgi rica ediyordu.

Kaptan Duncan şaşkınlığını belli etmemeye çalıştı. Canı sıkılmıştı. Doğruyu

söylemeden edemezdi, öte yandan da kamarotu korumak istiyordu. Nasıl olsa **Albatros** Yeni Zelanda'ya doğru yol alıyordu. Tulagi'ye belki de ancak bir sene sonra uğrayabilirdi. Hafifçe öksürdükten sonra:

— Evet, dedi. Kaptan Kellar'ın tahmin ettiği gibi köpek gemimizde... Her halde şaşırmış olmalı hayvan. **Makambo** iki ay sonra tekrar Tulagi'de olacak. Köpeğin sahibine iade edileceğine dair size söz veriyorum. Bizim kamarotumuz onunla meşgul oluyor. Kellar merak etmesin.

Süvari gittikten sonra Kaptan Duncan, Dag'a durumu haber verdi. Dag içini çekti.

— Galiba, dedi Dag, bu köpek ne sizin, ne de benim olacak...

Dag, rahatlıkla başkalarının kedileriyle köpeklerini çalardı, yaptıklarına da hiç pişman olmazdı ama, parasını alnının teriyle kazanmaktan başka bir düşünce-

si yoktu. Son yolcunun çıkışına kadar geminin temizliği ve bakımıyle dikkatle ilgilendi. Görevini hakkıyla yerine getirmekte çok titizdi Dag. Okyanusdaki yeni yolculuk için binecek yeni yolculara gereken her şeyi de yine dikkat ve itinayla hazırladı.

Sonra bütün gece yok oldu. Sabaha kadar Sidney'in denizci kahvelerinde gezindi. Anlatılan ilginç hikâyeleri dinledi. Yedi denizlerde yol alan sayısız gemi adamının anlatacakları pek çok şey olurdu şüphesiz. Kendisine gerekli olan bilgiyi topladıktan sonra gemiye döndü. Ertesi sabah bir kayık kiralayarak Jakson körfezine doğru kürek çekmeye başladı. İnce direkli, üç yelkenli küçük İngiliz teknesi **Mary-Turner**'le işi vardı.

Lüks yata yanaştı. Kendini tanıttı. Bir kaptan onu ortadaki büyük kamaraya götürdü. İçeride, yüzlerindeki garip ifadeleri ilk bakışta dikkati çeken dört kişi

vardı. Bir gece önce, son gittiği kahvedeki yaşlı denizciden bu dört adamın kim olduklarını öğrenmişti. Hiç yabancılık çekmedi.

Kenardaki koltuğa gömülür gibi oturmuş olan açık mavi renk gözlü yüzü soluk adam, «İhtiyar Kurt» dedikleri olacaktı. Kemikli ellerinde kıymetli taşlı yüzükler parlıyordu. Adamın kendini kabul ettirir, güçlü bir duruşu vardı. Dag, biraz daha dikkat edince, adamın yüzüklerinin yalnızca sol elinde olduğunu fark etti. Sağ elindeyse sadece baş parmağı kalmıştı...

Adam soğuk bakışlarını Dag'a dikmişti. Dag, birden kendini büyük bir mahkemenin karşısındaymış gibi hissetti. Biraz sonra bakışlar sanki hiç bir şeyi görmüyormuşçasına anlamını kaybetti. Dag, derin bir iç çekti.

Kıyafeti yeni ütü tahtasından çıkmış gibi olan birisi sessizliği bozdu. Büyük bir mağazanın baştezgâhtarına benziyordu.

— Ne kadar kazanmak istiyorsunuz?

Uzun boylu, kuru, orta yaşlı olanı Kaliforniyalı bir çiftçi olmalıydı. Adı Grimshaw'di. İlk konuşanın sözünü kesti:

— Sizin bölüşmede bir payınız olmayacak...

İhtiyar Kurt'un sesi bütün kamarayı doldurdu:

— Herkesin payı olacak. Size söylüyorum beyler, toprağın bir karış altında dünyanın en zengin hazinesi var.

Konuyu az çok bilen Dag, bildiğini belli etmemek için şaşırmış gibi göründü.

— Paylaşılacak olan da neymiş?... Benim bununla hiç bir ilgim yok... Ben yalnızca ücretimi almayı düşünürüm. Bir seferinde bir balina avcısı gemiye girmiştim. Kaç para alacağımı söylememişlerdi, ben de sormamıştım. Sonunda elime bir dolar tutuşturdular... Ben sizden ayda altmış dolar isterim...

Ermeni asıllı bir Yahudi olan iri kıyım dördüncü adamın da söyleyecekleri vardı. San Francisco'nun tefecilerinden biriydi.

— Kâğıtlarınızla çalışma izniniz tamam mı? diye sordu.

— Sizin bana sorduğunuz gibi ben de size kâğıtlarınızı sorabilirim, derken Dag'ın sesinde küstah bir ifade vardı. Hepinizin uydurma armatörler olduğunuzu da biliyorum. Belki de şimdi polis her yerde sizi arıyordur. Beni günün birinde ıssız bir sahile bırakmayacağınızı nereden bilebilirim. Ama madem istiyorsunuz size kâğıtlarımı göstereyim.

Elini ceketinin cebine sokarak mühürlü resmî kâğıtlarını masanın üstüne fırlattı. Gururlu ve kendinden emindi. Kırk beş yıllık emeğinin karşılığıydı hepsi.

— Ben sizinkileri ille de göreyim diye diretmiyorum... Her ayın birinde alt-

mış dolarımı tıkır tıkır isterim...

Yaşlı Kurt oturduğu yerden söyleniyordu:

— İstersen altın bile veririz sana, daha neler neler... Hepimize kırk ömür boyu yetecek kadar hazine. Taçlar ve asalar... Bütün dünyaya hâkim olma... Bu hazine yanında her şey değersizdir. Yerini de yalnız ben biliyorum... Ha ha haaa...

— Bir dakika, dedi Dag, bir iki nokta üzerinde anlaşmamız gerek. Ben her gün altı litre içerim. Bu benim ömrüm boyunca ne olursa olsun vazgeçemeyeceğim bir alışkanlığımdır...

Yahudinin sesi alaylıydı:

— Altı litre viski her halde...

— Bilemediniz, dedi Dag, altı litre bira. Ama iyi cins İngiliz birası. Yolculuk boyunca da içmeye devam ederim. Buna göre tedbir almak sizin işiniz olmalı...

İhtiyar Kurt:

— Hepsi bu kadar mı? diye sordu.

— Bir de köpeğim var. Nereye gitsem onu da götürürüm.

— Acaba yalnız köpek mi? diye söylendi Kaliforniyalı çiftçi. Bir kadın, üç de çocuk falan...

— Ne karım, ne de ailem var. Yalnız bir zenci hizmetkârım var, onun da benimle gelmesi şart. Eğer gemide ona bir iş vermek isterseniz ayda on dolara anlaşırız. Eğer yalnız benim hizmetimde bulunması gerekirse, ücretini ben düşünürüm.

İhtiyar Kurt oturduğu yerden bağırarak söyleniyordu:

— Fırtınadan sonra on sekiz gün şalupa... On sekiz gün cehennemde dalgalarla boğuşma...

— Eyvahlar olsun, dedi Dag içinden, bu adam hep böyle saçmalayıp bağıracaksa buna dayanabilmek için iyice kafayı çekmek gerekecek. Yoksa...

O sırada Yahudi konuşmaya başladı:

— Ya biz bu adamın şartlarını kabul etmezsek ne olur?

Kaliforniyalı çiftçi cevap verdi:

— Denizci benim hoşuma gitti. Bu işin parasını kim veriyor? Ben.

Yahudi'nin kaşları çatılmıştı.

— Sanırım biz hazıra konmuyoruz, neyim var, neyim yok, hepsini bu işe yatırdım.

Kaptan kıyafetinde olan da söze karıştı.

— Ya ben? Ne çabuk unuttunuz... Ben eğer bu denizleri tanımasaydım siz çoktan köpekbalıklarına yem olmuştunuz.

Çiftçinin kafası kızmıştı. Oturduğu yerde öne doğru eğildi. Hafifçe dizini ovdu.

— Ne derseniz deyin, şimdi benim buğdayların parasını bekliyoruz işin sonuna gelmek için. Önce verilenlerden bir

kuruş bile kalmadı, hepsi harcandı. Ben bu adamı ayda altmış dolara yanıma almak istiyorum. İstediği şartları da kabul ediyorum. Ama eğer buna bir söyleyeceğiniz varsa ben aradan çıkarım. San Francisco'ya dönerim.

Sonra birden ayağa kalktı. Boyu çok uzundu. Dag, adamın kafasını tavana çarpacağını sandı.

Yahudinin adı Nishikanta'ydı. Hemen yumuşadı.

— Haklısınız Grimshaw, dedi. Bu yolculuk hepimizi sinirli yaptı. Özür dilerim. Bu gemiciyi istediğiniz gibi angaje edebiliriz.

Sonra Dag'a dönerek:

— Karaya çıkınca bizim hakkımızda kimseyle bir şey konuşmazsanız iyi edersiniz, dedi.

— Anladım, diye cevap verdi Dag. Ben susmasını bilirim. Sizin için söylenen

çok şey var. Ben bunları dinlemeyi tercih ederim.

Yahudi meraklanmıştı:

— Bizim bu yolculuğumuz konusunda mı söylenenler var?

Dag, evet anlamında başını salladı.

— O halde bizim ne yapmak istediğimizi biliyorsunuz... Bunun için mi bizimle çalışmak istediniz?

Dag, yine başını salladı. İhtiyar Kurtun gözlerinde garip bir ışığın yanıp söndüğünü fark etti.

— Beyler, dedi Dag, siz bana gündelik altı litre biramı verdikten sonra, ben sizin hazine avcılığınıza hiç karışmam. Ben bu çeşit hikâyeleri çok dinledim. Sizin gibilere güney denizlerinde çok rastlanır. Deniz dibi, bulunup keşfedilmeyi bekleyen hazinelerle dolu...

İhtiyar Kurt rahatlamıştı. Arkasına yaslandı. Gözleri çok mutlu hayallere dalıp gitmişti.

— Anlaştık her halde, dedi Dag. Yolculuk ne zaman?

— Öbür gün sabah, güneş doğmadan...

Dag, kayığına binerken yine bağıra çağıra söylenmeye başlayan İhtiyar Kurt'un sesini duydu.

Michael, **Makambo**'dan girdiği gibi çıktı. Gizlice, arka taraftan... Karanlıkta Kwaque onu kucakladı, kayığa aldı. Gece iyice bastırmıştı.

Beş dakika önce Kaptan Duncan, Dag'la Michael konusunda konuşmuştu.

— Sakın beni kandırmaya kalkma. Köpeği Tulagi'ye geri götüreceğiz...

Dag da:

— Hiç endişeniz olmasın Kaptan, demişti, odamda saklıyorum. Kapıyı da iki kere kilitledim. İsterseniz gelin görün.

Bu teklif Kaptan'ı şüphelendirmişti.

— Görmek isterim, diye cevap verdi.

Hayvanın kamarada olmayacağını sanıyordu. Dag, anahtarı iki kere çevirerek kapıyı açtı. Michael, ortada uzanmış yatıyordu. Kaptan Duncan, Dag'ın sırtını okşayarak uzaklaştı. Fakat eğer beş dakika sonra gelip olanları görseydi her halde gözlerine inanamaz, şaşar kalırdı. Dag, sessizce kamarasını boşaltıyordu. Michael, efendisinin emrettiği gibi hareketsiz duruyordu. Kamaradan en son o çıktı. Dag, Michael'i okşuyordu. Kwaque de ceplerini yokluyor, tek hazinesi olan flütiinün yerinde olup olmadığına bakıyordu...

Ertesi sabah Mary-Turner gün ışırken Sidney'i çok gerilerde bırakmış, açık denizlere doğru yol alıyordu. Kaliforniya'lı çiftçi ile Yahudi, ihtiyar Kurt'un dalgın dalgın söylediklerini can kulağı ile dinliyorlardı.

— Sene 52'ydi, 1852... Böyle bir aydınlık sabah Wide-Awake teknesi ile Sid-

ney'den ayrılmıştık. Suda beyaz bir kuğu gibi süzülüyordu... Herkes neşeliydi, şarkı söylüyordu. Herkes gençti, hem de çok genç... Kaptan yirmi sekiz yaşındaydı, ikinci kaptan da on sekiz... O da tekneyle beraber denize gömüldü... Hiç bilmedikleri bir adada kaptan son nefesini verdi.

Dag, daha fazla dinlemek istemiyordu. İşinin başına gitti. Yatakları hazırlamaya koyuldu. Kwaque de yerleri fırçalıyordu. Dag:

— İhtiyar Kurt belki de göründüğü gibi kaçık falan değildir... diye içinden söylendi. Bence o bu işte herkesi bastıracak...

Mary-Turner, aslında fok avı için yapılmış bir tekneydi. İçi çok iyi döşenmişti. Oldukça da genişti. Ön tarafta on yatak vardı. Bu kısım sekiz İskandinav denizcisinin yatakhanesiydi. Büyük kabinenin beş bölmesi hazine avcıları ile Kaptan'a aitti. Kaptan iriyarı, tatlı yüzlü bir

Finlandiyalı Rus'tu. Gemide kimse onun adını tamam söyleyemediği için Jackson diyorlardı.

İşaret dolabının bulunduğu alt katta mutfak ile altı yataklı bir başka bölüm vardı. Hepsi geniş ve rahat görünüyordu.

Aşçı yaşlı, ufak tefek bir Çinliydi. Adı Ah Moy'du. Dag'ı görünce eğilerek selâmladı. En iyi yatağı göstererek:

— Acaba bunu beğenir miydiniz? diye sordu.

Dag başını salladı.

— Öyleyse sizin olsun, dedi Çinli.

Dag, gemilerdeki aşçıları kızdırmamak gerektiğini iyi bilirdi. Zira bu adamlar sabahtan akşama kadar kömür kokusu içinde kalmaktan iyice sinirli olurlardı. O zaman da gözleri bir şey görmez, fazla üstelenirse ellerindeki bıçağı havaya kaldırıverirlerdi.

Dag, hemen kabul etmişti. Sonra

Kwaque için de bir yatak seçti. Michael'e de bir yer hazırladı. Ah Moy'a Michael' den söz etti.

Ah Moy, hastalıklı olduğunu ilk bakışta anladığı zenciyle, hele bir de köpekle burun buruna yatmaktan pek hoşlanmamıştı. Eşyalarını toplayarak en uzak köşeye gitti. Oraya bir hamak gererek beklemediği ve istemediği misafirleriyle elinden geldiği kadar az temas etmeye başladı.

Yolculuğun ilk günlerinde Dag, Mary-Turner'in ne tarafa doğru yol aldığını öğrenmeye çalıştı. Kaptan Doane günlük emirlerini veriyor, ikinci kaptanla hiç konuşmuyor, haritalarını da hemen dolabına kilitliyordu.

Bir gün Dag, İhtiyar Kurt'la konuşmayı başarmıştı:

— Burada çok tatlı bir oyun oynanıyor. Ben de gün geçtikçe bu oyundan zevk almaya başlıyorum...

Stough Greenleaf, Dag'a dalgın gözlerini dikti, sonra hafifçe eğilerek dikkat kesilen Dag'ın kulağına fısıldadı:

— Size bir şey söyleyeceğim... Saat neredeyse öğleden sonranın beşi oluyor. Yemekten önce sizin o çok lezzetli kokteyllerinizden birini içmek isterdim...

Dag, mağlup olduğunu kabul etmişti. Kalkıp çıktı. Bu yaşlı adam ya sahiden aklını oynatmıştı ya da herkesle alay ediyordu.

Başka bir gün güverteye çıkan merdivenin madenî trabzanını parlatırken, Kaliforniyalı ile Yahudinin İhtiyar Kurt'u konuşturmaya çalıştırdıklarını fark etti. İki adam daha önce yaşlı adamı oldukça içirmişlerdi. Dilinin çözülmesini bekliyorlardı. Stough Greenleaf, yüzündeki derin yara iziyle sol elinin parmaklarını nasıl kaybettiğini anlatıyordu:

— Fırtınadan sonra canımızı zor kurtarmıştık. Dalgalarla on gündür boğuşu-

yorduk. Hepimiz aç ve susuzduk. Âdeta deliye dönmüştük. Her sabah şalupanın dümeninde küreklerinde biriken çiği yalıyorduk. Herkesin bir payı vardı, ondan fazlasını yalamaya hakkı yoktu. Fakat gemiciler durmadan çekişiyorlar, bir türlü anlaşamıyorlardı. Bir sabah önce, bir denizci, hakkından fazlasını yaladığı için arkadaşını bıçaklamıştı... O sabah henüz gün doğmamıştı. Ben rüyamda buz gibi kaynaklardan sular içtiğimi görüyordum. Hafif bir gürültüyle uyandım. Hakkımı aşırmaya gelen biriydi bu... Garip bir hayvan gibi sürünerek ilerliyor, dilini şapırdatarak biriken çiği vahşice yalıyordu. Elimde çiğ topladığım bir kürek yuvası vardı. Adam iyice benim hakkıma saldırınca elimdekini kafasına indirdim. Burnuna gelmişti. Başkamarottu. Canının acısından bağırmaya başladı. O zaman herkes bir anda birbirine girdi. O da bıçağını çekerek yüzüme sapladı, sonra da par-

maklarımı doğradı. On sekiz yaşındaki ikinci kaptan beni korudu. Hayatımı kurtardı. İkimiz beraber adamın üstüne çullanıp denize attık.

Bir ayak sesi Dag'ı tekrar işine döndürdü. Bir yandan da düşünüyordu.

— Bu adamda çok şey var... Bakalım ne zaman öğrenebileceğim...

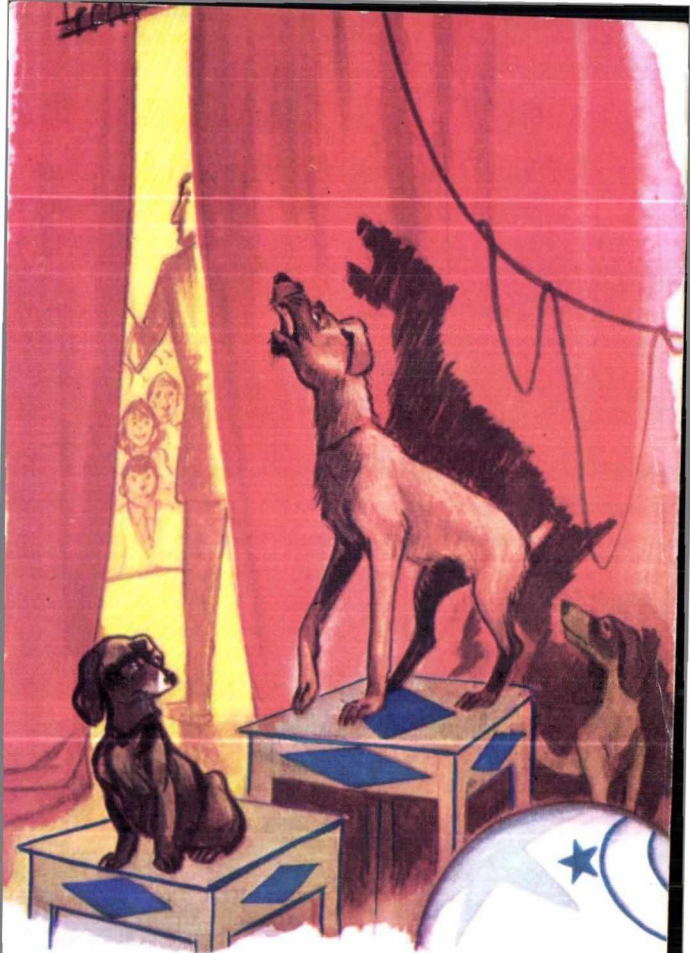

Herkes sırasını beklerken ...

ALTINCI BÖLÜM

COCKY

DAG, Mary-Turner'e «Deliler Gemisi» adını vermişti. Fazla konuşmadan işini tamam yapmaya çalışıyordu.

Kwaque de sevgili efendisinin bir dediğini iki etmemeye çabalıyordu. Dag'ın ağzından çıkan her söz, onun için Tanrı kelâmıydı.

Michael de gün geçtikçe daha iyi şarkı söylüyordu. Efendisiyle ya da yalnız başına, istenen şarkıları söylüyordu: **Evim, Sevgili Yuvam, Tanrı Kralı Korusun, Elveda, Beni Rio'ya Gönder.**

Kwaque, yalnız kaldığı zaman flütüyle doğduğu yerlerin içli havalarını çalmaya başlardı. O zaman Michael de ona katılırdı.

Michael'in gemide bir dostu daha vardı: Cocky.

Onu ilk gördüğünde üstüne atılıp paralamak istemişti Michael. Ama kar gibi beyaz ve parlak tüylü kuş ne uçmuş, ne kaçmış, yalnızca «Cocky» demişti.

Michael hiç beklemediği anda bir insan sesi duyunca olduğu yerde kalmıştı. Kulaklarını dikmiş, burun deliklerini açmıştı. Sonra her köşeyi koklayarak o sesi çıkaran insanı aramıştı.

Kuşla tekrar burun buruna gelince tekrar «Cocky» diyen sesi duydu.

Michael, küçük yaşından beri civcivleri severdi. Bu efendisi gibi ses çıkaran kuş da acaba bir civciv miydi?

Cocky:

— Elini ver, dedi.

Michael olanlardan bir şey anlamıyordu. Yine her köşede bunu kimin söylediğini araştırmaya koyuldu. Sözler o kadar netti ki Michael, bunun bir civcivden değil, bir insandan geldiğini sanmakta haklıydı.

Michael'in şaşkın halini gören kuş, kahkahalarla gülmeye başladı. Michael, büsbütün şaşırmış, bu defa da gülen adamı aramaya başlamıştı.

Papağan çok eğleniyordu şüphesiz.

— Elini ver, dedi, yoksa tekmeyi yersin.

Michael artık anlamıştı. Konuşan bu kuştu. Birden onu çok sevdiğini hissetti. Bu narin yapılı minicik hayvanı korumaya başladı. Kwaque'ye hiç bir zaman müsaade etmediği, her çeşit oyunu yapan bu yeni dostuna hiç ses çıkarmıyordu.

Michael, yemeğini yerken buna kimsenin el uzatmasını istemezdi. Bütün köpekler gibi hırçınlaşırdı Michael de. Yal-

nız efendisine ses çıkarmazdı. Cocky'yse pembe ibikli mini mini başını Michael'in tasına sokuyor, onun kafasını itiyordu. Sonra etlerin arasından en iyisini seçmeye koyuluyordu. Michael bir kenara çekilip onu seyrediyordu.

Cocky, karnını doyurduktan sonra, gelip Michael'in boynuna konuyor, başıyla onun başını okşayarak teşekkür ediyordu. Michael'in gözleri o zaman yarı sevgi, yarı anlamsızlıkla parlıyordu.

Cocky, küçük Çinli aşçınındı. Kavurucu sıcaklar memleketi Santo'da doğmuştu.

Ah Moy, bir gün Cocky'yi, Kwaque' nin yakınına tünemiş onunla konuşurken gördü. Birden bütün değerini kaybetmişti Cocky, Çinli'nin gözünde.

— Bunu ister misin? diye sormuştu zenciye.

— Neye karşılık vereceksin?

— Hiç bir şeye karşılık değil. İsti-

yorsan senin olsun. Verdim gitti.

— Benim mi oldu?

— Evet senin oldu.

Günler birbiri ardına geçip gidiyordu. Hava gittikçe ısınıyordu.

Zaman zaman Kaliforniyalı çiftçi, Yahudi ve birinci kaptan Doane, direklerin tepesine çıkarak uzak ufukları seyre dalıyorlardı. Yahudi şişman vücudunu direğin en yüksek yerine sıkıca bağlatıyor, elindeki dürbünle saatlarca bakıyor, bakıyordu. Bazı günler İhtiyar Kurt da bir direğin tepesinde düşüncelere dalıyordu.

— Garip, çok garip diye söylendi İhtiyar Kurt bir seferinde. Beni kurtaran denizci ölmeden önce adanın enlem ve boylam noktasını söylemişti. Artık görünmesi gerekir bu hesaba göre. Yoksa kaybolup gitmiş olmasın?... Öyle ufak tefek bir yer değildi ki... Ölçmüştük. Tam üç bin sekiz yüz otuz beş fitdi. Çok dikkatle ölçtüğümüzü hatırlıyorum.

Kaptan Doane, ona cevap verdi.

— Günlerdir durmadan denizi tarıyorum. Daha gözüme ilişen bir kara parçası olmadı.

İhtiyar Kurt, kendi kendine söylenmeye devam ediyordu:

— Yanımızdaki aletler bakalım doğru mu? İkişer tane alalım, kontrol etmek için faydalı olur, demiştim. Sen Nishikanta, sen ekonomi olsun, diye reddettin.

Nishikantan'ın canı sıkılmıştı.

— Grimshaw da benim gibi düşünüyordu, dedi.

Kaliforniyalı çiftçinin laf işitmeye tahammülü yoktu.

— Verdiğimiz para karşılığında aldığımız aletlerin kusursuz olmaları gerekir, dedi. Ama Kaptan Doane'nın hesaplarının doğru olup olmadığını nereden bilebiliriz? Başkasını bulamadığımız için onu

kabul etmeye mecburduk. Kim bilir belki de, hiç denize çıkmamış sahtekârın biridir...

Dag, Kaptan'ın ne cevap verdiğini duymadı. Her geçen gün bu çeşit konuşmalar şiddetleniyor, zaman zaman ağız kavgası haline geliyordu.

Yahudi çok sinirliydi. Bir iki laftan sonra saatlarca kamarasına kapanıyor, hiddetinden tırnaklarını yiyordu. Suluboya resimler yaparak avunmaya çalışıyordu. Bazen sinirinden kâğıtları yırtıp parçalıyor, sonra denize atıyordu. Koşup kamarasından büyük tüfeğini alıyor, teknenin en ucunda bir yere yerleşip arada bir kafasını çıkaran büyük balıklara nişan alıyordu.

Mary-Turner birkaç gün daha yolculuğuna devam etti. Kaptan Doane, masasının önünde saatlar boyu hesaplarını tekrar tekrar yapıyordu. Artık iyice bunalmıştı. Başı dönüyordu.

Nishikanta sinirli sinirli gülüyor, bazen resim yapıyor, bazen de bir direğe tırmanarak gün boyu ufukta bir türlü görünmeyen adayı araştırıyordu.

Dag da bu arada ambarlara göz gezdiriyordu. Bir ara kendisi için alınmış olan bira kasalarına gözü ilişti. Keyfi kaçmış tı. Bir kibrit daha çakıp tekrar saydı. Köşeye bucağa iyice baktı.

Topu topu her biri yirmi dört litrelik üç kasa bira vardı. Günde altı litreden yalnızca on iki günlük bira... On iki gün. Her yerden uzak, uçsuz bucaksız bir denizde yol alıyorlardı. Bir limana uğrayıp yeni bir şeyler almak düşünülemezdi. Demek ki Dag'la alay etmişlerdi. Bu olsa olsa o cimri Nishikanta'nın işi olmalıydı. Gemiye yedek aletleri aldırtmayan o değil miydi?

Kararını vermişti. Saat on ikiyi çeyrek geçiyordu. Yukarı çıktı. Büyük kamaraya sofrayı kurdu. Yemeği getirdi.

Elindeki çorba kâsesini Nishikanta'nın tepesinden aşağı boşaltmamak için kendini güç tutuyordu. Hiç bir şey belli etmemeye çalışıyordu.

Saat öğleden sonranın üçüydü. İhtiyar Kurt, kestirmek için kamarasına çekilmişti. Öteki üç adam direklere tırmanmış bakınıyorlardı. Dag, hızla merdivenleri inerek büyük ambara geldi. Cebinden bir delgi kolu çıkardı, ucuna yarım santimlik bir fitil bağladı. Küçük bir koridorun iki yanına tatlı su fıçılarını dizmişlerdi. Diz çöktü. İlk fıçıya delgi kolunu sokarak bir delik açtı. Su fışkırdı, geminin kuytu yerlerine doğru akıp kayboldu. Dag, sol taraftaki bütün fıçıları deldi, sularını akıttı.

Ayağa kalktı. Beli ağrımıştı. Sağ taraftaki fıçıların yanına gelirken bir başkasının ilerideki fıçıları deldiğini fark etti. Alaca karanlıkta kim olduğunu kestiremiyordu. Ayaklarının ucuna basarak

yakınına geldi. Omzunu tuttu. Adam başını çevirdi.

— Siz misiniz? dedi Dag. Şaşırmıştı. Neden su fıçılarını deliyorsunuz Allah aşkına?

Adamın hiddetle titrediğini hissediyordu.

— Kaç tanesini deldiniz?

— Bütün sağ tarafı... Sakın beni ele vermeyin.

— Sizi ele vermek mi? Ben de aynı şeyi yapıyordum dersem inanır mısınız? Sol tarafta hiç hayır kalmadı. Sizin niçin bu şekilde hareket ettiğinizi anlayamadım. Ben... Kenarda birkaç fıçı var. Onlara dokunmasak da olur. Orada on iki günlük su var. Şimdi haydi yukarı çıkalım. Önce siz gidin, ben arkadan gelirim. Hepsi direklere tırmandılar. Bizi fark etmezler bile.

İhtiyar Kurt:

— Bay Daughtry, size anlatmak is-

tediğim bir şey var, dedi.

— Söyleyeceklerinizi memnuniyetle dinlerim. Yalnız sizin kamaranıza gidelim. Orada daha rahat konuşuruz. Baştan şunu bilin ki ne söylerseniz kabulüm. Her ikimiz de en kısa zamanda bir limanda karaya basmak istiyoruz. Haydi, çabuk çıkalım buradan...

— Ben de aynı sizin gibi düşünüyorum... Sizi çok sevdim.

Çeyrek saat sonra iki adam karşılıklı içkilerini yudumluyorlardı. Stough Greenleaf anlatmaya başladı:

— Belki farkında olmadınız ama, her bu hazine sevdasıyle dörttür yolculuğa çıkıyorum.

— Ne dediniz?...

— Evet, tam dört seferdir. Tabiî her seferinde de elimiz boş döndük. Hazine falan diye bir şey yok ki... Ne ada ,ne de o her seferinde ballandırarak anlattığım fırtına hikâyesi gerçek...

Dag, şaşkınlığını belli etmemeye çalışıyordu. Hafifçe başını kaşıdı.

— Ben sizin çok güçlü olduğunuzu sanıyordum. Sandığımdan da çok güçlüymüşsünüz. Bu hazine masalını herkesle beraber ben de yuttum... Aşkolsun...

İhtiyar Kurt gülüyordu:

— Senin gibi zeki bir adamı da kafese koyabildikten sonra demek ki bende hâlâ iş var... Sen de benim gibi hayalci ve hassas bir insansın. Köpeğini, yanındaki zenciyi ve seni uzun uzun tetkik ettim. Senin bir para düşkünü olmadığını anladım. Seni bunun için sevdim. Ötekilere yüz dolar göstersen, ele geçirmek için birbirlerini öldürmekten bile çekinmezler. Ben gördüğün gibi ihtiyar, hem de çok ihtiyar bir adamım. Son günlerimi huzur içinde sevilerek ve sayılarak geçirmek istiyorum.

— Demek ki bunun için uzun yolculukları seviyorsunuz... Anlamaya başlıyo-

rum. Bir süre geçtikten sonra tam hazineye yaklaşılmışken, içme suyu fıçıları deliniyor ve haydi limana dönüş. Bu işten yılan, çekilip gidiyor. Sabrı olanlar tekrar para toplayıp yeniden yola koyuluyorlar...

Stough Greenleaf, evet anlamında başını salladı. Camdan giren güneş ışığı, solgun yüzünü aydınlatıyordu.

— Mary - Turner'den önce Emma-Louisa'ydı, diye devam etti İhtiyar Kurt. Yolculuk on sekiz ay devam etti. Dostlarım beni hazırlıklar sırasında yorulmayayım, diye New Orleans'ın en lüks oteline yerleştirdiler. Masraflar da onlardandı tabiî... Her istediğimde hiç kızmadan cebime para da koydular.

Dag, bir dikişte şişesini bitirdi.

— Hiç fena değil, dedi. Ben de yaşlanınca böyle bir şey düşüneyim. Fakat emin olun size rakip olmam.

— Ama bak, bu öğüdümü unutma...

Zengin, çok zengin adamlar bulacaksın. Zenginler paraya meraklı olur... Çabuk kanarlar.

— İnsanlar garip, dedi Dag, paraları oldukça daha çok olsun, diye çırpınıyorlar.

— Dediğin çok doğru. Para kaybedince de hasta oluyorlar. Oysa, bu çeşit yolculuklar sağlığa yararlıdır.

Dag, ikinci şişeyi açtı.

— Pekâlâ, yüzünüzdeki o yara iziyle sağ elinizin parmakları?... Nasıl oldu? Her halde bunlar da gerçek değil diyemezsiniz.

Sonra kalkıp yaşlı adamın bardağını doldurdu. İhtiyar Kurt anlatmasına devam etti:

— Benim tam bir centilmen olduğumdan şüphen olmasın. Atalarımın Amerikan tarihinde önemli bir yeri vardır. Yüksek tahsilimi çok ünlü bir üniversitede yaptım. Gerçek adımı buradakiler bil-

mezler. Hayatta çok sıkıntı çektim. Kadınların hoşuna giden bir tipim vardı. Yüzümdeki yara ile parmaklarıma gelince... Bir tren yolculuğunda kaza geçirdim. Florida'dan dönüyordum. Trenimiz karşıdan gelenle çarpıştı. Yüksek bir köprüden geçiyorduk. Pencerem açıktı. Birden kendimi kurumuş bir nehir yatağında buldum. Bayılmışım. Gözlerimi bir hastanede açtım. Yüzümden ve elimden yaralanmıştım. Üç kaburgam da kırıktı. Özel biletle yolculuk ettiğim için demiryolları şirketini dava edemedim. Bana biraz daha içki verir misiniz?

Dag, hemen kalkıp yeni bir kokteyl hazırladı. Bu arada kendisine de yeni bir şişe açmayı ihmal etmedi.

İhtiyar Kurt, bir yudum aldıktan sonra devam etti.

— Çok zengin bir ailenin çocuğuydum. Bir dediğim iki olmuyordu. Fakat hayatın neler getireceği bilinmiyor. Ailemle

aram açıldı. Gençliğimde çok sıkıntı çektim. Bazen fakirlere yemek dağıtan yerlerde, mide bulandırıcı yemekler yiyor, bazen de bir ekmek için saatlarca kuyrukta bekliyordum. Ama hiç bir zaman halimden şikâyet etmedim. Ailemden de tek kuruş dilenmedim. Boston'da bir çamaşırhanede çalışmaya başladım. Kirli çamaşırları makineye atıyor, çarşafları katlıyordum. Sakat halimle kimse bana iş vermek istememişti. Haftada bir buçuk dolar kazanıyordum. Biraz para biriktirebilmek için kendimi bütün zevklerden mahrum etmiştim. Yarı aç geziyor, mide bulandırıcı bir tütün içiyordum. Bu bir buçuk dolar benim her şeyimdi. Oturduğum yerde Wide-Awake'i şekillendiriyordum. Her şeyiyle çok lükstü. Sonra fırtına masalları, kavgalar, köpekbalıkları ve nihayet büyük hazine.

Dag, elindeki bira şişesini sallıyordu.

— Yaşasın, dedi, harika bir buluş...

İhtiyar Kurt, derin bir nefes aldı. İçkisiyle boğazını serinletti.

— Nihayet istediğim an gelmişti. Bu arada iki ağır hastalık da geçirmiştim. İşimden ayrıldığımda cebimde yüz elli bir dolarım vardı. İki yıllık çalışmam boyunca, dişimden tırnağımdan artırarak toplamıştım. Kendime yeni elbiseler aldım, sonra temiz ve ucuz bir otele yerleştim. Az yemeye gayret ediyordum, ama içkimden kesmiyordum. Bir yandan da Wide-Awake efsanesini kafamda örüyordum. Meraklı ve ihtiraslı adamlar çıktı bir gün karşıma. Hazırlanıp yola çıktık. Fakat bir süre sonra para yetmediği için geri döndük. Zaman geçtikçe ben de kendime önemli adam süsü veriyordum. Şu elimdeki garip yüzükleri aldım. Benzeri hiç bir yerde bulunmaz. Görenler beni o efsaneye çok yakıştırıyorlar. İçerken bazen sarhoş olmuş gibi yaparak ağzımdan laf ka-

çırmaya başlarım. Etrafımdakiler hep kulak kesilir. Sonunda ünüm yayılmaya başladı. Bir gün bir gazeteci benimle Wide-Awake'in batması olayıyle ilgili bir röportaj yapmaya geldi. Konuşmadım. Gazeteler ben söylemeden de çok şeyler yazdı. Bir sabah felsefe öğrenimi yapmış bir genç adam geldi. Çok zengindi. Param da yavaş yavaş suyunu çekiyordu. Genç adam tam anlamıyla bir deliydi. Güney denizlerinin hikâyesini değişik renkler ve olaylar içinde anlattıkça yerinde duramaz oluyordu. Sonunda sabrı kalmadı. Özel bir tekne yaptırdı. Çok lüks ve eksiksiz bir yattı.

Dag, ihtiyarın sözünü kesti:

— Pekâlâ, dedi, hazineyi bulamayınca ne yaptı adam?

— Hiç, dedi Stough Greenleaf, kızmadı. Elini omzuma koydu. Yol boyunca konuşmalarına dikkat ettim. Senin tatlı bir uydurmacı olduğunu anladım, dedi.

Ama diye ilâve etti: Bu yolculuk çok hoşuma gitti. Ömrünün sonuna kadar sana bakmayı vaat ediyorum... Çok tatlı bir çocuktu. Onu sevmiştim. Ona her şeyi olduğu gibi anlattım. Hislenmişti. Bana yardım edeceğini tekrar tekrar söyledi. Fakat zavallının ertesi sabah yatağında ölü bulunduğunu öğrendim: Yapacak bir şeyim kalmamıştı. New York'a gittim. Oyunuma orada devam ettim. Biraz karışıklık oldu ama sıyrılıp çıkmayı becerdim. Kaliforniya'ya geçtim. Bu beşinci yolculuğum. Fakat bu adamları kandırmak öyle kolay olmadı. Önce bütün masrafı benim görmemi istediler. Hasta olmuş gibi yaptım. Öleceğimi sanarak telâşlandılar. Hazineyi ellerinden kaçırmak işlerine gelmiyordu. İstediğim her şeyi aldılar. Ben bir kuruş bile sarfetmedim. İşte şimdi artık oyunun sonuna geldik. Markiz adalarına yanaşıp su almamız gerek. Öylesine kendilerini kaptırdılar ki, dünya yı-

kılsa farkına varmayacaklar.

— Ben dedi Dag, bu gemiye Deliler Teknesi adını koymuştum. Boşuna değilmiş...

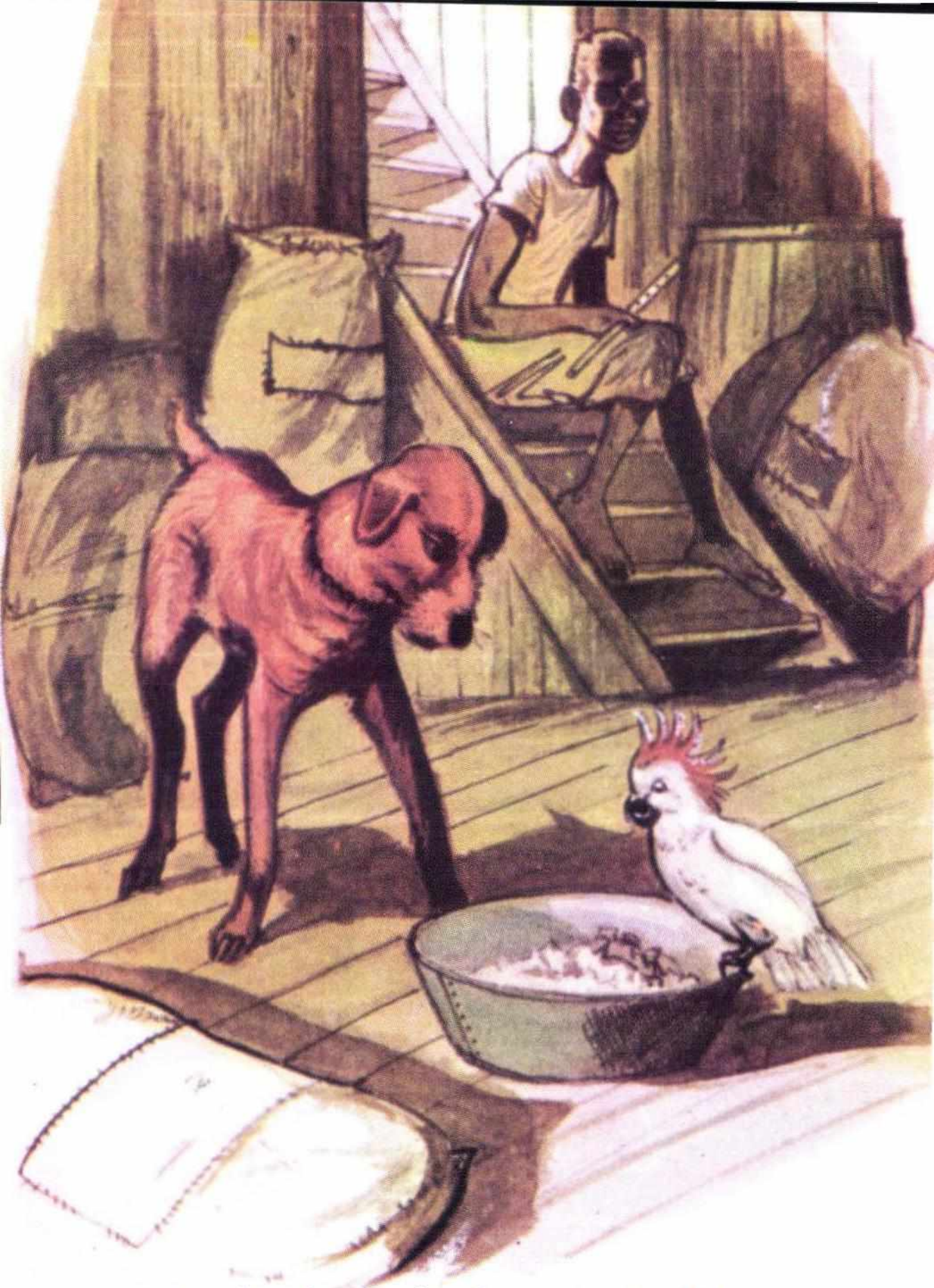

Kuşkuyla birbirlerini süzdüler.

YEDİNCİ BÖLÜM

BALİNA İLE SAVAŞ

ERTESİ sabah erkenden ambara inen tayfa, suların büyük kısmının akıp boşaldığını görmüştü. Hemen Kaptan Doane'a giderek durumu bildirdi. Kaptan da ötekilere haber verdi.

Bütün tayfalar sorguya çekildi. Hepsi yemin ederek hiç bir şeyden haberleri olmadığını söylüyorlardı. Sonunda işi olduğu gibi kabul etmekten başka çare kalmadı.

Teknenin yolu değiştirildi. Öğleden

sonra İhtiyar Kurt, sevinçle Dag'ın kulağına eğilerek beklediği gibi Markiz adalarına doğru yol alındığını söyledi.

Dag tıraş olurken adada bira bulup bulamayacağını düşünüyordu. Yüzünü sabunladıktan sonra usturayı şakağından aşağı kaydırırken alnında küçük bir leke gördü. Tıraşı bittikten sonra orayı yokladı. Acımıyordu. Yüzüm ne garip yanmış güneşte, diye düşündü. Sonra ihtiyarın anlattıklarını düşünerek hafifçe güldü.

Dag, bu koyu renkli lekenin ne olduğunu bilmiyordu. Fakat bu Ah Moy'un gözünden kaçmamıştı. Artık Dag'ın yanına hiç uğramaz olmuştu.

Mary-Turner iki gündür adaya doğru hızla ilerliyordu. Nishikanta yine çok sinirliydi. Kaptan Doane ile «Bu adam korkarım Markiz adalarını da bulamayacak» diye alay ediyordu. Yine her zamanki gibi tüfeğini sırtlayıp arka tarafta en uca oturup balıklara nişan alıyordu. Bir seferin-

de bir balinanın başı göründü. Biraz sonra yanında yavrusuyla tekrar su üstüne çıktı.

Tekne sakin denizde hiç sallanmadan ilerliyordu. Nishikanta'nın attığı kurşun küçük balinaya rastladı. Hayvan can çekişmeye başladı. Ama aslında Yahudinin avlanmaya falan niyeti yoktu. Laf olsun diye boşa atıyordu. Küçük balina hemen ölmedi. Suyun üstünde hareketsiz yatıyordu.

Anne balina hemen su üstüne çıktı. Yavrusunun etrafında dönüyor, yüzgeçleriyle onu korumaya çalışıyordu. Herkes merakla seyrediyordu. Balina en az teknenin boyundaydı Mary-Turner tehlikede sayılırdı.

Küçük balina annesinin yardımıyle tekrar yüzmeye çalışıyordu. Anneyse yavrusunun çevresinde dolanırken, Mary-Turner'e kuvvetle çarptı. Tekne fırtınaya tutulmuş gibi sallandı. Anne balina da ya-

ralanmıştı. Can havliyle sağa sola sıçrarken tekrar tekneye çarptı. Mary-Turner'in bir kibrit kutusundan farkı kalmamıştı. Hayvanın çarptığı yerden su almaya başladı. Tayfalar hemen koşup tamir ettiler.

Küçük balina hâlâ kıvranıyordu. Sonunda bütün vücudu titredi. Sağa sola kuyruk atmaya başladı.

İhtiyar Kurt:

— Son hareketleri, dedi.

Beş dakika beklediler. Sessizliği bozan Kaptan Doane oldu:

— Öldü, dedi. Bir kurşunla... Buradan hemen uzaklaşmamız gerek...

Grimshaw'ın heyecanlandığı belliydi:

— Ucuz atlattık, dedi.

Kaptan Doane endişeliydi. Hiç rüzgâr yoktu. Yelkenler sarkmış kalmıştı.

Grimshaw derin bir nefes aldı.

— Çok şükür hayvan uzaklaşıyor, dedi.

Nishikanta, yüzündeki ve boynundaki teri sildi. Uzakta kaybolan balinaya bakıyordu. Arsız bir gülüşle:

— Hepiniz de çok tabansızmışsınız, dedi. Bir balıktan korktunuz.

Grimshaw'ın, böyle sözlere hiç tahammülü yoktu.

— Başkaları için bir şey diyemem ama, senin suratın her zamankinden darenkliydi nedense... Sanki damarlarında ne kadar kan varsa yüzüne akmıştı...

Birden bir tayfanın bağırmasıyle tartışmayı kestiler. Kaptan Doane «Allah bizi korusun» diyordu.

Balina birden yolunu değiştirmişti. Tekneye doğru geliyordu.

Kaptan Doane olduğu yerde bağırdı:

— Heey, herkes sıkı dursun...

Hepsi birden yere yatmışlardı. Balina bütün hızıyle tekneye bindirdi. Ne var-

sa yere düştü. Mary-Turner'in bir salıncaktan farkı kalmamıştı.

— Jackson, dedi Kaptan, içeriyi kontrol edin. Bir yerden su almayalım.

İkinci kaptan hemen emri yerine getirmeye gitti. Balina kuvvetle su püskürterek uzaklaştı.

Grimshaw durmadan söyleniyordu.

— Beğendin mi yaptığını Nishikanta? diyordu, durup dururken başımıza iş çıkardın? Her halde memnunsundur.

Yahudi hiç oralı değildi.

— Balinanın böylesine mücadele edeceğine hiç ihtimal vermiyordum. Şimdi gözlerimle görüyorum.

O sırada ikinci kaptan gelmişti.

— Aşağıda her şey kupkuru, dedi.

Dag, yerinden doğruldu.

— Yine geliyor, diye bağırdı.

Gerçekten balina bir mil uzaklaştıktan sonra tekrar geri dönmüştü. Aşağı inen tayfalar teker teker güverteye çı-

kıyorlardı. Sırtlarında çantaları da vardı.

Michael de güvertedeydi. Durmadan havlıyordu. Balina tekneye bir kuyruk darbesi daha indirdi. Michael yere yuvarlandı. Kaptan Doane ile yanındaki iki adam da kaptan köşkünde yere serildiler.

İkinci kaptan tekrar su girip girmediğini kontrol için aşağı indi. Çinli bu arada bütün eşyasını çantasına dolduruyordu. Kwaque'yle Dag da eşyalarını toplamaya indiler.

İkinci kaptan bu sefer iyi bir haber getirmiyordu.

— Aşağıdan su alıyoruz, dedi.

Michael, oradan oraya koşuyor, durmadan havlıyordu. Nishikanta'nın iyice sinirleri bozulmuştu.

— Susturun şu hayvanı, dedi, yoksa...

Dag, hemen Michael'in yanına gitti.

— Kendine gel sersem, dedi. Köpe-

ğin kılına dokunamazsın. Her şey senin yüzünden oldu. Killeny, bu adam sana dokunacak olursa onu hiç acımadan ısır.

İkinci kaptan telâşlıydı.

— Su yükseliyor, dedi.

Herkes eşyasını hazırlamıştı. Kaptan Doane da kamarasına gidip hazırlığını yaptı. Tayfalar büyük şalupayı denize indirmişlerdi. Yiyecek maddelerini ve suyu taşıyorlardı.

Balina da hem yorulmuş, hem de yaralanmıştı. Artık eskisi kadar kuvvetle saldırmıyordu. Büyük şalupa pek herkesi alacak gibi değildi.

— En önemlisi tayfalar, dedi Nishikanta, onların kürek çekmesi gerek.

Ceketini açtı. İç cebinde büyük bir tabanca vardı.

San Francisco'daki evlerini düşünen Kaptan Doane, onları tekrar görüp göremeyeceğini düşünüyordu. Dag'a dönerek:

— Sizin için yer olduğunu sanmıyorum, dedi. Birkaç kişiyi daha bırakmamız gerekecek ne yazık ki...

Dag'ın aldırdığı yoktu...

— Üzüldüğümü sanmayın, dedi. Sizinle gelmeye meraklı değilim. Kwaque eşyalarımızı getir, küçük şalupaya yerleştir.

Ufak tefek bir tayfa Kwaque'ye yardım etti. Yiyecekleri küçük bir kutuya koydular. Sonra Dag, ambara inip bira kasalarını getirdi.

Birden birisi bağırdı:

— Dikkat!... Geliyor!...

Balina bir kuyruk vuruşuyle Mary-Turner'in bir kenarını daha yıktı. Kaptan köşkü iyice suya gömülmüştü. Herkes şalupalara yerleşti.

Kaptan Doane:

— Greenleaf, sen bizimle gelmiyor musun? dedi.

— Hayır diye cevap verdi. İhtiyar Kurt, ben küçük şalupaya bineceğim.

Nishikanta da öte yandan:

— Haydi aşçıbaşı, çabuk atla diyordu.

Fakat Çinli tereddütlüydü. Yahudi'nin tabancası ile Dag ve Kwaque'nin cüzamı arasında kalmıştı. Bir süre düşündükten sonra:

—Ben de küçük şalupaya bineceğim, dedi.

Kaptan Doane'nın sesi sertti:

— Haydi küreklere, diye emir verdi.

Balina bir türlü hırsını alamamış, gidip gelip gözden kaybolan tekneyi kuyruğuyle dövüyordu.

Dag, Mary Turner'i herkesten sonra terk etti. Tam küreklere asılmışlardı ki «Cocky! Cocky!» diye bir ses duydular. Dag, hemen geminin su üstünde kalabilen tarafına atladı. Cocky, en uçta bir ye-

re tünemişti. Tüyleri kabarmış pembe ibiği titriyordu. Dag, elini uzattı! Kuş hemen sıçrayarak parmağına kondu, oradan da kolunda yürüyerek omzuna çıktı. Sonra Dag'ın kulağına eğilerek: «Cocky! Cocky!» diye bağırdı. Sanki kendisini tanıtmak ister gibi bir hali vardı.

Hızla küçük şalupaya atladı Dag. İhtiyar Kurt, dümene geçmişti. Direğe de küçük bir yelken açmışlardı. Hafif bir rüzgâr denizi kıpırdatmaya başlamıştı.

Balinanın şalupalarla ilgilendiği yoktu. O hâlâ gidip gelip tekneyi dövüyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MİCHAEL DURUMU KURTARIYOR

MARİPOSA, her zamanki Tahiti-San Francisco yolculuğunu yapıyordu. Dürbünle etrafı seyreden Kaptan uzaktan küçük bir teknenin gelmekte olduğunu gördü. Güvertede bulunan bazı yolcular da fark etmişlerdi. Birden gemide bir hareket oldu. Herkes güverteye koştu.

Bir süre sonra, küçük şalupa geminin yakınına gelmişti. Yolcular kazazedeleri görünce acımakla gülmek arasında bir şey hissettiler. Hepsi de çok garipti şalupada-

kilerin. Bir köpek, bir papağan, bir sıska zenci, bir insan azmanı gemici, bir yüzü yaralı ihtiyar adam, bir de orta yaşı aşkın bir denizci....

Bir hafta sonra Mariposa, San Francisco limanına demirliyordu.

İskandinav gemici hemen kendine yeni bir iş bularak tekrar denize açıldı. Dag; İhtiyar Kurt, Kwaque, Michael ve Cocky için iki küçük oda tuttu. Ertesi sabah:

— Dostum, dedi Stough Greenleaf'e, paraya ihtiyacımız var. Siz yine hazine hikâyenizi anlatacaksınız. Size orta sınıf bir otelde bir oda bulacağım. Bütün gününüzü salonda geçireceksiniz. Eminim birkaç avlanacak adam vardır. İlk masrafları ben ödeyebilirim.

İhtiyar Kurt, eşyalarını alarak hemen Bronx Hotel'e yerleşti. Dag da bu arada yeni bir iş aramaya koyulmuştu. Birçok kişinin yiyeceğini temin etmesi ge-

rekiyordu. Kwaque, Michael, Cocky ve İhtiyor Kurt...

Fakat talihsizlikten olacak, o günlerde San Francisco'da iş sıkıntısı vardı. Dag, bir türlü kazançlı bir iş bulamıyordu. Geçici yerlerde çalışarak üç beş kuruş kazanmaya bakmaktan başka çare yoktu.

Akşamları denizci kahvelerine gidiyordu. Günlük altı litre birasından vaz geçmemişti.

Birçok yeni adam tanıdı. Bir seferinde küçük bir nehir gemisinin kaptanıyla tanıştı. Kaptan Jorgensen, Dag'ı aşçı olarak gemisine alacağına söz vermişti.

— Bizim aşçıda hiç iş yok, diyordu. İyi yemek yapamıyor, hem de erzaktan çalıyor. Onu bugünlerde def edeceğim. Sen köpeğini alıp gelebilirsin.

Fakat günler geçtiği halde ciddî bir teklifle karşılaşmıyordu Dag. Öte yandan da parası gittikçe suyunu çekiyordu.

Kazadan sonra büyük şalupaya binenlerden hiç biri görünmemişti. Belki başka bir yere çıkmışlardı, belki de köpekbalıklarına yem olmuşlardı.

Dag, bir akşam düşünceli, denizciler kahvesinde oturuyordu. Sabah İhtiyar Kurt, telefon etmiş, zengin bir doktorun hikâyeyi yutmak üzere olduğunu haber vermişti. Fakat tam sonuç ancak bir süre sonra alınabilecekti. Bu nedenle biraz dayanmak gerekiyordu.

Dag'ın cebinde bir haftalık kirayı ödeyecek kadar para kalmıştı.

Dag'ın canı bir yandan da birasını içmek istiyordu. Birden aklına parlak bir fikir geldi. Karşısında oturan Kaptan Jorgensen'e Michael'i göstererek:

— Biliyor musunuz, dedi. Bu köpek en az sizin kadar hesaptan anlar.

— Evet... Evet, diye cevap verdi Kaptan. Saymasını bilen köpekler, atlar var. Panayırlarda çok gördüm... Ama al-

datmaca hepsi... Hiç hayvan sayı sayabilir mi?

— Ama benim köpeğim bilir, dedi Dag. İsterseniz iddiaya girelim. Garsona iki bira ısmarlayacağım. Sonra da kulağına yavaşça bir tane getirmesini söyleyeceğim. Köpek bir tane getirildiğini görünce huysuzlanacak.

— Nasıl olsa yapacak işimiz yok... Vakit geçirmeye bakalım. Nesine bahse tutuşacağız?

Dag, cebindeki parayı düşündü. Fakat Killeny-boy'un onu boş döndürmeyeceğinden emindi.

— İki lirasına, diye cevap verdi.

— Tamam.

Garsona önce talimat verildi. Sonra Dag, masaya bir iskemle daha yanaştırarak Michael'i üstüne oturttu.

Garsonu çağırdılar. Dag:

— İki bira, dedi.

Sonra Michael'e dönerek:

— Killeny dedi, iki bira istedim.

Michael bir elini masaya koymuştu. Efendisine sevgiyle bakıyordu. Kaptan Jorgensen birayı beklerken bu oyunu kazanırsa Dag'ı muhakak gemisine alacağını söylüyordu.

Garson getirdiği tek bardağı Kaptan'ın önüne koydu.

Michael **Makambo**'daki dersleri unutmamıştı. Masanın üstünde iki bardak görmeyince dikleşti. Dag'ın yüzüne baktı. Sonra garsona doğru giderek havladı.

Kaptan Jorgensen masaya bir yumruk vurdu.

— Kazandın, dedi. Biraları ben ödüyorum. Garson ikinci bardağı da getir.

Dag Michael'i okşuyordu.

Elinin tersiyle ağzını silerken Jorgensen:

— Devam edelim, dedi. Bu oyun hoşuma gitti. Bir ile ikiyi tanıdığını anladım. Acaba üç ile dördü de tanıyor mu?

— İnanmıyorsanız deneyelim.

— Hanson! diye bağırdı Jorgensen, barın arkasında duran ufak tefek adama. Gemisinin aşçısıydı. Gel, bizimle bir bira iç.

Adam hiç itiraz etmeden geldi oturdu.

Jorgensen, Michael'i göstererek:

— Bu hayvan senden daha iyi saymasını biliyor, dedi. Şimdi Dag, üç bira ısmarlayacak. Garson iki tane getirecek. Bak seyret o zaman ne olacağını?

Geçen seferki gibi Michael, yine havlayarak garsona koştu, üçüncü bardak gelmeden de susmadı. Dördüncü bardak için de aynı şey oldu.

Kahvedekiler yavaş yavaş masanın etrafına toplanıyorlardı. Hepsi iddiaya tutuşmak istiyorlar, Dag'a bira vaat ediyorlardı.

Michael'i satın almak isteyenler de olmuştu. Ama yalnız on beş, yirmi dolar ve-

riyorlardı.

Jorgensen, Dag'ı bir kenara çekti.

— Köpeği bana ver, dedi. Aşçıyı hemen yarın kovacağım. Sen işe başlayabilirsin.

Bu sırada barın sahibi Dag'a yaklaştı, kulağına eğildi:

— Köpeğinle her akşam buraya gel. İşlerim sayende iyi gitti. Karşılığında sana istediğin kadar bira veririm. Ayrıca her akşam da elli sentin olacak.

Dag odasına dönünce Michael ile konuşmaya başladı:

— Gördün mü? Sana bar sahibi paha biçti. Her akşam elli sent, bana da altı litre bira... Halbuki sen çok daha değerlisin. Bizden yararlanmak istiyor, kazancının artmasından başka bir şey düşünmüyor. Ama bizim de paraya ihtiyacımız var. Şimdilik bu teklifi kabul etmemiz gerek. Yarından itibaren başlarız. Kim bilir, belki de her şey değişir...

DOKUZUNCU BÖLÜM

DOKTOR WALTER MERRİT EMORY'NİN DENEYİ

DAG ile Michael, kısa zamanda denizciler çevresinde tanınmışlardı. Dag, her geçen gün Michael'e yeni bir şey öğretiyordu. Ekibe Cocky de katılmıştı. Garson istenen sayıda bira getirmeyince Cocky, Michael'in omzuna konuyor, bir şeyler söyler gibi kulağına eğiliyordu. Michael de ellerini masaya dayayarak bardaklara bakıyordu. Sonra da yine garsonun peşinden koşarak havlıyordu.

Dag, Michael'in şarkıcılığıyla da ilgi-

leniyordu. İlk defa barda verilen bir denizciler balosunda Dag ile Michael şarkı söylediler. Gemiciler uzun uzun alkışlamışlar, tekrar söylemeleri için ısrar etmişlerdi. Michael de bütün bildiği şarkıları döktürmüştü.

O akşam Dag düşündüğünden çok kazanmıştı.

Dönerken yolda Michael'le konuşuyordu.

— Görüyor musun? diyordu, kazancımız artmaya başladı. Senin bir eşin yoktur. Caruso gecede bin dolar kazanıyor. Sen Caruso değilsin ama, köpeklerin Caruso'susun. Daha çok kazanmamız gerekli. Bundan sonra zengin yerlere gideceğiz.

Fakat aslında San Francisco'nun kenarda köşede kalmış denizci barlarına, şehrin hali vakti yerinde insanları da geliyordu. Onlar için buralar çok değişik ve

çok renkliydi. Her geçen gün daha çok parayla dönüyordu Dag'la Michael.

Michael efendisini memnun ettiği için çok sevinçliydi. Bu garip ailenin ekmek parasını artık o getiriyordu. Kwaque'nin bile kılığı değişmişti. Açık gri bir kostümü, kahverengi ayakkabıları ve çok şık bir fötr şapkası vardı. Her gün sinemaya gidiyordu. Artık Dag'a yemek pişirmesine lüzum kalmamıştı. Dag yemeklerini lokantada yiyordu. İhtiyar Kurt da, Bronx Hotel'in en iyi odasına yerleşmişti. Dag ona bol bol cep harçlığı da veriyordu.

Gün geçtikçe Kwaque'nin sıhhati bozuluyordu. Zenci açıkça şikâyet etmiyordu. Sağ koltuğunun altı şişmiş, devamlı sızlıyordu. Bazı geceler Kwaque'yi uykusundan bile uyandırıyordu bu sızı. Eğer Çinli Ah Moy olsaydı, Dag'a bunun neden olduğunu hemen söylerdi. Dag'ın alnının ortasında hafifçe şişmeye başlayan koyu leke ile sol elinin küçük parmağının neden

işlemediğini de söylerdi, Ah Moy. Dag bunu önceleri bir sinir kopması sanmıştı. Sonra San Francisco'nun rutubetli havasında romatizmasının azdığını düşündü. En çok bu nedenle güneye gidip sıcak iklimden faydalanmak istiyordu.

Dag, eskiden beri kibarların muhitindeydi, fakat hiç biri onunla ilgilenmemişti. Şimdiyse hatırı sayılır kişiler onu arayıp soruyordu. Masasına oturup onunla bir bardak içki içmeyi şeref sayıyorlardı. Bazen en nadide şaraplardan hediye ediyorlardı.

Çok defa evlerine çağırıyorlardı. Dag da nazlanıyor, elli dolardan aşağı, evde gösteri yapmaya gelemeyeceklerini söylüyordu.

Dag, böylece bir gün Doktor Walter Merritt Emory'yi (Valter Merrit Emori) tanıdı. Adam Michael'e hayrandı. Dag'a, ihtiyacı olursa muayenehanesine gelebileceğini, bedava bakılıp ilâç alabileceğini

söylemişti. Dag, insanları iyi tanırdı. Doktorun ihtiraslı, ne istediğini bilir ve istediğini elde etmek için hiç bir şeyden çekinmeyecek kişilikte bir adam olduğunu anlamıştı.

— Doktor, demişti bir gün, siz bu dünyada her istediğinize sahip olduğunuzu söylüyorsunuz. Eğer sizin istediğiniz bir şeye sahip olsaydım, onu kırk kilit altında tutup önüne de bir bekçi koymadan rahat edemezdim.

Doktor hafifçe gülerek:

— Evet, diye cevap vermişti, doğru söylüyorsunuz. Bir yandan da Michael'e bakıyordu.

— Aman, diye söylenmişti Dag. Tüylerim diken diken oldu... Şaka söylemediğinizden emin olduğum an San Francisco'dan kaçar giderim.

Sonra bir an düşünmüş, birasından birkaç yudum almıştı.

— Kimse, demişti, bu köpeği benden

alamaz. Eğer birisinin böyle bir niyeti olduğunu bilirsem hemen cehenneme yollarım. Çünkü görüyorsunuz ya, bu köpek...

Dag, sözünü bitirememişti. Michael'e olan sevgisini kelimelerle anlatamıyordu. Bardağını tekrar doldurdu.

Dag'ın yeni tanıdıkları içinde Harry del Mar adında bir adam vardı. Asıl adı bu değildi. Savaşa katılmıştı. Şimdi biraz boşta sayılırdı. Önceleri birçok yerde sahneye çıkmıştı. Çok iyi bir hayvan terbiyecisiydi. Fakat Dag'ın bundan haberi yoktu. Yüzünün pek düzgün hatlarıyle daha çok bir kadına benziyordu.

Bir gün Dag'a:

— Köpeğinize beş yüz dolar veriyorum, satar mısınız? dedi.

Dag, cevap vermeyince fiyatı bin dolara çıkardı.

Dag:

— Sizde bu kadar para nereden olacak? diye söylendi.

— Garip, demek ben parası olan bir adama benzemiyorum.

— Hayır, dedi Dag, onu demek istemedim. Benim köpeği satmaya niyetim yok. Neden ısrar ediyorsunuz?

— Ben bu hayvanı çok sevdim. Herkesin bir tutkusu vardır. Kimi iyi şarabı sever. Kimi yarışlara gitmekten hoşlanır, kimi de okumaktan vazgeçemez. Ben de iyi köpeklere meraklıyım. Sizin köpeğinizi çok sevdim.

— Ama benim köpeğim sizi hiç sevmiyor. Sizi ilk gördüğü günden beri her seferinde tüyleri dikiliyor.

— Onun beni sevmesine hacet yok, diye cevap verdi Harry del Mar. Ben onu seviyorum ya, bu yetmez mi?..

— Sonra konuşuruz, diyerek Dag ayağa kalktı.

Fakat işler hiç de düşünüldüğü gibi gitmedi. Kwaque, gün geçtikçe koltuğunun ağrısının daha da şiddetlendiğinden

şikâyet ediyordu. Dag, bir doktora görünmek gerektiğini düşünüyordu. Bir sabah ikisi beraber doktor Emory'nin muayenehanesine gittiler. Bir süre bekledikten sonra Doktor onları içeri aldı. Dag, Doktor'a yaklaşarak:

— Kötü bir hastalık olmasından korkuyorum, Doktor dedi. Artık geceleri hiç uyuyamıyor. Beni uyandırıyor. Bakalım siz ne diyeceksiniz?

Doktor zencinin kıvrık ve hareketsiz duran sol elinin üç parmağını görmüştü.

Uzun süre Filipinler'de kalmıştı. Cüzzam üzerine araştırmaları vardı. Hastalığın ne olduğunu hemen anlamıştı. «Bir cüzamlı görürseniz ikinciyi arayın» sözüne uyarak hemen Dag'a baktı. Bir yandan da «köpek nihayet benim olacak» diye düşünüyordu.

Hiç bir şey belli etmemeye çalışıyordu.

— Zenci, dedi; kansız kalmış. Bura-

nın iklimine ve yemeklerine alışamamış vücudu. Fakat yine de iyi bir muayeneden geçmesi gerek. Her şey olabilir.

Sonra dikkatle Dag'a baktı. Alnındaki koyu lekeyi görmüştü.

— Siz kendinizi nasıl hissediyorsunuz, dedi. Bir yorgunluk duyuyor musunuz?

— Sağlığımdan yana bir şikâyetim yok. Ama denize açılıp güneye gitmek istiyorum. Şöyle bir güzel ısınayım da romatizmalarım geçsin.

— Romatizmanız mı var? derken Doktor düşüncelerini hissettirmemek için gayret ediyordu.

Dag, sol elini uzattı. Küçük parmağı kıvrılmış, hafifçe de şişmişti. Deri şeffaf ve parlaktı.

— Bu romatizma çok garip bir hastalık, dedi Doktor. Uyuşma gibi bir şey hissediyor musunuz o parmağınızda?

— Hayır, dedi Dag.

— Tamam, anladım. Sizi daha yakından muayene etmeliyim. Şu koltuğa gelin lütfen. Miss Judson...

Genç bir hemşire geldi, Dag'ın koltuğa yatar gibi yerleşmesine yardım etti. Doktor Emory en kuvvetli antiseptikle elini yıkadıktan sonra Dag'a yaklaştı. Bir yandan da denizci kahvelerinde çok güzel numaralar yapan köpeği düşünüyordu.

— Romatizma yalnız küçük parmağınızda değil, dedi. Alnınızda da var. Kendinizi rahat bırakın. Korkmayın... Müsaade edin. Acırsa bağırın. Şimdi başınızı koltuğa iyice yaslayın. Miss Judson, yaklaşın. Siz de öğrenin... Bakın, hiç bir şey hissetmiyor...

Bu sırada Doktor Emory, Kwaque'nin korkudan büyümüş gözleri önünde Dag'ın alnındaki koyu lekeye kalın bir çelik iğne sokuyordu. Dag bir şey hissetmediği için sesini çıkarmıyordu.

— Gördüğünüz gibi bir şeyim yok,

dedi Dag. Siz benim zenciyle uğraşın. Buraya onun için geldim.

— Romatizma dedim ya, gariptir... Senin de bakıma ihtiyacın var... Şimdi bu kara böceğe bakalım.

Dag kalktıktan sonra, Doktor koltuğa sıcak bir çarşaf örttü. Bu sırada aklına bir şey gelmiş gibi başını kaşıdı.

— Miss Judson, dedi, sizi azarlamam gerekiyor. Bugün saat on bir buçukta Doktor Hadley'le bir randevum vardı. Bana hiç hatırlatmadınız. Saat on ikiye yirmi var. Onun ne kadar titiz olduğunu bilirsiniz. Şimdi hiddetinden köpürmüştür.

Miss Judson şaşırmıştı. Böyle bir randevudan hiç haberi yoktu.

Doktor Emory çıktı ve doğru Doktor Hadley'e gitti. Kapıdan içeri girdikten sonra hemen telefona koştu. Önce San Francisco Sağlık Komitesi'ni, sonra da Polis Müdürlüğü'nü aradı. Her ikisiyle de

çok kısa konuştu. Sonra hemen muayenehanesine döndü.

Dag'a doktor Hadley'le olan hayalî konuşmasını anlatırken kapı çalındı. Miss Judson koşup açtı. İki polis memuruyla bir komiser, bir de orta yaşlı, irice göbekli bir adam gelmişti.

— Hoş geldiniz doktor Masters, diyerek, Emory yeni gelenlere doğru yürüdü. Göbekli adamın elini sıktı. Diğerlerini de başıyla selâmladı. Demek Çin mahallesindeki işiniz bitti.

Sonra Kwaque'ye doğru geldi.

— Telefonda da konuştuğumuz gibi mükemmel bir **bacillus leprae** olayı ile karşı karşıyayız. Şimdiye kadar San Francisco'da hiç bir doktor Sağlık Komitesi'ne böyle bir vaka için müracaat etmemiştir sanırım.

Doktor Masters:

— Bir cüzamlı var demek, dedi.

Herkesin tüyleri ürperdi. İki polisle

komiser bir adım geri çekildiler. Miss Judson, dua eder gibi iki elini kavuşturdu. Dag şaşkındı.

— Bu ne demek oluyor Doktor? diye sorabildi.

Doktor Emory cevap vermeden ona doğru ilerledi. Elinde henüz yaktığı sigarası vardı.

— Bir dakika dostum, bana müsaade eder misin? Kendini rahat bırak. Canını acıtmayacağım. Deminki gibi küçük bir tecrübe. Meslektaşıma göstermek istiyorum. Hazır mısın?

Doktor Emory, elindeki sigarayı Dag'ın alnına yapıştırdı. Deriden dumanlar çıktı. Dag, hiç bir şey hissetmiyordu.

Emory galip bir komutan edasıyle:

— Beyler, gördünüz! dedi.

— Doktor, siz benimle alay mı ediyorsunuz? derken Dag'ın sesi hiddetten kısılmıştı. Olanlardan hiç bir şey anlayamıyordu. Bu zenci benim hizmetkârım.

Eğer gerçekten cüzzamlıysa onu tutuklamaya hakkınız yok.

Doktor Emory onun söylediklerini duymamış gibiydi. Konuşmasına devam etti.

— Gördünüz baylar, diye tekrar etti. İki cüzam olayı karşısındayız. Hiç şüpheniz olmasın. Efendi ve uşağı... Uşağınki iyice ilerlemiş. Efendininki de gelişme yolunda. Bunları götürebilirsiniz. Dikkatli olmanızı tavsiye ederim. Kuvvetli antiseptik kullanın.

Dag konuşmaya çalıştı.

— Bir dakika, Doktor...

Doktor Masters, komisere işaret etti. O da iki polis memuruna göz etti. Fakat adamlar yerlerinden kıpırdamadılar. Bir adım gerilediler, bellerinden coplarını çıkararak sert sert Dag'a baktılar.

Dag, kendisine el sürmekten çekindiklerini anladı. Demek ki Doktor Emory

doğru söylüyordu. Bir adım ilerledi. Adamlar coplarını kaldırdılar.

— Bir adım daha yok, diye komiser haykırdı. Söylenenleri dinleyin.

Emory, Kwaque'ye dönerek:

— Ayağa kalk, dedi.

Sonra Masters'e:

— Cüzam hastanesinde Japon öldükten sonra kimse kalmadı sanıyordum, dedi. Girmeden önce her yeri dezenfekte ettirin.

Dag, cesaretinin kaybolduğunu hissediyordu. Hayatında ilk olarak kendini yorgun ve yalnız hissediyordu. Uçsuz bucaksız deniz, tatlı rüzgârlar, gemiler... Bütün bunlar bitmişti artık. Elini alnına götürdü. Yanık yeri yokladı. Hiç bir şey hissetmemişti.

— Rica ederim beyler, dedi, biraz müsaade edin, nefes alayım. Cüzam hastalığına tutulduysam bu beni ilgilendirir. Bizi medenî insanlar gibi götürmenize engel

mi? Bana iki saat zaman verin. Hemen bu şehirden yok olurum. Denize açılırım. Beni kimse görmez bir daha...

Doktor Masters'in yumuşamaya hiç niyeti yoktu.

— Nerede olursanız olun, dedi.

Daha şimdiden kendisinden söz eden gazetelerin kocaman manşetlerini görür gibiydi. Şehri büyük bir felâketten kurtarmış bir koruyucu melek gibi hissediyordu kendini bu Masters denen adam.

Komiser:

— Götürün onları, diye emretti.

İki polis memuru copları havada Dag ile efendisinin yanına gelmiş olan Kwanque'ye doğru yürüdüler.

— Söz dinleyin, diye homurdandılar. Bizden uzak durun. Ne denirse onu yapın.

Dag tehditlere rağmen arkasını döndü. Doktor Emory'ye bir söyleyeceği vardı.

— Doktor Emory, dedi, bir şey diyebilir miyim?

— Artık konuşacak bir şeyimiz olduğunu sanmıyorum. Ayrılma zamanı geldi.

— Doktor, köpeğim... Biliyorsunuz...

— Gidip getiririm, olur. Adresiniz neydi?

— Bowhead pansiyonu. Clay Street, 87 numara. Eve barın yanındaki kapıdan girilir... Ne olur, bana köpeğimi getirin... Ben nerede olursam olayım, o da benim yanımda olsun.

— Hiç merak etmeyin. Galiba bir de papağan vardı?

— Evet, Cocky... Onu da gönderirseniz memnun olurum.

ÖNUNCU BÖLÜM

COCKY'NİN SONU

KOMİSERLE doktor Masters, hastaları alarak çıktılar. Doktor Emory, hemen üstünü değişti. Yemek yemeden dışarı çıktı. Doğru denizcilerin mahallesine gitti. Bowhead pansiyonuna girmeden önce yanına bir polis memuru almayı da ihmal etmedi.

Pansiyon sahibi, kiracısının köpeğinin alınmak istendiğini görünce karşı geldi. Polisin gelmesi iyi olmuştu. Onu görünce ısrar etmekten vazgeçti. Doktor Emory tedbirli gelmişti. Michael'in ağzına

bir ağızlık taktı. Boynundaki kayışı da bağlayarak evden çıktı.

Tam kapıdan çıkarken bir ses duydu:

— Cocky!.. Cocky!..

Küçük papağan dikkati çekmek için gayret sarf ediyordu. Doktor dönüp baktı. Kuş, pencerenin kenarına tünemişti.

Pansiyoncu kadına:

— Onu da daha sonra gelip alırız, dedi. Önce köpeği sahibine götürelim de...

Michael'e sahip olabilme hülyalarına dalan yalnız doktor Emory değildi. Öğle yemeğini geç saatta bitirmiş olan Harry del Mary, Yat Klüp'te bir koltuğa çökmüş hem dişlerini karıştırıyor, hem de gazete okuyordu.

İri harflerle basılmış bir haber dikkatini çekti. Bir saniyede göz gezdirdi. Şaşırmıştı. Hemen ayağa kalktı. Bir taksiye atladı. Denizciler mahallesinin adresini verdi...

Cocky odada yalnızdı. Çıkıp giden adamlar kapıyı aralık bırakmışlardı. Bir süre düşündü. Buradan daha büyük bir dünyaya giden yola çıkabilirdi. Birden gözleri aralıkta parlayan bir çift göze takıldı. Onu gözetleyen biri vardı.

Sarı ile yeşil arası bir çift göz âdeta hareketsiz duruyordu. Gözbebekleri bazen yuvarlak oluyor, bazen de uzuyordu. Cocky, birden büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu hissetti. Fakat hiç telâş etmedi. Birden eşikte beliren sıska mart kedisinin gözlerini bakışlarında hapsetti.

Kedinin gözlerinde merak ve şüphe ifadesi vardı. Görüldüğünü anlayınca olduğu yerde hareketsiz kaldı. Uçsuz bucaksız çölde yüzyıllardır duran sfenksin taştan bakışlarıyle, öylece duruyordu.

Cocky de âdeta heykel kesilmişti. Hiç bir yeri kıpırdamıyordu. Korktuğunu belli eden bir hali yoktu. İkisi de bir anda cansız birer biblo olmuşlardı.

Birden kedinin duruşu değişti. Kuyruğu monoton bir hareketle sağa sola gidiyordu. Sonra ağır ağır ilerledi. Kuşa yaklaşınca yine hareketsiz kaldı. Ama kuyruğu daha hızla yeri dövüyordu. Gözleri iri zümrüt tanelerine benziyordu.

Cocky bir insan gibi ölümü tam anlamıyla şekillendiremiyordu. Fakat onun için her şeyin biteceği anın yakın olduğunu hissediyordu. Kedinin atlamaya hazır olduğunu görüyordu. Kendisini tutmak istemesine rağmen bağırmadan edemedi.

— Cocky!.. Cocky!..

Bu bağırışıyla sanki «ben minik bir yaratığım. Beni paralamak isteyen korkunç bir canavar karşımda duruyor. Yaşamak istiyorum. Dünyayı seviyorum. Onun için yardıma çağırıyorum, imdat!... İmdat!.. Ben Cocky'yim, Cocky. Herkes beni tanır... Ben Cocky'yim!..» demek istiyordu.

Korkusunu yendikten sonra Cocky

kendini toparladı. Pencerenin kenarına iyice yerleşti. Olacakları beklemeye başladı. Kediyse, insan sesi duyunça bir an şaşırmıştı. Atlamaktan vazgeçmiş, karnını iyice yere yapıştırmış, etrafı dinliyordu.

Cocky de bütün cesaretini toplamıştı.

— Cehenneme kadar yolun var!.. diye bağırdı.

Kedi yine tereddüt etti. Bu insan sesinin karşısındaki kuştan geldiğini biliyordu. Bekledi. Büyük bir sinek uçarken cama çarptı. Kedi birden kararını verdi.

Cocky, pencerenin kenarından uçmuştu. Fakat kelebeği tutan çocuğun eli gibi kedinin pençesi narin kuşun kanadını yaralamıştı. Cocky, buna dayanamazdı. Birkaç beyaz tüy havada uçtu... Kedi biraz korkmuştu. Hemen kendini toparlayıp avcının üstüne çullandı. Bir yandan da bir gelen var mı, diye kapıya bakıyordu...

ON BİRİNCİ BÖLÜM

İHTİYAR KURT SAHNEDE

HARRY del Mar, pansiyona geldi. Hızla merdivenleri çıkarak Dag'ın odasına girdi. Çok geç kalmıştı. Michael ortada yoktu. Yerde birkaç beyaz kuş tüyü uçuşuyordu.

Hemen çıktı. Doktor Emory'nin adresini öğrendi. Vakit geçirmeden gitti. Evin etrafında gezinirken arka bahçeye kapatılmış olan Michael'in havlamalarını duydu. Hemen oteline döndü, hesabı istedi. Ertesi sabah yola çıkacak olan Umatilla adındaki gemide bir yer ayırttı.

Doktor Emory'yse köpeğe sahip olmanın sevinciyle o akşam karısını yemeğe götürmüştü. Sonra tiyatroya gittiler. Fakat saat bire doğru eve döndüklerinde Doktor, Michael'in kulübesinin boş olduğunu gördü.

Biz gelelim Dag'a...

San Francisco'nun cüzam hastanesi şehrin çok uzak bir köşesindeydi. Yüksek duvarlarını Okyanusun vahşî dalgaları dövüyordu.

Hastanenin geniş bahçesini çevreleyen duvarlara yapılmış yuvalarda silâhlı adamlar vardı. Bunlar kaçmak isteyen ve ihtara aldırmayan hastaları vurmakla görevliydiler.

Dag'la Kwaque, koyun gibi buraya tıkılmışlardı. Bir yerden ileri gitmeleri yasaktı. İlâçlarla yiyecekleri belirli bir yere bırakıyorlardı. Aynı yerde büyük bir kara tahtayla tebeşir vardı. Dag istediğini

uzaktan görülebilecek kadar büyük harflerle oraya yazıyordu.

Dag, günlerce oraya hep aynı şeyi yazdı. Artık bira içmekten vazgeçmişti.

«Köpeğim nerede? İrlandalı bir teriyeydi. Tüyleri biraz sertti. Adı Killenyboy. Köpeğimi istiyorum. Doktor Emory'yle konuşmak istiyorum. Doktor Emory'ye söyleyin. Bana köpeğimin ne olduğunu yazsın.»

Hiç bir cevap gelmiyordu. Bir gün kızarak şöyle yazdı:

«Köpeğimi vermezse Doktor Emory'yi öldüreceğim.»

San Francisco gazeteleri olaydan söz ederek hastalardan birinin şiddetli bir deliliğe yakalandığını yazdı. Halksa, şikâyet etmeye başladı. Hastanenin daha uzak bir yere taşınması için müracaat edenler oldu.

Bir süre sonra herkes Dag ile Kwaque'yi unutmuştu. Yağmur ve fırtına mev-

simi gelmişti. Dag, kendisine gönderilen sepetin içinden çıkan bir elmanın kenarına sıkıştırılmış bir mesaj buldu. Mesajda: «Gelecek cuma gece yarısı Kwaque'yle birlikte hastanenin arka tarafına gelmesi» isteniyordu.

Dag, denilen gün, mesajda yazıldığı gibi hareket etti. Deniz tarafındaki küçük kapının kilidinde bir anahtar döndü. Dag, kapıyı açtı... Karşısındaki İhtiyar Kurt'tu. Yağmurdan sırılsıklam olmuştu.

Dışarıda korkunç bir rüzgâr vardı. Yağmur da çok şiddetliydi. Nöbetçiler kulübelerine çekilmişlerdi. Kimse böyle bir gecede hastaneye bir ziyaretçi gelebileceğine ihtimal vermezdi.

Dag, hemen elini Greenleaf'e uzattı. Sonra birden geri çekti. Duvarın kenarına çöktüler. Alçak sesle konuşmaya başladılar.

— Hazine avı nasıl gidiyor? diye sordu Dag.

— Mükemmel, dedi İhtiyar Kurt. Nihayet adamımı buldum. Teknenin adı **Bethleem.** Büyük ve sağlam. Açık denize elverişli. Sabah saat yedide hareket. O zamana kadar fırtına durulur. Her şeyimiz tamam. Kaptanı pek sevmiyorum. Korsana benziyor. Ama söylenene bakılırsa çok tecrübeliymiş. Avıma gelince... Kaba saba, ne dediğini bilmeyen bir herif. Yalnız çok zengin. Ortağını atlatarak İngiliz Kolombiyası'nda büyük para yapmış. Bu yolculuk sonunda, benim de paramı yiyerek elli milyon vuracağını tasarlıyor. Enayi...

— Tebrikler, dedi Dag. Gelişiniz beni çok memnun etti, emin olun. Buraya kadar gelip bana veda etmeniz az şey değil. Teşekkür ederim...

Dag'ın hayalinde, durgun suda bir beyaz kuğu gibi kayan çok güzel bir tekne belirdi. Güney denizlerinin tatlı meltemlerini düşündü. İçini çekti. Sonra aklına

hastalığı geldi. Ömrünün sonuna kadar buradan çıkamayacaktı.

İhtiyar Kurt ayağa kalktı.

— Dag, dedi. Beni ta içimden yaraladınız, can evimden...

Dag, ne yapmış olduğunu düşündü. Yaşlı adam neden böyle demişti acaba?

İhtiyar Kurt konuşmasına devam etti:

— Bay Daughtry, dedi. Siz benim dostumsunuz. Eğer kabul ederseniz ben de sizin dostunuzum. Bu cehenneme yalnız size veda etmek için geldiğimi mi sanıyorsunuz? Ben buraya sizi ve zenciyi götürmek için geldim. İkinizi de geminin personeli olarak yazdırdım. Bütün kâğıtlarınızı da hazırladım. Bu iş için iki kişiye beşer dolar vermek yetti.

— Ama Greenleaf, Kwaque ile benim cüzzamlı olduğumuzu unutuyorsunuz galiba?..

— Size dost olduğumuzu söyledim.

Bunun ne demek olduğunu bilmez misiniz? Sizinle namuslu bir adam gibi konuşuyorum. İşte elim. Elimi tutarsanız mutlu olurum. Haydi, çabuk...

Dag, tereddüt etti, sonra elini uzattı. İhtiyar Kurt, bütün gücüyle bu hasta eli sıktı. Dag'ın parmakları acımıştı.

— Yolculukta yine bir dümen kıvırır, adamları atlatırız. Biz üçümüz Markiz adalarına gideriz. Orada cüzamlılar için hiç bir kaide yok. Hepsi serbestçe gezebiliyor. Gittiğim zaman gördüm. Orası bir dünya cenneti. Basit bir kulübede yaşarız. Sakin ve huzurlu bir hayatımız olur. Haydi, biraz fazla konuştuk. Hemen buradan çıkmalıyız... Ha, söylemeyi unutuyordum. Her yerde aradım köpeğinizi. Onu bulabilmek için detektifler tuttum. Zaten buranın anahtarını da bana onlar verdiler... Bir şeyler öğrenebildim her şeye rağmen. Doktor Emory, Killeny-boy'u çalmış. Fakat on iki saat sonra başkası gelip ondan

aşırmış. Bunun kim olduğunu bilemiyorlar. Haydi, gün ağarmaya başladı. On beş dakika ileride otomobil var. Şoföre çok para verdim, sesini çıkarmayacak... Toparlanalım...

Greenleaf, Dag ve Kwaque, küçük kapıyı dikkatle kapayarak dizlerinin üstünde sürüne sürüne dışarı çıktılar. Bir süre öyle gittikten sonra görünmeyecekleri bir yere gelince ayağa kalktılar. Dag, İhtiyar Kurt'a değmemeye çalışıyordu. Birden kuvvetli bir rüzgâr ortalığı altüst etti. Greenleaf, ayakta sallandı. Dag, yetişip onu tuttu. Sonra birbirlerinin üstüne düşerek kumda yuvarlandılar.

ON İKİNCİ BÖLÜM

MICHAEL'IN SIKINTILI YOLCULUĞU

HARRY del Mar, Michael'in nerede olduğunu öğrendikten sonra geri döndü. Aynı günün akşamı bir merdiven ve bir iple tekrar doktor Emory'nin evine geldi. Gizlice, hırsız gibi, fazla yüksek olmayan duvarı aştı.

Doktor Emory'yle karısı ünlü tiyatro artisti Margaret Angellin'i seyrederken Harry, sessiz adımlarla Michael'in kulübesine doğru ilerliyordu. Karanlıkta el yordamıyla Michael'in tasmasından yaka-

ladı. Hayvan yabancı bir yerde olduğu için hiç sesini çıkarmamıştı. Yalnızca tüyleri dikildi.

Michael, Harry'yi her zaman efendisinin yanında görürdü. Hemen kokusunu aldı. Bu adamı aslında hiç sevmezdi. Ama onun ipini çözmesine ses çıkarmadı.

Başka zaman olsa, Michael, Harry'le hiç bir yere gitmezdi. Ama sabahtan beri sevgili efendisinden ayrı olduğu için Harry'nin onu sahibine götürdüğünü sanıyordu. Adamın istediği gibi hareket etmesine müsaade etti.

Bu saatta mahallede herkes evine çekilmişti. Onları gören olmadı. Birkaç sokak ileride bir taksi bekliyordu. Harry hemen bindi. Michael de ayaklarının dibine yattı.

Sonra birden ışıklarla yıkanan yollarda hızla ilerlemeye başladılar. Limana gelmişlerdi. İleride geniş hangarlar vardı. Dağ gibi kasalar, denkler, bagajlar... Ge-

miciler gürültüyle gidip geliyorlardı. Vinçlerle çekilen eşyalar gemilere yerleştiriliyordu. Kamarotlar yolcuların bavullarını taşıyordu.

Michael denize tekrar kavuştuğunu anlamıştı. Deniz, gemiler ve Dag... Kayışının müsaade ettiği kadar kafasını uzatarak Cocky'nin, Kwaque'nin ve en çok efendisinin kokusunu bulmaya çalışıyordu Michael.

Harry, Michael'i bir kamarota emanet ederek kamarasına gönderdi. Kendi de eşyasının yerleştirilmesiyle ilgilendi.

Kapatıldığı kamarada Dag'ı göremeyince durgunlaştı Michael. Fakat onu daha sonra görebileceğini düşünerek uzanıp yattı.

Kapıda bir anahtarın döndüğünü duyunca kulakları dikildi Michael'in. Nihayet efendisine koşup ellerini yalayabilecekti. Beklediği olmadı. İçeri giren Harry

del Mar'dan başkası değildi. **Umatilla** demir almış, hızla denize açılmıştı.

Michael, hafifçe kuyruğunu oynattı, sevimli ve yumuşak başlı görünmeye çalışarak tekrar yere uzandı.

Harry, ona doğru yürüdü. Gözünün içine dik dik bakarak:

— O eski günleri unut artık güzelim, dedi. Seni, çok bilgili bir köpek yapacağım. Çok şey öğreteceğim sana. Önce benim sözümü dinlemesini öğren. Buraya gel...

Michael hiç acele etmeden yerinden kalkıp Harry'ye doğru geldi. İsteksiz ve keyifsizdi.

— Seni adam etmek için uğraşmam gerek. Seni çağırdığım zaman daha çabuk hareket etmeyi öğrenmelisin...

Sesinde garip bir tehdit vardı. Michael bunu sezmişti.

— Haydi bakalım, cüzamlı efendinle yaptığın gibi benimle de şarkı söyle...

Sonra cebinden bir mızıka çıkararak öttürmeye başladı. Michael, bu çok iyi tanıdığı melodiyi duyunca içinde bir şeylerin kıpırdadığını hissetti. Gırtlağı şarkı söylemeye hazırdı ama, canı istemiyordu. Bu adamla şarkı söylemeyi hiç istemiyordu Michael. Köpekçiğin gözü şarkıda değildi. Sevgili efendisine kavuşmaktan başka bir şey düşünmüyordu o...

— İstemiyor musun küçüğüm? Keyfin mi yok? diye söylendi Harry. İnat ediyorsun. Haksız da değilsin şüphesiz. Senin gibi cins köpekten sadakat beklenir zaten. Haydi bakalım, belki bunu seversin...

Harry, **Georgia Camp Meetin** şarkısını çalmaya başladı.

Michael yine susuyordu. Harry biraz durduktan sonra **Old Kentucky Home** şarkısını çalmaya koyuldu. Duyan herkesin gözlerini yaşartan bu şarkı Michael'i hislendirmişti. Hafif bir ulumaya benzeyen

sesini tatlı melodiye uydurdu. Kendini tutamamıştı.

— Ha, ha, ha... Sonunda anlaşacağımızı biliyordum, dedi Harry.

O sırada birisi hiddetle kapıya vurdu. Yan kamaradaki yolcu gürültüden uyuyamadığı için şikâyet ediyordu.

— Haydi bakalım, dedi Harry, bugünlük bu kadar yeter. Seni kamarada uyutacağımı sanıyorsan aldanıyorsun. Her yere pirelerini saçarsın.

Düğmeye bastı, kamarotu çağırdı. Gelen adama Michael'i verip ambar kısmında köpeklere ayrılan yere götürmesini söyledi.

Michael hiç direnmedi. Ama bu adamı hiç bir zaman sevemeyeceğini biliyordu artık. Zaman geçtikçe yeni sahibini daha iyi tanıyacaktı. Harry'nin asıl adı Perceval Grunsky'ydi. Okulda kızlar ona «Güzel esmer», erkek çocuklar da «Güzel zenci» derlerdi.

Az zamanda Harry'nin pis bir maceracıdan başka bir şey olmadığını anlamıştı Michael. Adamda soyluluk diye bir şey yoktu. Bütün eski efendilerinden, özellikle sevgili Dag Daughtry'den çok başkaydı. İnsafsız, gaddar, kötü yürekliydi Harry... Küçüklüğünde koleji bitirmeden bir ıslâhevine kapatılmıştı. Oradan Harris Collins adlı bir adam onu çıkarmıştı. Collins hayvan terbiyecisiydi. Bu yoldan çok para kazanıyordu. Harry'yi de yanına yardımcı olarak almıştı.

Harry adi bir, iki yüzlüden başka bir şey değildi. Gündüz Michael'i alıp güverteye çıkarıyor, orada onu çok seviyormuş gibi okşuyordu. Çevresine toplanan yolculara Michael'i övüyordu. Fakat kamarada yalnız kaldıkları zaman zavallı hayvanı yalnızca azarlıyordu. Bu adamın bir kütükten farkı yoktu.

Yolculuğun son gecesiydi. Ertesi sabah Umatilla son durağına demir atacak-

tı. Michael, o gece Harry'ye isyan etti. İkisi arasında müthiş bir kavga oldu. Cinsinin bütün özelliklerine sahip olan Michael, karşısındakinin üstün gücüne rağmen geri çekilmedi. Kendisine kötülük yapmaktan başka bir şey düşünmeyen Harry'nin üstüne atladı. Kulak tozuna yediği iki okkalı tokada rağmen bırakmadı.

Michael, her zaman zencilerin peşinden koşar, sonunda onlara aman dedirtirdi. Fakat en azgın hayvanları terbiye etmeye alışkın olan bu adamı dize getiremiyordu.

İkinci atlayışında Harry, Michael'i alt çenesinden yakalayarak sırt üstü yere savurmuştu. Üçüncü sıçrayışta da aynı şey olmuş, Michael'in âdeta nefesi kesilmişti. Son atlayışında Harry elini Michael'in gırtlağına kadar sokarak boğazını sıkmıştı. Michael'in gözleri karardı, yere düştü. Kendine geldiği zaman Harry sigarasını yakmış, koltuğuna gömülmüştü.

Bu adamda insanlıktan eser olmadığını anlamıştı Michael. Duvarla, bir ağaç kütüğüyle ya da bir kaya ile boğuşsa bundan farklı olmazdı. San Francisco sokkaklarındaki kaldırım taşlarını nasıl yerinden kıpırdatamadıysa, Harry'yi de öylesine kıpırdatamıyordu. İsyan etmek boşuna olurdu.

Seatle limanında karaya bastıkları an, Michael yine etrafta Dag'ın kokusunu aramaya başladı. Harry'nin tuttuğu kayışını öylesine çekiyordu ki sonunda azar işitti. Hiç bir yerde Dag yoktu ne yazık:.. Michael'i aynı gün New Washington Hotel'in bodrum katındaki depoya sıkıca bağladılar. Her taraf sandık ve paketlenmiş eşyalarla doluydu.

Orada kaldığı üç gün boyunca mal taşımaya gelen hamallar onu sevmişlerdi. Mutfaktan aşırdıkları güzel yiyecekleri durmadan Michael'e taşıyorlardı. Fakat

Michael o kadar üzüntülüydü ki önüne konanları görmüyordu bile.

Bu arada Harry, New York adresine yazdığı bir telgrafı postalıyordu. Birini Harris Collins'e gönderiyordu. Yolculuğa çıkmadan önce ona, yetiştirdiği birkaç köpeği bırakmıştı.

Köpeklerimi satın. Ne öğrendiklerini ve kaç para ettiklerini iyi bilirsiniz. Onlarla yapılacak bir işim kalmadı. Elinize geçen paradan size olan borcumu alın. Geri kalanı dönünce bana verirsiniz. Bu sefer yanımda müthiş bir numara var. Ağırlığınca altın eder. Yakında siz de göreceksiniz.

İkinci telgrafı menecerine yolluyordu:

Bugünden itibaren harekete geçin. Çok müthiş bir numarayla geliyorum. Bu bile yeterli olmayabilir. Doğru söylediğimden emin olabilirsiniz. Sirkte olsun,

müzikholde olsun, bizimki en başta gelen numara olacak.

Harry ile Michael'in bulunduğu bagaj salonuna, üstü altı kapalı, kenarları çubuklu orta boy bir sandık getirdiler. Michael'in içine bir şüphe girmişti, biraz sonra düşündüğünde haklı olduğunu anladı.

Harry sandığın kapağını açarak Michael'e yol gösterdi. Hayvan yerinden kıpırdamayınca tasmasından çekti. Kucağına aldı ve sandığın içine iterek soktu. Fakat Michael, hemen geri dönüp çıktı. Kuvvetle ön ayaklarına dayanmıştı. Harry'nin kaybedecek zamanı yoktu. Hızla Michael'in ön ayaklarına vurdu. Acıdan direncini kaybeden Michael, kendini sandığın içinde buldu. Sandığın demir kapısı üstüne kapanmıştı.

Sıkıca kilitlenen sandık başka eşyalarla bir kamyona yüklendi. Biraz sonra hareket ettiler. Michael hapishanesinde ancak ayakta durabiliyordu. Sandık Mic-

hael'e göre çok küçüktü. Burnu kapıya dayanmış, sırtı da tavana değiyordu.

Şikago'da Michael'in sandığı, karanlık vagondan çıkarıldı, yine bir kamyona yüklendi. Gürültülü yolları aştıktan sonra doğuya giden büyük yola saptılar.

New York'da sandık Harris Collins adına Long İsland'da postalandı.

Bundan sonra Michael, Harry'yi bir daha hiç görmedi. Önceki sahibi gibi bu hain bakışlı adam da birden yok olmuştu.

Harry gardan çıkmak için asansöre binmişti. Fakat hiç beklenmeyen bir kaza, birçok kişiyi can havliyle gardan dışarı atarken, Harry'yle asansörde bulunanların hepsi öteki dünyaya göç ettiler...

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞKENCELER OKULU

ARRİS COLLİNS, (Harris Kollins) elli iki yaşındaydı. Uzun boylu ve enerjik bir adamdı. Yumuşak hareketleriyle bir kız okulu müdürü ya da bir yardım derneği başkanını andırıyordu.

Pembe beyaz tenliydi, şişman denilemezdi. Çok bakımlı elleri, bir kadınınkinden farksızdı. Fakat o aslında aslanlardan, kaplanlardan ve panterlerden hiç korkmayan bir adamdı. Elinde bir tek süpürge sopasıyle vahşî hayvanların kafe-

sine girip onları uslandırmanın yolunu biliyordu.

Collins, masasının önünde oturuyordu. Elinde Harry'nin gönderdiği telgraf vardı. O sırada iş kıyafetli, on sekiz yaşında, soluk yüzlü bir çocuk beklenen sandığın geldiğini haber verdi.

Michael'in günlerdir pislik ve pirelerle savaşarak geldiği sandık çıplak bir odaya götürüldü. Yer hafifçe eğimliydi ve beton kaplıydı. İçerde garip bir koku vardı. Michael gördüklerinden hiç de memnun olmamıştı. Sandığı getiren adam kollarını sıvadıktan sonra demir kapıyı açtı. Beline kalın muşambadan bir de önlük bağlamıştı. Michael sıçramak istedi. Ama bacakları uyuşmuştu. Yere çöküverdi.

Michael kendisine ne yapılacağını bilmiyordu. Her şey onun için çok karanlıktı.

Bu acayip kokulu yerde, belki de onun işini bitireceklerdi. O da kendisini bırakıp

gidenler gibi başka bir âleme göçecekti.

Adam Michael'in boynundan yakaladı. Sonra suyu açarak hortumu Michael'e çevirdi. Michael huylanmıştı. Direnmek istedi. Adamın naz çekmeye niyeti yoktu. Michael'i boynundan tutup kaldırdı. Kuvvetle açtığı suyu hayvanın gırtlağına dayadı. Michael, önce çırpındı. Fakat kuvvetle gelen su onu halsiz bırakmıştı.

Direnmekten vazgeçti. Adam onu güzelce yıkadı. Her tarafı sabun köpükleriyle dolmuştu. Vücudu bir güzel fırçalandı. Gözleri yanmıştı, bir yandan da hapşırıyordu. Adam canını acıtmıyordu ama, şefkatli de sayılmazdı.

Sonra Michael'i alıp etrafı alçak demir çubuklarla çevrili bir köpek parkına kapattılar. Etraf temiz ve havadardı. Yıkanmak Michael'e iyi gelmişti. Bu kadar yorgunluk ve heyecandan sonra hemen uykuya daldı.

Bir hafta boyunca Michael'e dokunan

olmadı. İyi yemekler yiyor, bol bol dinleniyordu. Suyu temiz, yattığı yer de temizdi. Fakat dış dünyayla hiç bir ilişkisi yoktu.

Bir sabah saat on bire doğru Michael'i Collins'in karşısına çıkardılar.

Collins'in bulunduğu binaya doğru giderken Michael, yolda kendisi gibi zincirlenmiş üç ayı gördü. Hemen tüyleri dikildi ve hırlamaya başladı. Şimdiye kadar hiç ayı görmemişti. Fakat bunların kendi cinsinin başdüşmanları olduğunu hissediyordu.

Serbest olsaydı bile şüphesiz onlara saldırmayı düşünmezdi. Yalnızca vücudu gerildi ve bakışları sertleşti. Hayvanların garip kokusunu duyuyordu.

Kapalı, penceresiz binaların önünden geçerken aslanların, maymunların, fok balıklarının da kokularını duyuyordu. Eğer Michael'den daha az gezip görmüş bir köpek olsaydı bu kokulardan hiç bir şey

anlamazdı. Michael tanımadığı bir âlemde, tanımadığı hayvanlarla beraber yaşayacağını hissetmişti.

Harris Collins'in bulunduğu eğitim pistine geldiği zaman Michael'in tüyleri dikildi, hırlamaya başladı. İri cüsseli beş fil ona doğru ilerliyordu. Aslında fillerin hepsi henüz bir yaşına bile varmamış yavrulardı. Ama Michael onları Mary - Turner'i batıran büyük canavara benzetiyordu. Hiç biri Michael'e bakmadı. Hortumlarıyla önde gidenin kuyruğunu tutarak ağır ağır ilerliyorlardı.

Michael, piste girerken üç ayı da peşinden gelmişti. Pist, tavanı camla kaplı kare bir binanın ortasındaydı. Dört yanı alçak tahta perdeyle çevriliydi. Her zaman görülen sirk pistlerinden farksızdı. Fakat etrafta seyircilerin oturacağı yer yoktu. Buraya Harris'le yardımcıları, bir de hayvan alıcı ve satıcılarından başka kimse giremezdi.

Harris, Michael'i, yakınına getirmelerini söyledi.

Sonra dikkatle Michael'i incelemeye başladı. Bir yandan da kendi kendine söyleniyordu.

— Acaba ne biliyor bu hayvan? Bütün mesele burada. Harry muhakkak bilirdi. Hayvanın yıldız olabileceğini yazmış. Ona inanmamız gerek. Ama Harry de öldü. Kimse bize bilgi veremez bu köpek konusunda... Jimmy zincirini çöz...

Michael serbest kalınca gözlerini karşısındaki adama dikti. Bir şey olmasını bekler gibi bir hali vardı.

Collins, sert ve kuru bir sesle:

— Buraya gel!.. diye emretti.

Michael, bir iki adım attı.

— Yere yat!..

Michael, isteksizce ağır ağır söyleneni yaptı.

Collins:

— Cins hayvan, diye söylendi. İtaat

etmek istemiyor... Biraz çitilemek gerekecek... Ayağa kalk... Yat... Kalk... Yat.. Kalk... Yat...

Kelimeler Collins'in ağzından tabancadan çıkan kurşunlar gibi çıkıyordu. Sanki bir kırbaç şaklar gibi çınlıyordu Michael'in kulağında.

— İngilizceyi anladığı belli... Bu çok iyi bir şey, dedi Collins. Acaba geriye doğru takla atmasını biliyor mu? O zaman işimiz kolaylaşırdı. Bir deneyelim bakalım. John, gel hayvana kolon tak...

Söylenen hemen yapıldı. Collins:

— Haydi, göster kendini, diye emretti.

Michael şaşırmıştı. Tasmasına bağlı duran zincir onu geriye doğru çekerken kolona bağlı ip vücudunu arka ayakları üzerinde ayağa kaldırıyordu. Bu arada çenesine eğiticinin küçük kırbacı hızla dokundu. Michael, bütün bu hareketlerin niçin yapıldığını bilen bir hayvan olsaydı

muhakkak arkaya doğru bir takla atıverirdi. Kendini dik tuttu, tüyleri dikildi. İpin ve zincirin ters yönüne kendini çekmeye gayret ediyordu. Bu arada çenesinde şaklayan kırbaç onu şaşkına çevirmişti. Ayakları yerden kesildi. Havada şöyle bir döndükten sonra sırt üstü yere düştü.

Ayağa kalktığı zaman çok hiddetliydi. Dişlerini çıkarmış, hırlıyordu. İki kişi tutmasaydı, çoktan Collins'in üstüne atlamıştı. İlerleyemeden, gerileyemeden, sağa sola dönemeden olduğu yerde kalmıştı.

— Cins köpek, diye söylendi Collins, işimiz var bununla... Serbest bırakın, dedi yardımcılarına dönerek.

Michael, bırakıldığını hissedince Collins'e saldırdı. Ama böyle şeylere alışık olan eğitici, teriyenin çenesine bir tekme yapıştırdı. Michael, çaresiz kalmıştı. Collins köpeğin yakındaki halkaya bağlanmasını emretti.

— Bu köpek takla atmasını bile bil-

miyor... Acaba ne biliyor ki? John, bir şey söyle...

John:

— Belki sayı saymasını biliyordur, dedi.

— Sayı saymasını bilmek bir marifet değil ki... Ama deneyelim bakalım.

Fakat Michael, deney yapılırken bilmezlikten geldi.

Collins düşünceliydi.

— Belki de ayakta yürümesini öğrenmiştir, dedi.

Michael'i zincirle tasmanın sayesinde ayağa kaldırdılar. Collins de çenesine ve iki bacağının arasına durmadan kırbaçla vuruyordu. Michael, Harris'i ısırmaya davrandı. Fakat zincirini tutan adam onu arkaya çekti. Bu defa ona saldırmak istedi. Adam zincirle âdeta gırtlağını sıkarcasına Michael'i havaya kaldırdı.

Collins ne yapacağını şaşırmıştı.

— Tam Harry'ye göre bir şaka... Ap-

talca ölüp gitti, bana da marifetinin ne olduğunu bilmediğim bir köpek bıraktı. Bakalım, bununla sonra ilgileniriz. Johny götür hayvanı. On sekiz numaralı parka... Yeni emre kadar yemeğiyle sen meşgul olacaksın...

On sekiz numaralı park, Michael gibi daha on teriyeyi alacak kadar genişti. Köpekler bölümünde demir parmaklıkla ayrılmış bir alandı. Harris Collins'in hayvanlar pansiyonu çok temizdi. Sahipleri tarafından uzun turnelerden sonra dinlenmek için oraya gönderilen hayvanlar çok iyi bakılıyordu. Cedarwild, hayvan eğitmenleri âleminde ün yapmış bir yerdi.

Michael'in kaldığı yerin sol tarafında on yedi numaralı park vardı. Tüyleri gelişigüzel kesilmiş beş kaniş, uzanmış yatıyordu. Michael, onları ancak parmaklıklı kapının önünden geçerken görebiliyordu. Çünkü bölmeleri ayıran duvarlar betondu. Fakat yakınındakilerin kokusunu

alıyor ve onlara hırlıyordu. Hatta bir seferinde duvarın ardından en irileri olan ve palyaço rolüne çıkan Pedro'yla tartıştı. Aslında iki köpeğin birbirleriyle anlaşmamaları için hiç bir sebep yoktu. Belki yan yana olsalar çoktan dost olurlardı. Fakat bu hapis hayatı hepsinin sinirini bozuyordu.

Michael'in sağındaki on dokuz numaralı küçük parkta minik melez köpekler vardı. Sağa sola gezinip durmadan inliyorlardı.

Michael onları hırlamayacak kadar anlamsız buluyordu.

Sol tarafındaki soylu düşmanlarını koklayıp, onları düşünmeyi kendine daha çok yakıştırıyordu.

Michael, günde birkaç kere Collins'in karşısına çıkıyordu. Adam ondaki saklı cevheri bulmak için her çareye baş vuruyordu. Harry del Mar'ın bu hayvana kıy-

met vermesinin elbette bir nedeni olmalıydı.

Michael, her çeşit işkenceden geçti. Her çeşit oyun denendi köpekçiğin üstünde... At sırtında takla atmadan tutun da, müziğe uygun olarak adım atmaya kadar her şey... Çoğu kez kırbaçlandı, gırtlağı sıkıldı, dövüldü...

Sahibi sevseydi, Michael elbette, kendisine öğretilmek istenen bütün oyunları hemen öğrenirdi. Ama Cedarwild'deki efendiler, hayvanları sevmiyordu. Michael, Collins'in soylu bir kişi olmadığını anlamıştı. Onunla arasında hiç bir dostluk bağı kurulamazdı.

Çoğu kez Collins'le Michael dalaşıyorlardı. Michael, kısa zamanda bu adamı yenemeyeceğini anlamıştı. John'yle Collins, ikisi birlikte onu her defasında yenik düşürüyorlardı. Michael, hiç karşılık vermemeye karar verdi. Zira her hareketi ona acı veren işkencelerle son buluyordu. İçi-

ne kapanık ve pasif olmayı deneyecekti.

Collins de kendi hesabına köpekle uğraşmaktan vazgeçti. Harry del Mar'ın mezara götürdüğü sırrın, bir gün kendiliğinden ortaya çıkmasını beklemekten başka çare yoktu. Fakat Michael'i hiç yanından ayırmıyordu. Hayvan Cedarwild'deki bütün işkenceleri seyretmeye mecbur kalıyordu. Zavallı, iyi yürekli Michael...

Hiç ses etmeden yürüdü.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HANNİBAL'IN DERSİ

ĞİTİLMEYE çalışılan köpekleri sevmeye kalkmak büyük aptallıktır, diyordu Collins, Johny'ye. Öğrenciye karşı şefkat gösterdiniz mi, sizi daima zayıf tarafınızdan yakalamaya çalışır. Sizden çekinmez, korkmaz. Günün birinde tam bir numarayı yaparken sizi ortada bırakıp rezil ediverir.

Michael, dinlediklerinden hiç bir şey anlamadan söylenenlere kulak kabartıyordu.

Bir başka gün de, Collins yardımcılarından birine şöyle diyordu:

— Karışık köpeklerle melezlerden iyi şeyler çıkabilir. Fakat cins köpeklerin onda dokuzu öğrenmemek için inat eder. Onlar emir almayı sevmezler. Ancak kendi istediklerini yaparlar. Safkan koşu atları gibi. Boyun eğmek onlara ağır gelir...

Collins, bir yandan da üzgün ve sinirli, yanında oturan Michael'i gösteriyordu.

— Şu köpeğe bak, diye devam etti Collins. Beş para etmez. Şöyle adamakıllı da dövmedim. Boşuna olacağını bildiğim için yapmadım. Zaman kaybederdim, o kadar. Zayıf olmasına rağmen kavgaya girer, hayatı pahasına da devam eder. Ona yumuşak davranmak gerek. Öğrensin diye zorlamak boşuna. Onun özelliğinin ne olduğunu keşfetmeye çalışıyorum. Harry, yalan söylememiştir, eminim...

— Belki de, dedi Charles, bu aslanlarla oynamaya alışık bir köpektir.

— Olabilir. Korkmadan da saldırabi-

lir bir hali var... Belki de hiç korkmadan kafasını aslanın ağzına da sokuyordur. Şimdiye kadar böyle bir şey hiç işitmedim ama, bilinmez ki... Belki de... Fena fikir değil, bir gün denemeli.

— İhtiyar Hannibal var. Eskiden sirkte bir kadının kafasını ağzına alırmış.

Collins pek o yanlı görünmüyordu.

— Hannibal yaşlandıkça vahşîleşiyor. Ona pek güvenemem. Bugünlerde onu başımdan def etmeyi düşünüyorum. Bütün vahşî hayvanlar sonunda çıldırırlar. Yıllar boyu sürdükleri hapislik hayatı aslında onlar için anormal bir hayat. Bir gün bir kriz geliyor... O zaman ne varsa yok ediyorlar işte...

Bir süre sessiz durduktan sonra Collins:

— Şimdilik tatil verelim. On beş dakika sonra tekrar devam ederiz. Gidip şu ihtiyar Hannibal'e bakalım. Ne halde, görelim bir... Herkes benimle gelsin. Size

şimdiye kadar görmediğiniz bir şey göstereceğim. Fakat tabiî çok uzun sürmeyecek...

Collins, vahşî hayvanlar bölümüne doğru yöneldi. Kapıda aslında kırk yaşlarında olan, fakat altmış yaşından çok gösteren bir adam duruyordu. Yüzünde derin kırışıklıklar vardı. Sanki bekçilik ettiği vahşî hayvanların pençesine düşmüştü, yüzünde onların hatırasını saklıyordu.

Collins'in elinde kalınca bir sopadan başka bir şey yoktu. Hannibal'in kafesine girmek niyetinde olduğunu duyunca bakıcı:

— Dikkatli olun, dedi Collins'e. Kaç gündür çok hırçın.

Collins'in derdi yanındakilere gösteriş yapmaktı.

Hannibal, Cedarwild'in en yaşlı aslanıydı. Fakat bütün dişleri tamamdı. Çok heybetli bir görünüşü vardı. Kafese kapatılmış hayvanların hıncıyla ağır adımlar-

la bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Gelenlere aldırmadı bile. Yürüyüşüne devam etti.

— İki gündür böyle, dedi bakıcısı. Bir şey düşünüyor elbet. Yanına yaklaşmanın imkânı yok. Bakın geçen gün ne oldu?

Ceketinin kolunu sıvadı. Yırtılan gömleğinin üstünde kurumuş kan lekeleri vardı. Belli ki eti derince yaralanmıştı.

— Dışarıdan kafesi temizlerken oldu, dedi. Artık içeri giremiyorum. Ama doğrusu böyle bir pençe darbesini de hiç beklemiyordum. Hiç ses etmeden, homurdanmadan böyle gidip geliyor. İşte en kötü hali bu.

Collins, sanki anlatılanları hiç duymamıştı.

— Anahtar yanınızda mı? diye sordu. Tamam. Kafesi açın. Ben içeri girince tekrar kilitlersiniz. Sonra istersiniz

buradan gidin. Daha sonra gelir kapıyı açarsınız bana.

Karısının hiç bir sözüne cevap veremeyecek kadar çekingen tipli bir adam olan Collins, kafese girmeye hazırlanıyordu. Elinde kalınca sopadan başka bir şey yoktu. Kapı arkasından kilitlendi. Kafeste durmadan bir daire çizerek gezinen Hannibal'e gözünü dikti ve bakışlarını ondan hiç ayırmadı.

Yaşlı aslan ilk önce içeri girenle ilgilenmedi bile. Bir süre sonra Collins onun yolunu keserek hareketsiz kaldı.

Hannibal yolu kesilince durdu. Hiç sesini çıkarmadı. Fakat bütün vücudu asabî bir gerginlik ve titreme içindeydi. Bir adım geriledi. Sonra engele doğru atladı.

Collins, bu hareketi beklediği için boş bulunmadı. Sopa Hannibal'in burnuna indi hızla. Hayvan can acısıyle geriledi. Bir yandan da homurdanıyordu. Ön ayaklarından birini kaldırmış, yoluna çıkanı it-

mek ister gibi bir hareket yapıyordu. Hiç beklemediği anda yediği ikinci bir sopa darbesiyle bir köşeye çekildi.

Fakat hayvanların kralı bu kadarcık şeyle yenilgiyi kabul edemezdi. Olduğu yere çöktü, atlamaya hazırlandı. Başını arkaya doğru attı. İnsafsız sopa tekrar burnuna inmişti.

— Yakala dedi, Harris alçak sesle... Artık burnunu kaldıramıyorsun değil mi? Hiç fena değil... Ama yetmez... Geri çekil...

Sopa belirli aralıklarla Hannibal'in acıyan burnuna iniyordu. Hayvan boğuk inlemelerle geriliyordu.

Collins, gözlerini Hannibal'den ayırmadan:

— Görüyorsunuz çocuklar değil mi? dedi yardımcılarına. İnsan, tabiatı yenebiliyor. Çünkü kol kuvvetini akılla besliyor. Nasıl mat ettim, gördünüz. Fakat henüz kazanmış sayılmam. Dişlerinin ve tırnak-

larının gösterdiği kadar vahşî değil. Ama daha benim için bir şeyler düşünüyor. Şimdi elimdeki sopayla onun aklından geçenleri silip atacağım.

Sopa yine insafsızca Hannibal'in burnuna inip kalkıyordu. Collins onu iyice bir köşeye kıstırmıştı. Hayvan elinden geldiği kadar küçülmeye çalışıyordu. Sonra ağzını kocaman açarak esnedi.

— Bu sefer hesabı tamam, dedi Collins neşeli bir sesle. Hannibal, kimin karşısında olduğunu anladı. Bu esneme yenilgi demektir. Ama bu da yeterli sayılmaz. İnsan, hayvana efendisi olduğunu kuvvetle hissettirmeli... Dersi durmadan tekrar edin. Hayvan öyle olmalı ki, kendine vuran sopayı yalamalı. Şimdi ona ayağımı öptüreceğim, bakın...

Hannibal'in yalvaran bakışlarına rağmen, sopa durmadan inip kalkıyordu. Köşesine iyice büzülerek iri patisiyle burnunu korumaya çalışıyordu. Çangıl ormanla-

rının bu yaman efendisi, ne zavallı hallere düşmüştü, yazık! Oysa, bir pençe darbesiyle düşmanını yere yıkar, bir vuruşta canını çıkarırdı.

Collins, birden sol ayağını kaldırarak, hayvanın ensesine koydu.

Hannibal'in gözleri döndü. Ağzını açtı. İpek çorap içindeki incecik bileği kırması içten bile değildi. Fakat Collins, her şeyi hesaplıyordu. Sopa yine havada dönerek acımadan Hannibal'in burnuna indi. Aslan ağzını kapattı, başını eğdi ve burnunu sakınmaya baktı. İki pençesiyle burnunu kapatmıştı.

— Haydi canım, dedi Collins. Hannibal, öyle söylendiği kadar deli değilmiş. Neyin iyi olduğunu biliyor henüz. Kendini iyi hissetmediği günlerde ben yine onu ziyarete gelirim... Deneyimizi biraz daha uzatalım...

Collins, sopasıyle Hannibal'in, önüne gelen yerini dürtüklemeye başladı. Taş-

kın bir harekete girişeceğini anladığı anda da burnuna hızla vurmayı ihmal etmiyordu. Tacını kaybetmiş kral homurdanıyor, bazen de dilini çıkararak yalanıyordu. Collins, ayağını uzattı. Hannibal, büyük pembe diliyle yaladı. Sonra elindeki sopayı uzattı. Aslan onu da yaladı.

— Sen iyi bir aslansın, dedi Collins.

Topuğuyla Hannibal'in başına bastı. Hayvan homurdandı. Collins, topuğunu kuvvetle bastırdı. Büyük pembe dil, yine ayağını yalamak için uzadı.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

LEOPARLARIN KAFESİNDE

EDARWİLD'DE gördüğü bütün hayvanlar içinde bir tek dost kazanmıştı Michael. Garip bir dosttu bu. Garip ve sıkıntılı bir dostluk.

Sarah, Güney Amerika'dan gelme yeşil, bir dişi maymundu. Çok sinirli ve yerinde durmasını bilmeyen bir hayvandı. Michael, onu zaman zaman eğitme pistinde, eğiticisinden bir şeyler öğrenirken görüyordu.

Aslında pek işe yaramıyordu. Başka hayvanların numaraları içinde ufak rolleri vardı. Öbür maymunlar gibi uslu durmuyor, kendine el sürdürmüyordu. Bir

numara öğretmek için şöyle ya da böyle yapmaya kalksalar daha yanına yaklaşılmadan tepinip bağırmaya başlıyordu. Yumuşak davranıldığı zaman büsbütün feryat ediyordu. Sert hareket edildiğindeyse ortalığı öylesine velveleye veriyordu ki, kafeslerinde kapalı duran öteki hayvanlar sinirlenip bağrışmaya başlıyorlardı. Her zaman birisiyle dalaşmaya hazırdı.

Michael'i ilk gördüğü gün, bağıra çağıra üstüne atılmıştı. Michael'se her zamanki durgun haliyle öylece durup kalmıştı. Ne tüyleri dikilmiş, ne de kulakları oynamıştı. Maymun dişlerini gıcırdatıyor, tırnaklarını çıkarıyordu. Onun hâlâ saldırganlığında devam ettiğini gören Michael, başını çevirmişti.

Küçük maymun, çok şaşırmıştı Michael'in kendisiyle ilgilenmeyişine. Öteki köpekler gibi Michael de ona karşılık vermiş olsaydı şüphesiz Sarah bağırıp çağırmaya başlardı. Michael'in ilgisiz hali onu

sakinleştirmişti. Zincirinden çekerek onun yakınına gitmek istedi. Bakıcısı zincirini biraz gevşetti. Köpeğin onu bir pençede gebertmesini diliyordu içinden. Bu hayvanın kavgacılığından ve gürültüsünden bıkmıştı adamcağız. Aslanlara, fillere bakıcılık yapmaya razıydı.

Michael, kendisine bakmadığı için Michael'le ilgilenmeye başlamıştı Sarah. Kollarını boynuna doladı, küçük elleriyle yüzünü okşadı, başını başına dayadı.

Artık Michael'i, nerede görse onun yanına gitmek istiyordu. Her sefer kollarını boynuna doluyor, kulağına bir şeyler fısıldıyordu.

Cedarwild'de Michael'i, şefkatle okşayan tek el Sarah'ın eliydi. Küçük maymun, Michael'le her zaman tatlı ve yumuşak başlıydı. Onun ne bir yanını çimdikliyor, ne de kulağını ısırıyordu. Aslında Michael de Sarah'ın tek dostuydu. Birbirlerini görebilmek için âdeta sabırsızlanı-

yorlardı. Her ayrılışta da Sarah bağırıyor, ağlıyor, tepiniyor ve büsbütün huysuzlaşıyordu. Herkes bu iki hayvanın dostluğunu eğlence etmişti kendine. Collins sonucun ne olacağını merak ediyordu.

— Bu iki hayvan böylece birbirlerinin moralini düzeltiyorlar. Ama korkarım, bir gün bizim küçük maymun teriyenin gözüne tırmık atıverecek... diyordu.

Collins, öte yandan Michael'den iyice umudunu kesmişti. Hayvan gün geçtikçe içine kapanık ve yabanî oluyordu. Zaman zaman yanına yaklaşanları ısırmaya kalkıyordu.

Collins'in Ralph (Ralf) denen bir adamı vardı. Asıl adı Raoul Castlemon (Raul Kastlemon) du. Leopar eğiticisiydi. Genç bir adamdı. İki leoparı çalıştırıyordu. Fakat her seferinde yanına iki köpek almayı ihmal etmezdi. Köpeklerin görevi, bu yırtıcı hayvanlar eğiticiye saldıracak olursa, onu korumak için öne atılmaktı.

Bir öğleden sonra Ralph, Collins'e gelerek:

— Acaba, dedi; bana verebileceğiniz bir köpek var mı? Benimkilerden biri dün öldü. Bugün çalışmam gerek. Bir tane köpek yetmez. Bizimkiler malûm, hiç belli olmaz. Zavallıyı, Alphonso (Alfonso) bir pençe ile cansız yere serdi. Eğer öbür köpek olmasaydı her halde benim de işim tamamdı. Alphonso'nun öldürdüğü bu ikinci köpek.

Collins bir ara düşündükten sonra:

— Elimde bir teriye var, dedi. Bilmem işine yarar mı?

— Nasıl bir hayvan? Korkak bir şey olmasın sakın?..

— Çok cesur olduğundan emin olabilirsin. Bir aslan önünde bile kılını kıpırdatmaz. Bir dene. Eğer işini görürse senin olsun. Ben onun neye yaradığını henüz anlayamadım. Ölecek olursa, değerli

bir yıldız parlayamadan sönmüş demektir.

Ralph, Michael'i alarak kendi bölümüne getirdi. Michael, öteki köpek Jack'la tanıştı. Ertesi sabah leoparların kafesine girdiler. Kafes her zamanki gibi ellerinde demir sopalar ve uzun, çelik dişli ilkel silâhlarla donatılmış yardımcılarla çevriliydi. İlk kargaşalıkta hepsi eğiticiyi kurtarmak için harekete geçmeye hazır bekliyordu.

Bu benekli vahşî kedileri görür görmez, Michael, ezelî düşmanının karşısında olduğunu anlamıştı. Tüyleri kabardı. Bütün adaleleri gerildi. Leoparlar da sinirliydi. Karın üstüne yatmış, kuyruklarıyle yeri döverek atlamaya hazır bekliyorlardı. Köpeklerin ardından kafese giren Ralph, kırbacını şaklatıp sert bir sesle konuşmaya başladı. Dışarıdaki yardımcılar da ellerindeki demir ve çelik sopaları şakırdatı-

yor, gürültü yapıyorlardı. Leoparlar sakinleşmişti.

Fakat sinirli halleri devam ediyordu. Biraz sonra tekrar hiddetle kuyruklarını yere vurmaya başladılar.

Michael, Ralph'ın yanına gidip onun arkasında saklanmayı kendisine yediremiyordu. Fakat bu büyük kedilere atılmayacak kadar da tedbirliydi. Kafesin içinde bir aşağı bir yukarı gidip geldikten sonra, Jack'ın yanına geldi. İki köpek dostça koklaştılar.

Ralph, bir ara göz ucuyla Michael'e baktı.

— İyi bir hayvana benziyor, dedi içinden. Ona güvenebilirim.

Sonra leoparlara doğru birkaç adım attı. Birbirlerinden ayrılmalarını emretti. Jack'la Michael de Ralph'ın peşinden geldiler. Alphonso inatla, oturduğu yerden kalkmıyordu. Michael'e doğru tükürür gibi homurdandı. Michael de hırlayarak ce-

vap verdi. Aynı anda yardımcılardan biri uzun demir sopasını Alphonso'ya doğru sallayarak uzattı. Alphonso'nun sarı gözleri demir çubuğa çevrildi.

Birkaç gün birbiri ardınca aynı şey tekrarlandı. Leoparlar, Jack gibi Michael'in varlığına da alışmaya başlıyorlardı. Michael, kısa zamanda bu iri benekli kediler karşısında insanla köpeğin birbirlerine destek olmaları gerektiğini anlamıştı.

Geri kalan zamanlarda Michael, yeni arkadaşıyla aynı parkta kalıyordu. Her ikisi de Cedarwild'deki bütün öbür hayvanlar gibi iyi yiyorlar, temiz su içiyorlar, yıkanıyorlar ve fırçalanıyorlardı. Jack'la beraber olduğu zaman Michael, biraz neşelenir gibi olmuştu. Çevresiyle daha iyi geçinmeye başlamıştı.

Zaman zaman küçük maymunla karşılaşıyordu. Sarah, ona her seferinde yine candan sarılıyor, kulağını, yüzünü öpü-

yordu. Hatta bir gün, tam Michael leoparların kafesinden çıkarken, bakıcısının elinden kurtularak Michael'in yanına koşmuştu. Ralph, çok eğlenmişti gördüğü manzara karşısında. Bu iki hayvanın dostluğu ona bir garip geliyordu. Kendisini almaya gelen bekçisini bütün kuvvetiyle ısırmıştı küçük maymun.

Sarah, bir yandan çığlık atıp tepinirken, öte yandan da leoparlar vahşî sesleriyle haykırıyorlardı. Zavallı küçük maymun, sonunda inler gibi ağlayarak, zorlukla Michael'in bulunduğu yerden ayrıldı.

Bir sabah bütün Cedarwild, büyük çığlık ve haykırışlarla birbirine girdi. İnsanlar bağrışıyor, tabancalar patlıyordu. Aslanlar kafeslerinde korkunç seslerle kükrerken, köpekler parklarında durmadan havlıyordu. Bütün pistlerdeki çalışmalar durduruldu. Hayvanların sinirleri

gerilmişti. Hiç birinin söyleneni yapacak hali kalmamıştı.

Leoparlar bölümüne koşarak giden Collins, bir yandan da söyleniyordu:

— Bu Alphonso'nun işidir. Zavallı Ralph'a bir şey yapmış olmasın sakın.

Collins, geldiği zaman yardımcıları güç halle Ralph'ı dışarı çıkarmaya çalışıyorlardı. Zavallı adamın hiç hali kalmamıştı.

Kafesin içindeyse kavga bütün şiddetiyle devam ediyordu. Michael, Jack ve Alphonso arasında. Üçü âdeta birbirine kenetlenmiş gibi boğuşuyorlardı. Dışarıdaki yardımcılar ellerindeki demir çubuklarla onları ayırmak için boşuna uğraşıyorlardı. Öteki iki leoparı bir kenarda tutmayı başarabilmişlerdi. Onlar da bir yandan homurdanırken öte yandan kanayan yerlerini yalıyorlardı.

Bu sırada bakıcısının elinden kaçan Sarah da kafesin yanına geldi. Boynun-

daki ağır zincire aldırmayarak incecik vücuduyla demir parmaklıkların arasından geçip kafese girdi.

Dışarıdaki yardımcılardan biri, elindeki demir çubukla Michael'i leoparlardan uzaklaştırmıştı. Michael, kan içindeydi ve omzunda derin bir yara vardı. Sarah koşarak yanına geldi. Kollarını boynuna doladı, okşadı ve küçücük bağrına basarak şefkatle teselli etmeye çalıştı. Michael biraz kendine gelip doğruldu. Niyeti tekrar savaşa devam etmekti. Sarah ona tatlı bir sesle bir şeyler fısıldadı. Bütün gücüyle engel oldu. Bir yandan da Alphonso'ya doğru dönerek acı bir feryadı andıran sesiyle hakaretler yağdırıyordu.

Dışarıdaki yardımcılardan biri Alphonso'yu demir çubuğuyle saf dışı etmeyi başarmıştı. Alphonso, boş yere demiri ısırmaya çabalıyordu. Sonra anîden beklenmeyen bir hareketle demir çubuğuyle ona engel olmak isteyen adamın kolunu bir

pençe darbesiyle baştan başa yırttı. Leoparın sıçrayışıyla bütün kafes titremişti. Adam demir çubuğu bırakınca, Alphonso kanlı bir et yığını halinde yerde hareketsiz yatan Jack'a doğru ilerledi.

Michael, arkadaşının tehlikede olduğunu görmüştü. Yarı topallayarak düşmanına doğru yöneldi. Sarah'ın kollarından güçlükle sıyrılabilmişti. Collins, belindeki tabancasına elini attı. Leoparın yanağına nişan aldı. O sırada biraz kendine gelebilmiş olan Ralph, âdeta yalvararak:

— Öldürmeyin o hayvanı, dedi.

Bir kolu yanında sarkıp kalmıştı. Başındaki yaradan durmadan kan akıyordu.

— Rica ederim öldürmeyin, diye tekrarladı Ralph. Alphonso, yüzlerce maymundan ve teriyeden daha değerlidir. Benim bütün hazinem o... Bırakın kafese gireyim. Ben onu uslandırmasını bilirim.

Soluk soluğa güçlükle konuşan Ralph,

bir yandan sağlam olan eliyle yüzüne doğru akan kanları siliyordu.

Bu arada Michael'le iri kedi karşı karşıya gelmişlerdi. Cesur köpekçik ayaklarının üstünde zor duruyordu. Bir pençede işi biterdi. Sarahı, sevgili dostunu kaygıyla seyrediyordu. Birden hiç beklenmedik bir şekilde iki adım gerileyerek çığlıklar savurdu. Sonra Alphonso'nun boynuna atıldı. Bütün gücüyle kulağını ısırıyordu.

Leopar şaşkın bakakaldı. Hiç bir yanı kıpırdamıyordu. Collins, bu andan faydalanarak kafesin kapısını açtı. Michael'in art ayağını yakalayarak bir çekişte dışarı çıkardı.

Leopar ilk şaşkınlığı geçtikten sonra şöyle bir silkelendi. Bir pençe darbesinden sonra küçük maymunun sesi işitilmez oldu.

ON ALTINCI BÖLÜM

MİCHAEL'İN ALTIN SESİ DUYULUYOR

MİCHAEL, hiç vakit geçirilmeden iyi yürekli bir veterinerin önüne yatırıldı. Cedarwild'in her şeyi gibi doktoru da kusursuzdu. Michael'in yaralarını sardı, gereken yerlerini dikti, çatlayan kolunu alçıya koydu. Michael kısa zamanda Azrail'in pençesinden kurtuldu. Onu çok parlak günler bekliyordu. Fakat ömrünün sonuna kadar omzundaki aksaklığı çekecekti. Özellikle nemli havalarda bütün kolu sızlıyor ve hafifçe topallayarak yürüyordu.

İyileşip ayağa kalktıktan sonra Collins, tekrar onunla ilgilendi. Fakat hiç bir sonuç alamıyordu. Sonunda onu elinden çıkarmaya karar verdi. Bu hayvanın gizli değerinin ne olduğunu bir türlü anlayamamıştı. Bir gün Wilton Davis adında biri Collins'i görmeye geldi. İkinci derecedeki lokallerde karısının yardımıyle eğittiği hayvanlarla gösteriler yapıyordu. Öteki hayvanların oyunlarına yardımcı olacak bir köpek arıyordu. Collins, hemen Michael'i gösterdi.

— Bunu alın, dedi. Bir deneyin. Eğer işinizi görürse size yirmi dolara satarım.

— Ama ya elimde ölürse... Pek sağlıksız bir hali var... dedi adam.

— Hiç canınızı üzmeyin, dedi Collins, zaten burada hiç bir işe yaramıyor.

Cedarwild'e geldiği gibi gitti Michael. Bir sandığa kapatıldı. Sonra da bir trene yüklendi. Belki de Collins'i bir daha hiç görmeyecekti. Wilton'un köpekleri öldür-

mek gibi kötü bir huyu vardı zira. İşine yaramayanları boş yere beslemezdi.

Yolculuk çok sürmedi. Wilton kısa bir zaman için Brooklyn'de gösteriler yapıyordu. Gösterilerin yapıldığı kırık dökük barakanın arkasında köpekler için zavallı bir kulübe yapılmıştı. Yirmi taneye yakın talihsiz köpekçik birbirinin üstünde yatıyordu. Çoğunun boynunda ve vücudunda yaralar vardı. Wilton elindeki sopayla vurduğu zaman, Allah yarattı demezdi. Yaraları iyileştirmeyi de düşünmezdi Wilton. Yalnız gösterilere çıkarken pudrayla saklamaya çalışırdı. Bazen köpeklerden biri hüzünle ulumaya başlayınca, hepsi birden ona katılırlardı.

Michael, onların hiç bir şeyine katılmıyordu. O, sessizce kaderine boyun eğmesini biliyordu. Tek isteği rahatsız edilmemekti.

Michael'i kulübesine yerleştirdikten sonra Wilton'la karısı New Jersey'deki

bir akrabalarını görmeye gittiler. Wilton, hayvanlarını yardımcılarından birine emanet etmişti. Adam onların yemeğini ve suyunu verecekti.

Wilton'ların gittikleri akşam, adam birkaç kadeh atmaya gittiği barda birisiyle kavgaya tutuştu. Sonunda bir güzel dayak yiyip hastanelik oldu. Hayvanlar birkaç gün yiyeceksiz ve susuz kaldılar. Öbür köpekler havlayıp ulurken Michael, yerinden bile kımıldamıyordu.

Fakat susuzluk dayanılır gibi değildi. Michael'in dili kurudu, ateşi yükseldi. Rüyalar görmeye başladı. Kendini küçücük bir köpek olarak görüyordu. Kardeşi Jerry'yle Haggins'lerin geniş balkonunda oynuyorlardı. Sonra ormanların içinde geziyorlar, deniz kenarına iniyorlar, yırtıcı hayvanları seyrediyorlardı. Daha sonra Kaptan Kellar'la **Eugenie**'de yolculuk yaparken gördü kendini. Sonunda sevgili Dag ve Cocky'yle beraber oldu.

Wilton'un küfür eden sesiyle uyandı.

— Hayvanlarım mahvolmuş, diyordu Wilton. Başıma gelmedik bir bu kalmıştı.

Karısı da söyleniyordu:

— Ben sana kaç kere o adamın pis bir sarhoş olduğunu söyledim. Eğer bana bir parçacık inansaydın...

— Şimdi tartışma zamanı değil. Sonra konuşuruz... Acele etmemiz gerek.

Sonra en yakın çeşmeye giderek kovaları doldurdu. Kulübelerin önünde yere gömülü duran su yalaklarına boşalttı.

Köpeklerin kapısını açtı. Gürültüyle ve homurdanarak suyun başına koşuştular. Yürüyemeyecek kadar güçsüz olanları Wilton ite kaka suyun başına getiriyordu.

Bayan Davis:

— Bu hayvanlar leş gibi kokmuşlar, dedi.

Bir yandan da parfümlü mendiliyle burnunu kapatıyordu.

— Yıkarız, bundan kolay ne var, diye cevap verdi Wilton.

Sonra bütün köpekleri biraz önce su içtikleri yalaklara soktu. Hepsini teker teker sabunlayarak fırçaladı. Bazen de kafalarını suya sokarak «Daha iç, daha iç» diyerek alay edip gülüyordu. Direnenler olursa tekme tokatla yola getirmeye bakıyordu.

Yıkanması biten köpekleri Bayan Davis sıkıca kuruluyordu. Üşütüp zatürree olmalarından korkuyordu çünkü:

Sırası gelince, Michael, hiç ses çıkarmadan sabunlanıp fırçalanmasına müsaade etti. Fakat Wilton kafasını suyun içine sokmaya kalkışınca homurdanıp huysuzlandı. Wilton ötekileri gibi onu da tekmeleyecekti. Fakat kim olduğunu fark edince vazgeçti.

— Bak karıcığım, dedi. Cedarwild'den getirdiğim teriye bu. Hiç bir işe yaramıyormuş. Sonra Michael'e dönerek:

— Bu seferlik iyi tarafıma rastladı. Ses çıkarmadım. Ama bir daha sefere, inatçılık edersen ömrünün sonuna kadar pişman olursun...

Köpeklerin yıkanması bittikten sonra, Bayan Davis, patates soymaya başladı. Sonra da bahçede yakılan büyük ateşin üstüne oturtulan kazana attı patatesleri.

Pişen patatesler yalaklara dökülünce yine bir kavgadır başladı. Daha güçlü olan köpekler ufak tefekleri yemeğin yanına sokmak istemiyordu. Sonunda Wilton'la karısının işe karışması gerekti.

Yemekten sonra köpekler tekrar kulübelerine kapatıldı. Taslarına taze su doldduruldu. Akşam üstü tekrar yediler. Bu seferki, et suyuna doğranmış bisküviydi. Michael, patatesi sevmediği için hiç yememişti. Ama bu yemekten birkaç lokma alınca, biraz kendine gelir gibi oldu.

Ertesi sabah, gösteriler için provalar

başladı. Michael, içinse işkence tekrar başlıyordu.

Sahnenin arkasında bir perde vardı. Gösteriler perde açıldıktan sonra başlıyordu. Bütün köpekler aynı anda sahneye çıkıyor, birer taburenin üstüne oturuyordu. Sırası gelen, ortaya çıkıp oyununa başlıyordu. Michael'in henüz hiç bir rolü yoktu. O yalnızca taburesinde oturacaktı.

Wilton teriyeye taburesinde oturmasını söylerken bir yandan da düdüğünü öttürüyordu. Michael hırlamaya başladı. Wilton öfkelenmişti.

— Şuna bak hele, diye söylendi. Hem bir işe yaramaz, hem de kafa tutar... Seni gidi hazır yiyici seni... Şimdi bir tekme yersen...

Dediği gibi de yaptı. Michael, hâlâ direniyordu. Wilton da durmadan tekme atmaya devam ediyordu. Michael, sonunda tabureye çıkmaya razı oldu. Suratını

asarak sessizce oturdu. Bu sırada birkaç köpek sahneye dizildiler. Numaralarını yapmaya başladılar. Kimi dans ediyor, kimi takla atıyor, kimi iki ayak üstünde yürüyordu.

Wilton'un en küçük hataya tahammülü yoktu. Provalar, inlemesiz, oflamasız geçmiyordu.

Günler boyu aynı şeyler tekrar edildi. Michael, artık laf ettirmeden kendiliğinden taburesine çıkıyordu. İstendiği şekilde sesini çıkarmadan oturuyordu.

Wilton memnundu:

— Boşuna söylememişler dayak cennetten çıkma diye...

Gösterilerin başlayacağı gün gelip çatmıştı. Baraka seyircilerle doluydu. Orkestranın ilk nağmeleriyle, Dick'le Daisy Bell şarkı söyleyip dans etmeye başladılar. Perdenin arkasında sıralarını bekleyen köpekler taburelerinin üstüne çıkmış-

lardı. Wilton'la karısı ses çıkarmasınlar, diye başlarında bekliyorlardı.

Orkestranın **Roll me down to Rio** şarkısını çalmasına kadar hiç bir aksaklık olmadı.

Michael, bu melodiyi duyunca kendini tutamamıştı. Sevgili Dag ve Kwaque'yle kaç sefer bu şarkıyı birlikte söylemişlerdi. Bir anda üzüntülerini ve çektiği bütün acıları unuttu. Ağzı açıldı. Gırtlağından, ulumaya benzeyen ahenkli bir ses çıkmaya başladı.

Seyirciler gülüşmeye başlamışlardı. Birden ortalıkta büyük bir şamata olmuştu. Dick'le Daisy Bell'in sesleri duyulmuyordu. Michael'se hiç bir şeye aldırmaksızın şarkısına devam ediyordu. Wilton önce şaşırmıştı, sonra kendini toparladı. Elindeki sopayla Michael'e hızla vurdu. Bayan Davis kocasından daha sertti.

— Kır şu mendeburun kafasını. Gebert gitsin, diyordu. Her şeyi berbat etti.

Wilton'la Michael arasında kavga başlamıştı. Michael, kendine vurdurmak istemiyordu. Dick'le Daisy de numaralarına devam edemedikleri için arka tarafa geldiler. Salonda seyirciler birbirlerine giriyorlardı. Herkes perdenin arkasındaki köpeği istiyordu.

Wilton kendisini kaybedecek kadar sinirlenmişti. Öbür köpeklerin numarasını zorlukla yaptırdı.

Gösteriler bitince, halk yuhalayıp ıslık çalarak barakadan çıktı.

Herkes çıkıp gittikten sonra numarası yarıda kalan Dick, Wilton'un üstüne yürüdü.

— Senin dünyadan haberin yok, diye bağırdı. Köpek eğitmek nerede, sen nerede?.. Şimdi hesaplaşmak zamanı geldi...

Wilton'un ona aldırdığı yoktu. Elindeki sopayla Michael'i kovalıyordu. Michael'se yardımcılardan birinin arkasına

gizlenmişti. Bacakları titriyordu. Halsizdi.

— Ortaya çık kahraman! diye haykırdı Wilton. Ortaya çık da kafanı kırayım...

Michael'in arkasına saklandığı genç adam iyi yürekliydi.

— Köpeği rahat bırakın, dedi Wilton'a. Benden yardım istemeye geldi...

— Ne yaparsam yaparım, sana ne... Köpek benim değil mi?

— Yeter artık, Bay Davis... Sizin hayvanlara eziyet etmenize dayanamıyorum... Bu köpeğin ne suçu var? Eğer bir fiske vuracak olursanız, sizi pişman ederim. Hastanelik olursunuz...

Genç adam boylu boslu, gücü kuvveti yerinde bir adamdı. Bayan Davis araya girdi.

— Wilton'cuğum, dedi, bir köpek için değer mi? Büyüklük sende kalsın şekerim.

Genç adam:

— Kabul ederseniz köpeği Collins'e geri gönderirim. Bütün masrafı da cebimden öderim, dedi.

Wilton'un bir şey düşünecek hali yoktu. Bir kart yazdı Collins'e:

«Benim işime yaramayacak kadar çok ses çıkarıyor.»

Bu bir iki kelimenin içinde aslında Michael'in sırrı gizliydi. Fakat ne Collins, ne de Davis hiç bir şeyin farkında değildi.

Michael, tekrar Cedarwild'e döndü. Collins hayvanın halini görünce acıdı.

— Bunun neresinden ses çıkıyor acaba? diye içinden geçirdi. Sonra Johny'ye dönerek:

— Veterinere götürün bunu. Biraz ilgilensin onunla... Hayvanın baksana hiç hali yok. Belli olmaz günün birinde neye yaradığını anlayıveririz.

Michael, iki hafta veteriner kontrolünde kaldı. Az çok kendini toparlayabildi. Gerçek değerinin ne olduğunu göstermesine az kalmıştı.

O günlerde Cedarwilde'e gelen yeni bir maymunlar orkestrasının prova çalışmaları vardı. Maymunlar oldukları yere görünmez iplerle bağlanmışlardı. Alçak setin altına gizlenen adamlar, çelik iplerle onların hareketlerini yönetiyorlar, yanlışlık yaptıkları zaman, sivri uçlu sopalarla dürtüyorlardı. Maymunlar ellerindeki müzik aletlerini öğrendikleri kadar kullanmaya çalışıyorlardı. Aslında çoğu zaman ortaya kafa şişiren korkunç bir gürültü çıkıyordu.

Orkestradaki birkaç kişi başlangıçtaki **la** sesini veriyordu.

— Haydi, dedi Collins, numaranın tamamını tekrar edelim. Sözgelişi, **Home, sweet home** şarkısıyle başlayalım.

Michael, o gün ilk defa dışarı çıkı-

yordu. O da provanın yapıldığı piste gelmişti.

Melodiyi duyunca âdeta yerinden sıçradı. Gırtlağından ahenkli bir sesin çıkmasına engel olamadı.

Önce kimsenin Michael'e dikkat ettiği yoktu. Herkes, maymunlarla meşguldü. Collins, sesin geldiği yöne kulağını verdi. Michael'i gözden kaçırmamaya gayret ediyordu. Michael ulumuyor, şarkı söylüyordu.

Maymunların çalışması bittikten sonra Collins başını kaşıyarak kemancıya doğru geldi.

— Bilmem dikkat ettiniz mi? dedi. Bu teriye, sizin çaldığınız melodiye sesiyle iştirak etti. Yoksa benim kulağım mı yanılıyor ?

Kemancı da fark ettiğini söyledi.

— O halde, dedi Collins, tekrar aynı şarkıyı çalar mısınız? Herkes sussun...

Michael, ayaklarıyle hafifçe tempo tutarak şarkısına başladı. Collins, Michael'in yanına yaklaşarak şarkının sözlerini söylemeye başladı. İkisi, uzun süre birlikte söylediler. Collins çok memnundu.

— Demek ki Harry doğru söylemiş. Bu köpeğin şarkı konusunda üstün yetenekli olduğu şüphesiz. Kingman'ın köpeklerini dinlemiştim. O zavallılar yalnızca uluyorlardı. Bu hayvansa tam anlamıyle bir solist. Hiç bir şey öğrenmek istemeyişinin nedeni anlaşıldı. O kendinden çok eminmiş... Üç beş kuruş için az daha o canavar Wilton'a satacaktım. Ne aptallık. Johny, al bu köpeği, iyice karnını doyur. Rahat etmesini sağla. Öğleden sonra kızlarımdan birinin yardımıyle çalışmaya koyuluruz. Bu hayvan gerçekten bir altın madeni...

Günler boyu Collins, Michael'in hangi şarkıları bildiğini araştırdı. Bazı yerlerde kendisinden daha doğru ses çıkar-

masına şaşmıyordu. Belli ki bu hayvanda kuvvetli bir müzik kulağı vardı.

— Mükemmel, diye söyleniyordu Collins. Bu bilgisiyle nereye gitse yıldız olur...

ON YEDİNCİ BÖLÜM

MİCHAEL GEÇMİŞİN HAYALLERİYLE KUCAKLAŞIYOR

İCHAEL, bir süre sonra Jacob Henderson adlı bir adama iki bin dolara satıldı. Collins, adama şöyle diyordu:

— Bu size benim tarafımdan bir hediyedir Jacob. İki bin dolar bu hayvan için çok az. Bir iki ay sonra ünü yayılınca beş bin dolar kazanmazsanız bana aptal deyin. En azından elli bin dolara sigorta ettirmeyi unutmayın. İmkânım olsaydı onu elimden çıkarmaz, kendim kullanırdım.

Jacob, Michael'in şimdiye kadarki efendilerinden çok başkaydı. Ne tütün, ne içki içiyor, ne de küfür edip bağırıyordu.

Şimdiye kadar kimse onun bağırdığını duymamıştı. Fakat Jacob ses çıkarmadan da otoriter olmasını biliyordu. Onu ilk gören çekingen, içine kapanık ve hiç bir şey bilmeyen biri sanırdı. Giydiği elbiseleri de gözleri ve yüzü gibi soluk renkliydi. Hayvanlarla, ne kötülük ne de fazla sevgiyle ilgileniyordu.

Michael, bu adamı sevmemişti, ama ondan nefret ettiği de söylenemezdi. Onu olduğu gibi kabul ediyordu. Beraberce bütün Amerika'yı dolaştılar. Aralarında hiç bir şey olmadı. Henderson her işinde düzenli ve planlıydı. Michael'i her gün yıkıyor, dikkatle kuruluyordu.

Jacob'un Michael'den istediği fazla bir şey yoktu. Bir süre yolculuktan sonra

bir şehirden ötekine geçiyorlardı. Michael, orada altı akşam ve iki öğleden sonra konser verdikten sonra başka bir yere gidiyorlardı.

Perde açıldığı zaman Michael, sahnede yalnız görünüyordu. Ünlü bir yıldız gibi... Jacob onu kulisten seyrediyordu. Orkestra Michael'in bildiği beş şarkıyı çalıyor, Michael de bunları büyük bir zevkle söylüyordu. Michael özellikle **Home, sweet home** şarkısını çok duyarak okuyordu. seyirciler program sonunda alkışlarken Jacob, sahneye gelerek gülümsüyor ve teşekkür ederek seyircileri selâmlıyordu.

Michael, iyi yiyor, çok iyi bakılıyordu. Ancak mutlu değildi. Ömrünün sonuna kadar bu hapis hayatını sürdürecekti şüphesiz. Yolculuk boyunca parmaklıklı bir sandıkta yatıyordu. Bu Harry del Mar'ın dar ve biçimsiz sandığına hiç benzemiyordu. Geniş ve tertemizdi. Boş zamanlarında Jacob onu odasına alıyordu.

Arada bir de öbür köpeklerin arasına gezmeye gönderiyordu.

Michael'in hayatı günler boyu, böylece sürüp gidiyordu. Michael'in bir kukladan farkı yoktu. Yiyor, içiyor, sahneye çıkıyor, yıkanıyor ve sonra güzelce uyuyup dinleniyordu.

Fakat Jacob'un yanında çalışan öbür hayvanların hayatı böylesine düzenli değildir. Çoğu büyük işkenceler karşılığı numaralarını öğreniyorlar, sahneden döndükten sonra da işkenceleri devam ediyordu.

Michael, iki yıl boyunca Jacob ile şehirden şehire, zaman zaman çalıştıkları grubu değiştirerek gezdiler, temsiller verdiler. Michael büyük bir üne kavuşmuş, Jacob da zengin olmuştu. Jacob köpeğiyle Avrupa'ya davet edildi.

Şimdi anlatacağımız olay, Kaliforniya'nın Orpheum Theatre'da (Orfeum Teatr) meydana geldi. Seyirciler arasında

bulunan Harley Kennan şapkasını almak için yanındaki koltuğa uzandı.

— Şekerim, daha bitmedi, dedi karısı, bir numara daha var.

Harley Kennan'ınsa gittiği tiyatro ya da müzikholde, bir hayvan numaraya çıkacağı zaman kalkıp gitmek âdetiydi.

— Huyunu iyi bilirim hayatım, diye devam etti karısı. Ama, bu sefer durum değişik. Şarkı söyleyen bir köpeği seyredeceğiz. Ben, nasıl bir şey olduğunu çok merak ediyorum.

— Merak edecek ne var bunda, anlamıyorum? Zavallı hayvanı kim bilir nasıl terbiye ettiler? Allah bilir, öyle dövmüşlerdir ki, o da sonunda böyle ulumaya mecbur olmuştur... Ben bunda eğlenceli bir taraf görmüyorum.

— Eğer gösteri, hayvana eziyet edilerek hazırlanmışsa, emin ol ben senden önce kalkıp giderim. Ben aslında bizim

Jerry'le karşılaştırmak istiyorum. Biraz dinler, sonra kalkarız. Bakalım hangisi daha iyi söylüyor? Programda yazdığına bakılırsa bir İrlanda teriyesiymiş.

Harley Kennan, karısının isteğine karşı çıkmadı. Biraz sonra da perde açıldı. Sahnede bir köpek belirdi. Ağır ağır yürüyerek bir köşeye oturdu. Tam orkestra şefinin karşısındaydı.

Orkestra **Sweet Bye and Bye** şarkısıyla başladı. Girişten sonra köpek ağzını açarak ahenkli sesiyle söylemeye başladı. Hiç şaşmayan doğru notalar vuruyordu.

— Bu bizim Jerry'den bin kere üstün, diye söylendi Harley.

Karısı kolunu tutarak:

— Bu köpeği daha önce gördüğünü hiç hatırlıyor musun? dedi.

— Nerede acaba?

— Biraz düşün... Geçmişi hatırlamaya çalış... Salomon adalarıyla **Ariel...** Tulagi adası, hani Jerry'yi aldığımız yer...

Bir kardeşi vardı. O da Jerry gibi zencilere hiç rahat vermezdi.

— Michael?

Harley Kennan kafasını kaşıdı.

— Gerçek olmayacak kadar inanılmaz, diye söylendi.

Sonra yüksek sesle:

— Ama haklısın galiba... Şüpheye gerek yok.

Bu sırada Michael, **God save the King**'i söylemeye başlamıştı.

— İşte dedi, Bayan Kennan. Düşündüğümüz gibi olduğunu gösteren bir belge. Bu şarkı Amerikan değil İngiliz şarkısı. Salomon adaları da İngiliz adalarıdır. Demek ki bu köpeğin ilk sahibi bir İngilizdi. Ona bu şarkıyı o öğretmiş olmalı.

— Benim ilgimi çeken her şeyden çok köpeğin kulağı. Az görülmüş bir biçimi var. Tıpkı Jerry'ninkine benziyor. Hem ikisinde de nadir görülen şarkı söy-

leme yeteneği var. Ama Salomon adaları da çok uzakta kalıyor.

Michael'in programı devam ediyordu. Sonunda **Home sweet Home** şarkısını tekrar etti. Alkışlar başlayınca Jacob Henderson sahneye çıkarak halkı selâmladı.

Bayan Kennan tekrar kocasının koluna dokundu.

— Ne isterdim biliyor musun? dedi.

— Söyle bakayım.

— Para sıkıntımız yok, çok zenginiz... Bu köpeğin benim olmasını arzu ederdim...

— Bunu sana hediye etmemi mi istiyorsun?

— Evet... Beni çok mutlu ederdi böyle bir hediye...

— Eğer bu köpek gerçekten Michael'se hiç düşünmem. Haydi gidip yakından görelim.

Tiyatro müdürü, Harley Kennan'la

karısını Jacob'un kulisteki odasına götürdü. Jacob, onları görünce içinden «yine Hayvanları Koruma Derneği'nden olmalı» diye geçirdi.

Michael, bir mindere uzanmış dinleniyordu. Harley niçin geldiklerini Jacob'a anlatırken Bayan Kennan da Michael'e doğru gitti. Başını okşayıp güzel şeyler söylemek istiyordu.

İnsanlardan çok kötülük görmüş olan Michael, gözünü hafifçe araladı, sonra arkasını döndü.

Bayan Kennan kocasıyla Jacob'un konuşmalarına katıldı. Harry del Mar, adında bir hayvan eğiticisi, bu köpeği Collins adındaki başka bir hayvan eğiticisine satmıştı. Harry'nin, köpeği, Pasifikteki adalardan getiren birinden satın aldığını söylüyorlardı. Jacob da köpeği iki bin dolara Collins'den almıştı. Teriye konusunda Jacob, daha fazla bir şey bilmiyordu.

Bayan Kennan çok hafif bir sesle:

— Michael, diye seslendi.

Michael, gözlerini araladı, kulakları dikildi. Vücudu titriyordu.

— Michael, dedi tekrar, Bayan Kennan tatlı bir sesle.

Michael'in gözleri bu defa kocaman kocaman açıldı. Kulakları iyice dikildi. Genç kadına dikkatle baktı. Dag Daughtry'yle plajda karşılaşmalarından beri bu adla çağıranı hiç olmamıştı Michael'i. Bu onda geçmişin birçok hayalini canlandırdı. Kaptan Kellar, **Eugenie**'nin güvertesi Bay Haggin ve en çok da kardeşi Jerry...

Michael, oturduğu yerden kalkarak Bayan Kennan'a doğru koştu. Sonra odanın etrafında dört dönmeye başladı. Zıplıyor, hopluyordu. Hafifçe de inliyordu.

Jacob şaşırmıştı.

— Çok garip, diye söylendi, bu hayvanın şimdiye kadar böyle yaptığını hiç görmedim. Sakın kudurmuş olmasın...

Harley Kennan'la karısı da bir şey anlamamışlardı. Yalnız Michael, ne olduğunu biliyordu. O, geçmişinin, birden hiç beklemediği bir anda canlanan hayalini arıyordu. Bay Haggin'le Jerry de muhakkak çok yakında bir yerdeydiler. Belki de şu kapalı duran kapının ardında... Kapıya giderek tırnaklamaya başladı. İnliyordu bir yandan da...

Harley Kennan, kapıyı açarak:

— Acaba dışarıda bir şey mi var? dedi.

Michael, açılan kapının ardında köpüklü dalgalarıyla uçsuz bucaksız Pasifik'i göreceğini sanmıştı... Gemiler, denizciler, adalar, serin rüzgârlar... Tanıdığı, sevdiği bütün insanlar, hayvanlar...

Fakat beklediğini bulamadı. Dışarısı her zamanki gibi sessizdi. Değişen bir şey yoktu. Üzüntüyle geri döndü. Sonra adamla kadının yanına giderek elbiselerini kok-

ladı. Tulagi adasını, Jerry'yi. **Ariel**'i belki orada bulabilirdi.

Genç kadın köpeği kendine doğru çekti. Başını elleri arasına aldı. Kulaklarını okşadı. Sonra kucağına alarak bir çocuk gibi sallamaya başladı. Bir yandan da hafif bir şarkı mırıldanıyordu. Jacob telâşlanmıştı:

— Aman dikkatli olun, dedi, hiç belli olmaz... Bugün bir garipliği var...

Bayan Kennan çok memnundu.

— Bakın dedi, bana hiç ses çıkarmıyor. Harleyciğim bu muhakkak o. Hiç şüphem kalmadı. Ama istersen bir deneyelim. Biliyorsun, Michael de Jerry gibi zenci avcısıydı. Ona adalardaki halkın diliyle bir şeyler söyle, bakalım ne yapacak?

— Bir deneyelim, dedi Harley. O lisanı da iyice unutmuşum... Bakayım, şey... Nasıl deniyordu?.. Ne var olmak senin

işin burada? Kafana vurmak gelir yanına...

Michael birden genç kadının kucağından atladı. Hırlayarak odanın içinde gezinmeye başladı. Belli ki, bir zenci arıyordu.

— İyi ara, iyi bak, dedi Harley... Yakınında... Onu çabuk kov.

Michael, hızla kapıya yöneldi. İyi kapanmamış olduğu için bir kafa vuruşuyla açıldı. Michael yine aldanmıştı... Bu aldatıcı geçmişi hiç bir yerde bulamıyordu.

— Şimdi, dedi Harley, ciddî olarak konuşabiliriz...

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

GLEN ELLEN'İN HUZURU

TREN, Glen Ellen istasyonunda durunca, Harley, Michael'i kucaklayarak yere indirdi. Michael, ilk olarak bir sandıkta değil, boynunda yalnızca tasmasıyle yolculuk yapmıştı.

Dışarıda bekleyen otomobilde Bayan Kennan vardı. Michael, ikisinin arasına uzandı.

Yol boyunca hep etrafı seyretti. Yüksek Sonoma dağının etekleri ormanlarla kaplıydı. Üç yıllık hapis hayatı boyunca

böyle güzel ve ferahlık verici manzaralardan uzak kalmıştı. Yalnız Jacob'la olduğu süre içinde birkaç defa parka gitmişlerdi.

Artık ağaç, kırlar ve dağlar onun için eski anlamında değildi. Onları hiç bir zaman erişemeyeceği birer hayal olarak görüyordu. Tıpkı gökkubbenin derin mavilikleri gibi erişilmez...

— Michael, dedi Harley, çenesini okşayarak, pek memnun görünmüyorsun...

Michael, eski adını duyunca gözlerini kaldırdı, kulaklarını yatırdı. Sonra, burnunu yeni sahibinin omzuna dayadı.

Bayan Kennan:

— Galiba, dedi. Michael, Jerry'den daha durgun...

— Zavallı, kim bilir neler görüp yaşadı... Belki kardeşine kavuşmak ona eski neşesini kazandırır... İkisi beraber gezip oynarlar.

— Tulagi'den beri o kadar zaman

geçti. Bakalım birbirlerini tanıyabilecekler mi?

— Köpekler hiç belli olmaz... Hele böyle cins olursa. Tulagi'de karşılaştıkları zaman birbirlerini tanımışlardı. O zaman da küçükken ayrılmış, birer kocaman köpek olarak tekrar karşılaşmışlardı. Hatırlarsın, kumda nasıl birbirlerine sarılıp yuvarlanmışlardı. Michael o zaman çok canlı, çok neşeliydi.

Genç kadın içini çekti.

— O zamandan beri çok değiştirmişler zavallı köpekçiği...

Otomobil geniş bahçeli bir evin önünde durdu. Önce Harley indi. O sırada Michael'in kulağına bir köpek sesi geldi. Aynı anda Jerry de kardeşini görmüştü. Homurdanarak ona doğru koştu.

İki köpek otomobilin içinde karşılaşmışlardı. Birbirlerinin üstüne atıldılar. Harley'in otoriter sesini duyunca ayrıldılar. Yere indiler. Birbirlerine bakarak

homurdanıyorlardı. İkisi de havayı koklu-yorlardı.

— Birbirlerini tanıdılar, dedi genç kadın, eminim tanıdılar...

Michael, kardeşi Jerry'nin anîden, yokluk âleminden çıkıp geldiğine inanma-ya mecbur olmuştu. Bu garip his, içinde birden doğmuştu. Arada bir Dag'ın ha-yali de gözünün önüne geliyordu.

Yanına sokulan Jerry'yi hafifçe ite-rek etrafta Dag'ı aramaya koyuldu. Fa-kat Jerry bir türlü rahat bırakmıyordu. Burnunun dibine kadar sokulmuştu yine. Oynamak istiyordu. Havlayarak koşma-ya başladı.

Michael'in kımıldamadığını görünce tekrar yanına geldi. Ön ayağıyle dokun-du.

Michael, eski neşeli oyunlarını unut-muştu. Ama böylesine içten bir davete de hayır diyemezdi. Biraz Jerry'nin peşinden koştu. Sonra koşarak Harley'le karısının

yanına geldi. Gözlerinin içine baktı. Sanki onlardan izin istiyordu.

— Tamam Michael, tamam, istediğini yapabilirsin, dedi Harley.

Michael, hemen Jerry'nin yanına geldi. Birlikte Glen Ellen'in kırlarında koşuştular.

Michael, yavaş yavaş gündelik sakin ve huzurlu ev hayatına alışıyordu. Önce büyük bahçeyi baştan başa gezdi. Kırlarda, dağda, bayırda günlerce Jerry'le dolaştı. Tabiata ve yaşamaya yeniden alışıyordu.

Michael, içinde sonsuz bir mutluluk duyuyordu. Ama eski canlı ve oyuncu halinden çok yitirmişti. Yaşadığı acıklı günler onu hüzünlü ve içine kapanık bir köpek yapmıştı. Michael, o kötü günleri unutmak istiyordu. Arada bir leopar serüveninden kalan omuz ağrısı olmasaydı, belki de daha çabuk unutacaktı.

Harley'le karısı atla gezintiye çıktıkları zaman, Michael'le Jerry de onlarla geliyordu. Jerry, tavşanların arkasından koşuyor, otların arasında takla atıyor, kendi kendini eğlendiriyordu. Michael'se her yeri dikkatle koklayarak yürüyordu. Harley, onu kaybettiği para çantasını arayan bir insana bezetiyordu.

— Gerçekten de öyle, diyordu Bayan Kennan.

Michael, ne aradığını yalnız kendisi biliyordu. O her çalının dibinde, her ağaç kovuğunda ,sevgili efendisi Dag'ı arıyordu. Eğer Michael, bir gemiye binip on gün sonra Markiz adalarına inmiş olsaydı, Dag'la Kwaque'yi ve İhtiyar Kurt'u hemen bulurdu. Şimdi üçü deniz kıyısındaki küçük bir kulübede baş başa yaşıyorlardı. Dag, birçok hayvan besliyordu. Minik bir kedi ailesi, domuzlar, sevimli eşekler, atlar, birkaç muzip maymun. Ama

Dag, Killeny'den sonra bir köpek edinmemeye yemin etmişti. Kwaque de sevgili Cocky'sini unutmamıştı. Hiç bir kuşa dönüp bakmak bile istemiyordu...

BİTTİ

Milliyet YAYINLARI'nın bu kitaplarını okudunuz mu?

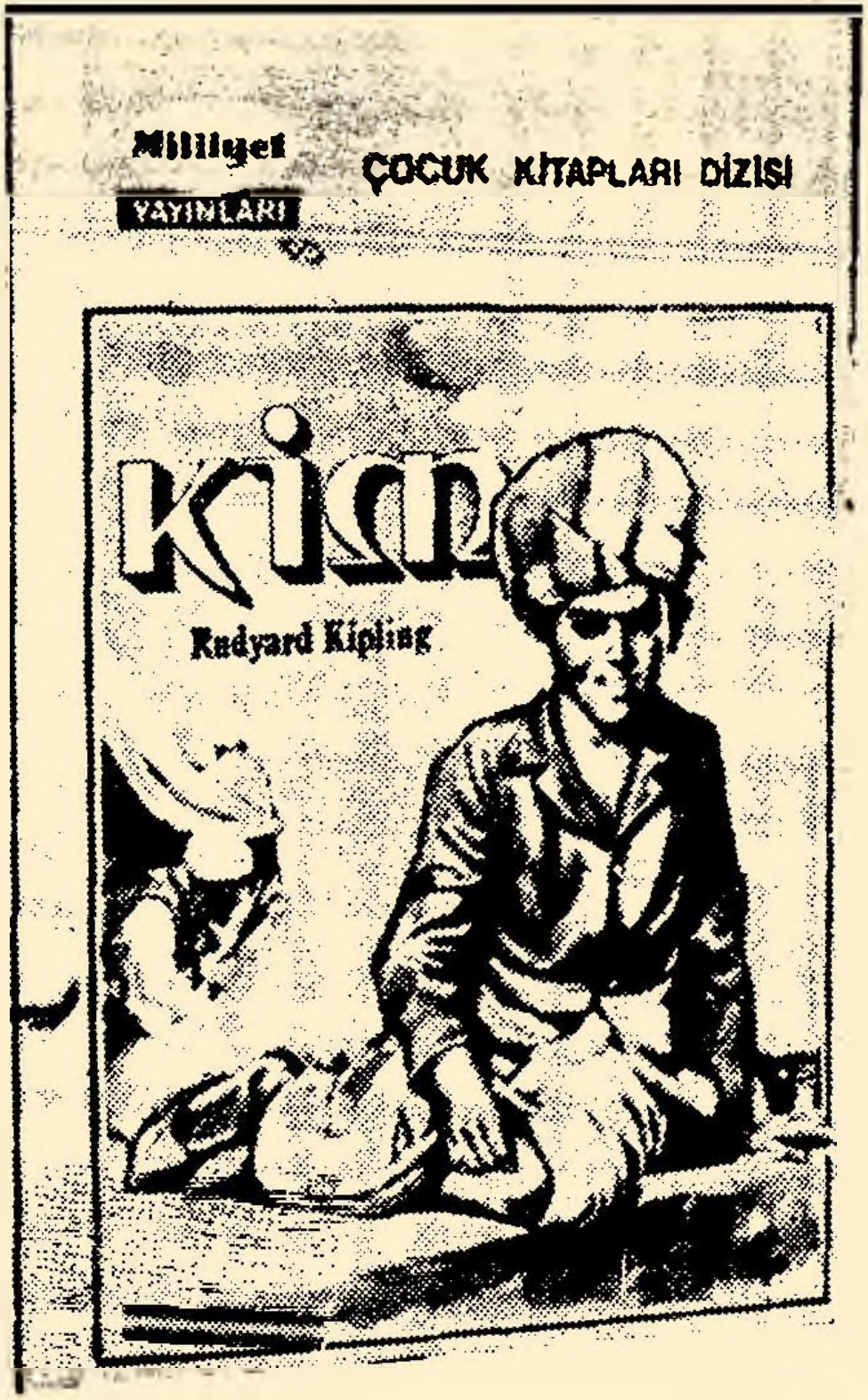

Nefis bir baskı, 312 sayfa, renkli resim ekleri, 5 renkli kuşe gömlekli, lüks ciltli, 10 lira.

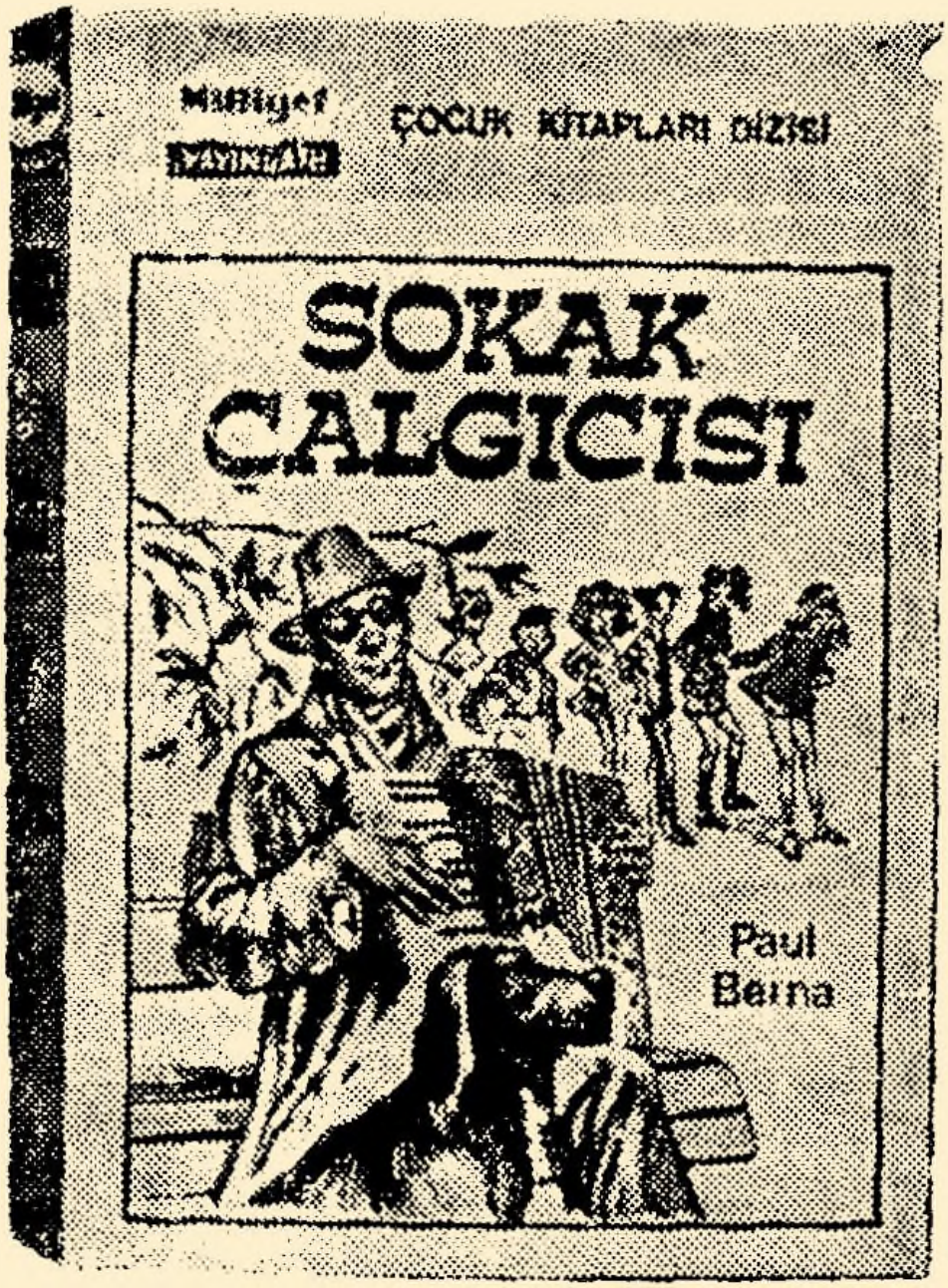

Küçüklerin bir solukta okuyacağı tam bir heyecan kasırgası. PAUL BERNA'nın bu kitabı daha şimdiden çocuk klâsikleri arasında yer almıştır.

Bu romanda
çileli bir köylü kızının
Anadolu insanının
serüvenleri ile birlikte
temiz hayatlarını,
törelerini
ilgi ve beğeni ile
okuyacaksınız.
«FADİŞ»
çocuklarınıza güvenle
verebileceğiniz
eğitici ve öğretici
bir romandır.

336 sayfa. renkli ofset resim ekleri ile Kuşe gömlekli ve lüks ciltli 10 lira

Bütün Kitapçılarda

BİRBİRİNDEN GÜZEL 15 HİKÂYE

- Ratip Tahir Burak'ın renkli resimleriyle süslü
- 368 sayfa
- lüks ciltli * fiyatı 10 lira

Milliyet
YAYINLARI

Genel Dağıtım:
Milliyet Yayın Ltd.Sti.
Nuruosmaniye İstanbul

ÇOCUK ROMANLARININ EN GÜZELİ

Ferenc Molnár'ın

PAL SOKAĞI'NIN ÇOCUKLARI

- Tamamına çevirisi
- Nefis bir baskı
- Lüks ciltli
- 9 renkli ofset kapak resmi ekleri
- 400 sayfa 10 [illegible]

Milliyet YAYINLARI

Genel Dağıtım: Milliyet Yayın Ltd.Şti.
Nuruosmaniye-İstanbul

Deve Tellâl Pire Berber İken...

Tarık Dursun K.

Milliyet YAYINLARI

ANADOLU'NUN DÖRT BİR KÖŞESİNDEKİ
«MASAL ANALARI» İLE
«MASAL ATALARI»ndan DERLENMİŞ
BİRBİRİNDEN GÜZEL
26 MASAL BİR ARADA.

Nefis bir baskı. 5 renkli kuşe ofset resim ekleri Da.
368 sayfa, lüks ciltli, 10 lira

Milliyet YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

Walt Düney tarafından yıpalan filmi bütün dünyada olağanüst übir ilgiyle karşılanan, yalnız çocukların değil, her yaştaki okurların severek ve heyecanla okuyacakları bir şaheser.

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığı'nca 616/14867 . 5705 ve 616/4923 · 4894 sayılı tebliğleriyle okullar için faydalı bulunmuş ve yardımcı ders kitabı olarak kabul edilmiştir

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

HAKKI ÖZKAN

taş

Eğitici ve öğretici çocuk kitapları dizimizde yeni Türk edebiyatının güçlü yazarlarından HAKKI ÖZKAN'ın çocuklarınıza güvenle vereceğiniz en başarılı romanı.

Dünya çocuk edebiyatının en güzel örneklerinden biri olan MOHİKANLARIN SONU'nda Kızılderililerle beyazlar arasında geçen heyecanlı serüvenler anlatılıyor.

Nefis bir baskı, 428 sayfa, 5 renkli ofset baskılı resim ve tablo ekleriyle lüks ciltli 15 lira

Jack London

CAMBAZHANE KÖPEĞİ

Ünlü yazar Jack London'un çocuklar için yazdığı bu nefis romanda bir Cambazhane köpeğinin başından geçen serüvenlerini okuyacaksınız.

Sahip değiştirdiğinde, bildiği bütün hüner-leri unutmuş görünerek, sıradan bir köpek haline gelen Cambazhane Köpeği yeri gel-diği zaman, gerçek değerini ortaya koyar.

Asıl efendisine olan bağlılığı da, adeta in-sanlara vefa örnekleri verir.

Bu olağanüstü güzel konu, Jack London'un ka-leminden ayrı bir özellik ve güç kazanmıştır.

12,5 Lira